

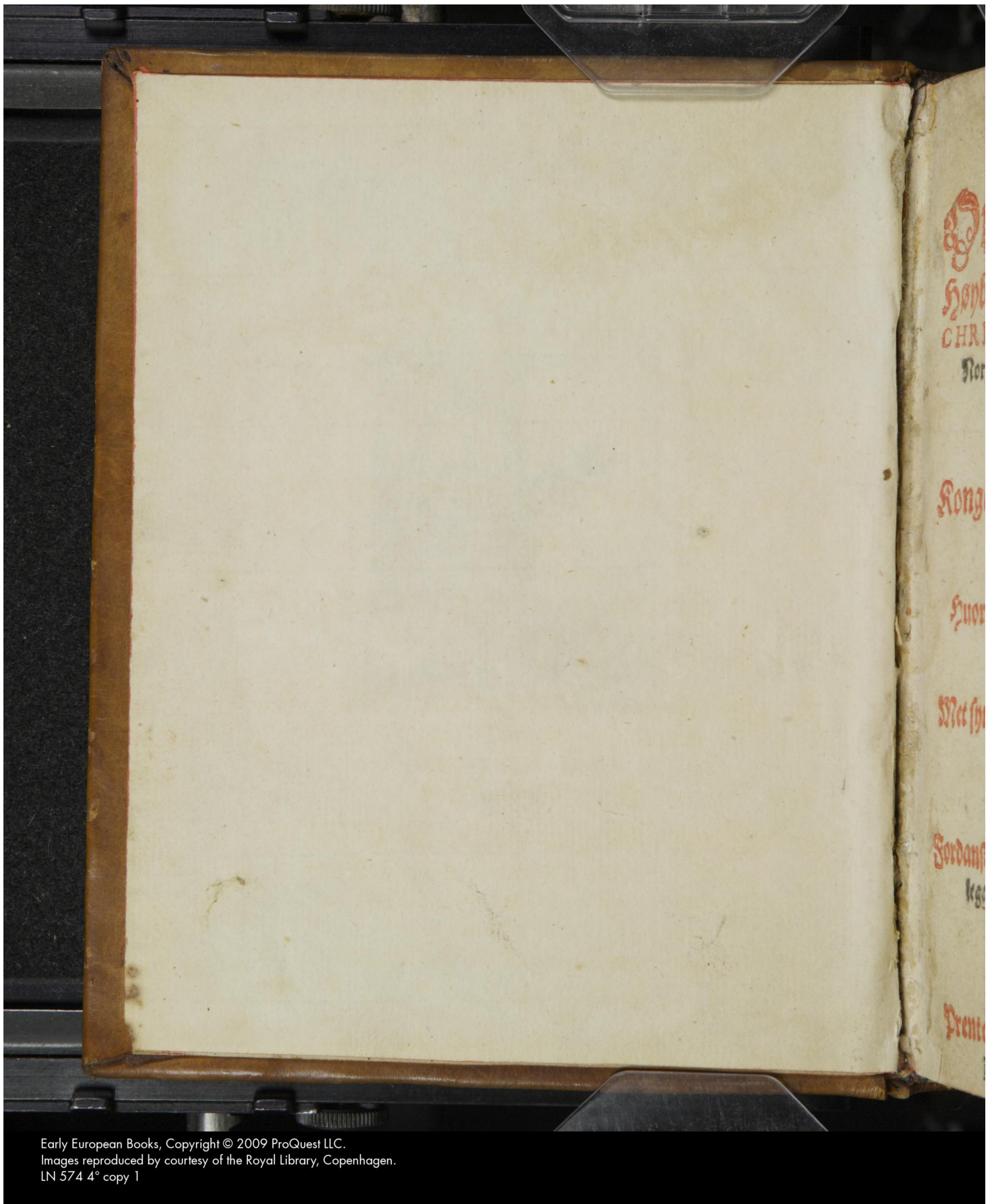

Hers
Haas sculps.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Klärlige oc Visse Beskriffuelse/

Om den Stormectige/

Høybaarne Førstis oc Herris / Herr CHRISTIANS den Fierdis / Danmarckis / Norgis / Vendis oc Gottis Konnings: Hertugs vdi Slesuig / Holsten / Stormarn oc Ditmerſken: Græffuis vdi Oldenborg oc Delmenhorſt:

Kongelige Kroning / ſom lyckſaligen bleff holden vdi Kiøbenhaffn / den 29. Auguſti, Anno 1596.

Huor vdi klarligen er indførd / hues ſig kaart tilforne / hos oc effter denne Actum haffuer tildraget.

Met ſynderlige Flid optegnet oc tilſammenſkreffuet ved Høybemelte Kong: Maiets: Tydſke Secreterer,

Auguſtum Erich.

Fordanſket / oc met Kroningens Ceremoniers Vdleggelſe / ſom den Ord fra Ord vdi Kircken bleff handlet / formeret / ved Kong: Maiets: Danſke Hoffprædiger /

Andream Benedictum Dallinum.

Prentet vdi Kiøbenhaffn / met Kong: Maiets: Priuilegio, icke effter at trycke. 1598.

BIBLIOTHECA REGIA
HAFNIENSIS.

BIBLIOTHECA REGIA
HAFNIENSIS.

Edele/ Velbyrdige oc Strenge Herre/ Christoffer Valckendorp til Glorup/ Kongelige Maiestatis ypperste Raad/ Danmarckis Rigis Hoffmester/ min gunstige Herre oc Forfremmere: Ønsker ieg

Guds Naade oc Fred/ met all timelig oc euig/ Aandelig oc Legemlig Velsignelse/ til it lyckfalige Ny Aar/ ved Jesum Christum.

HVo som læser oc acter/ Gunstige Herr Hoffmester/ lærde Mends Bøger/ som Historier oc fremfarne Handel beskriffue: Da befinder mand/ at de icke alleniste Historier/ oc fremgangne Gierningers Kundskab/ høyeligen berømme oc prise: Men ocsaa der hos Vngdommen/ ja alle Mennisker/ til saadant/ at læse oc betencke/ met stor Aluorlighed oc Flid formane. Oc paa det de samme Formaning dis stercke re driffue/ oc dis dybere indføre kunde/ fremhente de drabelige Vidnisbyrd oc viss Grund/ met huilcke Historiers oc deris Kundskabs Loff kand klarlige for Øyenen sættet oc bekræfftet vorde. Iblant andet synderlige dette: At fremfarne Gierningers Historier/ icke alleniste til en herlige Lyst oc Værquegelse/ met stort Gaffn/ oc vsigelige Nytte oc Forbedring/ gaffnlige oc tienlige ere: Men ocsaa vdi sig selff ere værde/ at alle Mennisker/ baade vdi Geistlige oc Verdslige Stat/ tilbørlige oc fornøden sig der vdi øffue skulde. Saadanne deris Argumenta her at fremhente/ oc met mange Ord at forhandle/ kand denne min ringe oc kaarte Skriffuelse ingenlunde taale: Thi der om kunde vel en serdelis stor oc nyttelig Bog tilsammen føris. Dog er intet

 vissere/

vissere / end at efftherdi Menniskerne søger dog ellers effter Lyst/ Glædskab/ Tidfordriff/ etc. huilcket offte met stor Daarlighed/ Skade oc Wlycke bliffuer blendet oc endet: Da kunde de vdi Historiske Bøger / som om fremfarne Handel beskreffne ere/ nocksommelige finde/ huis til Lyst/ oc til Tidens gaffnlige fordriffuende/kunde tienligt være. Thi huad ere andre Forlystninger/som Jact/Dantz/Feeterie/Sang oc Spil/ Fyruærck / Inuentioner oc Mommerie / oc andet saadant/ værde at ligne ved den Fryd oc Lyst / som findis vdi Historier? Vdi Jact kand mand opjage oc fange vilde Diur: Men vdi Historiers Læsning kand mand opjage oc gribe Forstand oc ære. Vdi Dantz kand mand see lætferdige Spring: Vdaff Historier kand mand fornemme Stadigheds / Mandeligheds / Rætferdigheds / oc andre gode Dyders lyckſalige oc vnderlige Forfremmelser. Vdi Feeterie seer du / huorledis Tuende Voffuehalse skærme imod huer anden / om en ringe Bytte: Vdi Historier læs du / huorledis mand skal stride imod onde Raad/ Tancker / Lyst oc Gierninger / oc dennem Ridderligen offueruinde / oc beholde der ved Guds Naade/ ære/ oc en god Samuittighed. Vdi Sang oc Spil høris en herlige Melodie / som ingen sinde skurrer imod huer anden: Vdi Historier høris en meget herligere oc altid varendis Sang: At huo som giør huad ræt er/ hannem møder paa det sidste (om hand end nogen Tid forfølgis/) ære oc alt Gaat. Item: Huo som taler oc giør ilde/ (om hand end nogen Tid haffuer Fremgang/) saa møder hannem dog endelige Skam oc stor Wlycke. Huilcket er den allerglædeligste Musica, som fromme Hierter begærer at høre: Synderlige de / som for Guds ære oc Sandhed foractis oc forfølgis. Vdi Fyruærck skaarestellis Slot/Personer/eller andet/som vden paa haffuer en synderlig Anseelse. Men naar de bliffue antende/ da begynde de at brende: Oc om de end siden meget oc lenge skiude/ knage oc sla omkring sig / Saa bliffue de dog paa det

sidste til Støff oc Aske/ ingen Menniske gaffnlige. Men Hi-
storier faarestiller oss Stormectige Herrer oc Herredømme/
huilcke nogen Tid siunis at være kaastelige oc woffueruindeli-
ge: Men naar Guds Vredis Ild offuer dennem for Synd-
sens skyld optendis/ saa hielper dennem all deris Mact oc
Velde aldelis intet: Thi de bliffue paa det sidste saa vdryd-
dede/ at mand neppelige kand finde deris Stæd oc Bolig yder-
mere. Vdi Inuentioner oc Mommerie seer mand vnderli-
ge Forandring/ at den/ som nu vaar en smuck Menniske/
huilcken huer mand kiende/ bliffuer omuendt/ icke alleniste
til en anden Menniske/ fremmet oc wbekient: Men ocsaa
vndertiden til en forskabt oc forfærdelig Creatur. Men vdi
Historier sættis oss klare oc visse Exempel for Øyenen/ huor-
ledis Stormectige Herrer bliffuer til Fanger eller Træle/
Rige til Betlere/ Vise til Daarer: oc tuertimod/ Faare-
hyrder til Konger/ Fattige til Velacte/ Enfoldige til Høy-
forstandige/ vnderlige foruandlede.

Naar nu alle Jact/ Dantz/ Fecterie/ Sang oc Spil/
Fyruærck/ Inuentioner oc Mommerie/ bliffuer rættelige
anseet/ oc kommer til Ende/ da er det største Delen blendet
met Gæckerie/ oc icke kand bringis til veye eller omkostis vden
Vending Spild: sielden ocsaa endis/ at der jo vndertiden
met indløber oc efftersølger/ Druckenskab/ Wtuct/ Mord/
oc anden Synd oc Wlycke. Men Forstand/ ærlighed/ Sta-
dighed/ Mandelighed/ Rætferdighed/ Ydmyghed/ oc andre
Dyder/ som ere Troens rætte Fructer/ de bliffue ved Mact/
vare lenge/ føre met sig store oc vitstreckendis Gaffn/ oc paa
det sidste Euiguarendis Lycke oc Velsignelse.

Efftersdi ocsaa Menniskerne søge gierne effter det/ som
gaffnligst kand siunis at være/ da vaare jo raadeligt/ at læse
Historier/ oc dennem flittelige at betracte: Thi der ved kun-
de wi bekomme en viss Kundskab oc ræt Forstand/ om de for-
nemmeste vor Saligheds Artickler/ som liude oc lære/ om

Gud / oc hans Visdom/ Allmact/ Naade/ Sandhed/ Ræt-
ferdighed / 2c. Item: Om hans store Velgierninger imod
Mennisken/ vdi Skabelse/ Genløselse / Opliusning/ Ledsa-
gelse/ Beskærmelse: Om den Christne Kirckis vnderlige til-
sammen Kaldelse / Opholdelse oc Beuaring / 2c. Der ved
kunde Menniskens Sind oc Hierter til Guds Fryct/ ære/ oc
Gaat at effterfølge / krafftelige opueckis/ naar de høre oc see
vdi Exempel/at Gud forfremmer oc beskærmer dennem/som
hannem frycte / oc giøre Gaat: Saa oc til / at hade oc sky
Vgudelighed / Vtuct oc Ondskab / naar de læse vdi Histo-
rier / at Gud foracter/ hader oc straffer dennem/ som sig vdi
Vgudelighed / Vtuct oc Synd fortrædeligen øffue. Der
ved kunde wi lære / at holde oss tilbørlige: Vdi Medgang oc
Lycke/ foruden Hoffærdighed oc Tyranni / naar wi læse / at
Gud staar de Hoffmodige imod / oc nedhugger Tyranner.
Vdi Modgang oc Wlycke / foruden Vtaalmodighed oc
Mishaab/ naar wi høre/ at Gud/ som nedtrycker/ocsaa igen
vdi rætte Tid ophøyer/ oc lader sig findis næst hos oss/ at hiel-
pe/ naar hans Hielp siunis lengst borte/ oc aldelis vdeluct at
være. Der ved kand en Menniske paamindis/ at legge vind
paa det / som euigt oc wdødeligt er / naar mand læser oc seer
vdi Historier / at all denne Verdsens Handel er wuiss/ wbe-
standig oc forfengelig: Men huo som skicker sig effter HER-
RENS Vilie/ bliffuer allene euindelige.

Saadant vaare io værd oc tilbørligt / at en Menniske
det skulde haffue vdi Act oc Tancke / ja læse / lære oc effter-
følge. Thi wi kunde ingenlunde benecte / at wi aff Gud ere
der til skabte / at wi hannem oc hans Velgierninger skulde
kiende/ bekiende oc prise. Icke heller er nogen anden saa stor
Skilsmisse imellem en Bestie oc en Menniske / (vndertagen
Fornufft oc Mæle/) end at it Bestia acter intet ydermere/
end det / som nu næst vdi sin Tid forhaanden er: Men en
fornumstig Menniske acter ocsaa oc mercker/ hucs fra Verd-

sens Begyndelse sig tildraget haffuer / oc hues / saa lenge som Verden staar / eller vdi all Euighed / kand vare. Saa bliffuer oc en Menniske ved saadan Forstand / Vidskab oc Forfarenhed / her vdi dette Liff ophøyet til stor Anseelse / ære oc Værdighed : Oc kand siden naa oc bekomme effter dette Liff / naar hand sig her haffuer ladet vdi Troen til Gud / ved Christum / ærlig oc oprictig befinde / euig Glæde / ære oc Salighed. Er saadant icke / for sin egen Ypperlighed skyld / værd oc smuct / at betencke oc effterfølge?

Her foruden er ocsaa fornøden / at wi skulle læse oc vel acte Historier / baade de som i Bibelen / oc vdi andre sandrue Skriffter findis. Thi wi ingenlunde maa eller skulle mene / dennem aff en Hendelse / eller ved Menniskelig Forsiunlighed allene / at være tilsammen sættede : Men det er vist troligt / at saadant er ved Guds Forsiun oc Forordning skreffuet / oc ved hans Naade her til Dags endnu ved Mact holdet / alle Mennisker til Lærdom / Trøst oc Atuarsel : Er ocsaa vdaff hannem selff befalet / at wi saadanne Skriffter oc Historier skulle læse oc randsage. Ja / huorledis kunde wi miste dennem? Huorledis eller huor ved skulde wi ellers vide noget vist / om Verdsens Skabelse oc Alder / om den Christne Kirckis Begyndelse / Forøgelse / Kaars / Beskærmelse? Huorledis skulde mand rættelige kunde beskicke Regimenter / Politier / Menighed / oc dennem gaffnlige oc viselige føre oc faarestaa? Huor vdaff skulde wi faa at vide / huorledis Riger oc Regæring først ere begyndede? Ved huad Middel de ere forøgede oc bestyrckede? Aff huad Aarsager de effter Haanden ere bleffne forsuæckede / oc kommen paa Fald? Huorledis de ocsaa paa det sidste aldelis ere bleffne forandrede / oc fra en Slect / som lenge haffde regæret / til en anden / vnderlige oc wact / heden vende? Oc fra it Folck / til it andet / langt der fra boendis / forflyttede? Der som wi vdaff Historier saadant icke haffue kunde. Her foruden ere wi arme Menniske

icke

icke allenistê vdi Troen suage: Men ocsaa vdi Sindet vsta-dige/ som snart kunde bliffue forførde/ vdi Samuittigheden Raaduilde: Behøffue derfaare storligen/ de Middel at bruge oc vdi ære holde/ som oss vdi Troen kunde bestyrcke: vort Sind oc Forsæt til det beste driffue oc heden vende: vor Samuittighed/om Guds naadige Forsiun oc Bistand/ kunde foruisse oc trøste. Nu er til alt saadant/ Historiers flittige Læsning oc Betractelse/ paa det allerbeste tienlig oc krafftig. Derfaare burde vdi Sandhed alle Menniske/ oc synderlige de/ som sidde vdi Kongelige oc Førstelige Stole oc Værdighed/ sig met Historiske Bøger allerhelst forlyste: Søge der ved deris Rigers timelige/ oc deris eget euige Gaffn: Lade see/ at de ere Mennisker/ met Forstand begaffuede/ huilcken de daglige at forøge begære skulde: Saa at de icke skulde være Bestier lige: Men Guds Forordning oc Befalning/ saa oc hues dennem selffue til timelig oc Euig Velfært fornøden er/ flittige oc Christelige betencke.

Dette altsammen er endnu vdi Almindelighed om alle Historier talet: Oc efterdi det saa offuer alt befindis/ fast oc vryggeligt at være/ at alle Historier ere lystige/ gaffnlige/ ypperlige oc fornøden at læse/ som forhandler sande Beretninger/ om fremfarne Idræt oc Gierninger: Da maa jo dette være en besynderlige lystig oc gaffnlig/ ja ocsaa billig oc fornøden Studering/at en Christen Øffrighed eller Vndersaatte met flid igennem seer/ acter oc betencker/ sit eget kiere Fæderne Lands Historie/ huad sig der vdi met alle Stater haffuer tildraget. Thi endog fremmede Exempler meget kunde beuege: Saa er dog en meget større Krafft hos det/ som her hiemme/ vdi vort eget Rige/ vdi vort Fæderne Land/ vdi vor egen Slect/ er vederfaret. Der læsis om Ænea, huorledis hand met stor Forlystelse oc Forundring besaae den Skiold/ paa huilcken de Romeris fordum Handel oc Gierninger vaare vdgraffuede. Saa vaare det oc gantske ynske-

ligt/

ligt / at vor naadige Øffrighed / oc wi Eedforbundne Vn-
dersaatte / met Lyst/ Flid oc god Betenckende offte igennem
læste vort Fæderne Lands Historier: Thi der vdi vel ocsaa
skulde findis saadanne Tilfald oc Forandringer / aff huilcke
wi vel huer skulde haffue sin gaffnlige Lærdom oc Atuarsel
at mercke oc beholde. Oc vdi Sandhed er ingen Historia/
eller lidet Stycke aff en Historiske Beretning/ som sandrue-
lige er beskreffuen/ saa kaart eller ringe/at den jo aff forstan-
dige oc actsomme Folck til Lærdom/ Trøst eller Atuarsel vd-
tydis. Jeg sætte der hos: Som sandruelige er beskreffuen/
for deris skyld / som offte ere dristige til / at sammenkiøre at-
skillige groffue løgnactige Beretninger / om de Ting / som
dennem aldrig vdi det mindste bekiende eller vitterlige haffue
været. Huilcket icke alleniste tilforne mange sinde oc aff man-
ge dristelige skeet er: Men ocsaa nu nyligst met Stormecti-
ge/ Høybaarne Førstis oc Herris/ Herr Christian den Fier-
dis / Danmarckis/ ꝛc. vor Allernaadigste Herris oc Kongis
Kronings Historia er befundet / at Fremmede/ som der om
haffde saare ringe Kundskab / som vdi deris Skriffter paa-
kiender/ dog der om haffde ladet saare vrange oc wfuldkomne
Historiske Beskriffuelser ved Prenten vdsprede. Huor vdoff-
uer fornemme Personer gunstelige aff ærlige oc Velforstan-
dige Augustus Erich/ Høybemelte Kong: Maiets: vor Al-
lernaadigste Herris / Tydske Secreterer, haffue begæret/ at
effterdi hand/ formedelst saadan hans Tieniste/ om alle den-
ne Kronings Handel / haffde den alleruissеste Kundskab / oc
meste Parten selff der hos tilstæde været haffde / vilde denne
glædelige oc lycksalige Kronings Historie fra Begyndelsen
til Enden/ met Flid optegne oc paa Tryck lade vdgaa. Huil-
cket hand ocsaa sig faaretaget/ fuldferdiget/oc paa Prent vd-
giffuet haffuer. Forhaabendis saadant sit Arbeide/ Konge-
lige Maiestat til en naadigste Velbehagelighed/oc disse loff-

 lige

lige Kongeriger til ære at vorde. Oc vdi samme Forhaabning oc Mening samme sin Bog Kong: Maiet: selff vnderdanigst offereret haffuer. Men effterdi at fornæffnde herlige oc lyckſalige Kroning/ her vdi Riget/paa Danske Spraag (hues Ordinationen anlanger/) forhandlet er: oc ieg ingenlunde tuiler/ at mange godhiertige Folck vdi disse loflige Danmarckis Kronis Lande/ vel gierne skulde ville / (som de oc selff begæret haffue/) at den paa Danske kunde vdkomme: Haffuer ieg samme Beskriffuelse paa vort Maal/ dog enfoldelige/ Fordansket. Icke alleniste for den Lyst skyld/ som der vdi bemeldet findis: Men allermest for de herlige Ceremonier/ oc deris Christelige Vdleggelsis skyld / som ved Ordinatorem vdi samme Kroning handlede oc talede bleffue. Huilcken ieg ocsaa (effterdi den vdi den Tydske Historia ickun kaartelige oc summariske Vjs er antegnet/) Ord fra Ord / lige som der bleff talet oc paamindet / vdi denne lille Bog haffuer indført. Forhaabendis her hos visselige / næst Guds Hielp/ at Høybemelte Kong: Maiet: ocsaa dette ringe Arbeide naadeligst for gaat ansee: Danmarckis Rigis Raad oc Adel det ingenlunde fortryde: Lærde Mend det icke foracte: Den menige Mand det gierne høre oc læse ville. Effterdi denne Kroning/ met hendis Ceremonier oc Vdtydning/ icke Fremmede allene/men fornæffnde Stater vdi disse Riger allermest ved kommer oc Mact paaligger. Oc det saa storlige / at huer aff disse fornæffnde/ baade Kong: Maiet: selff / Rigens Raad/ Adel/ Clercker/ oc menige Mand/ saadant burde met Rætte / oc vel behoff giordis / (synderlige hues vdi Kircken talet oc formanet er/) offte oc mange sinde at læse oc offuertencke. Fordisaa icke alleniste Kong: Maiet: der vdi saa saare Christelige oc trolige / om Øffrigheds Indskickelse / Embede oc Velfart bliffuer paamindet: Men ocsaa alle Eedsorne oc tro Vndersaatter / trøstelige faaregiffuis/

nis / baade hues de aff deris Christne Herre oc Konning sig skulle haffue at forvente / oc der til met / huad Lydighed/ Troskab oc Mandskab / de deris aff Gud tilforordinerede Herre plictige ere. Huilcket/ der som det paa alle Sider rætelige bleffue offuerueyet / kunde wi om en Christelig Regæring / Lycksalighed oc Fred / ved Guds naadige Bistand oc Hielp / haffue en sterck oc viss Fortrøstning. Huor til Gud oss naadelige / vdi Jesu Christi vor HErris Naffn/ værdis at forhielpe.

Dette samme troer ieg sandelige/ at mange godhiertige Herrer oc Venner met mig ynske oc begære. Iblant huilcke wi alle Eders Velbyrdige Strenghed / Gunstige Herr Hoffmester / som en Formand/ næst Gud / vdi samme Kroning vel besynderlige bør at regnis oc holdis: Effterdi E. V. S. icke alleniste tilforne vdi mange Maader / men ocsaa endnu vdi dette ypperlige Hoffmesters Kald oc Embede / met Christelige Flid oc Omsorg / Gud til ære / Kong: Maiet: til vnderdanig tro Tieniste / oc mangen fattige Mennniske til Trøst oc Gode / effter disse lofflige Kongerigers Rolighed oc Forbedring / daglige tracter oc forlengis: Oc her effter det samme/ næst den Allmectige Guds Hielp/ troligen at giøre/ sig vdi Sind oc Hierte / met de andre ædele/ Velbyrdige oc Strenge Herrer / Danmarckis Rigis Raad / aluorligen haffuer faaretaget. Oc effterdi ieg saadant om E. V. S. sandelige fornommet haffuer/ det samme endnu forfarer/ oc her effter stadelige haaber / viste ieg icke nogen / huilcken ieg dette mit ringe Arbeide heller / end E. V. S. kunde eller skulde dedicire eller forære. Der met at giffue tilkiende hos E. V. S. oc alle Rigens Stater / min Hiertens Mening/ imod voris kiere Fæderne Lande: Hues Gaffn oc Velfart at betencke oc søge / ieg aff min ringe Forstand oc Formue/ næst effter Guds ære / paa mit Embedis oc Persons vegne/

bekiender aldelis plictig at være. Saa oc her met / at lade mig / for E. V. S. mangfoldige Velgierninger oc Forfremmelse / vdi nogen maade / effter min Effne / tacknemmelig befindis.

Beder derfaare gantske ydmygelige / E. V. S. vilde sig dette ringe Arbeide lade vel befalde: det vdi saadan Mening / som forbenæffnd er / som min Gunstige Herre oc Fordrere / antage: oc imod alle affgunstige Foractere forsuare / Haandhæffue / oc til det beste vdlegge.

Saadan E. V. S. gunstelige Godhiertighed vil ieg met all plictige / ydmyge oc muelige Tieniste / oc allermest met min hiertelige Bøn til Gud / altid være flittig til / at ihukomme / næst Guds Hielp. Huilcken Naadefulde Gud E. V. S. dette tilkommendis oc nu begynte Ny Aar / oc gantske Liffs Tid / vdi languarendis Sundhed / vdi sin sande Fryct / til sit hellige Naffns ære / disse Rigers oc menige Mands Gaffn oc Beste / E. V. S. selff til timelig oc euig Velfart / naadelige spare oc beuare / Amen.

Eders Velbyrdige
Strengheds

Ydmyge oc villige Tienere altid /

Andreas Benedictus Dallinus, Kong: Maiets: Hoffprædiger.

Klar-

Klarlige oc sandrue Beskriffuelse/

Om den Stormectig-ste/ Høybaarne Førstis oc Herris/ Herr CHRISTIAN/ den Fierdis aff dette Naffn/ Danmarckis/ Norgis/ Vendis oc Gottis Konning/ etc. Kongelige Kroning/ huilcken er skeet vdi Kiøbenhaffn/ den 29. Augusti, Anno 1596.

Huor vdi er at befinde/ huad sig kaart tilforn/ hos oc effter den samme Actum haffuer tildraget.

WEt huordan synderlig Loff oc Pris fordum Stormectigste/ Høybaarne Første oc Herre/ Herr Friderich den Anden/ Danmarckis/ Norgis/ Vendis oc Gottis Konning/ etc. Salig/ Christelig oc Høylofflig Ihukommelse/ haffuer Christelig regæret disse lofflige Kongeriger/ Danmarck oc Norge/ oc de samme altid met velmeent Faderlige Omsorrig/ effter hans Maiets: Høyloffli-ge Herrers oc Forfædris Exempel faarestaaet/ er allcuegne bekient/ oc huer mand vitterligt.

Thi hans Kong: Maiet: haffuer icke alleniste met flijd lagt der vind paa/ huorledis at der alleuegne kunde vdi hans Naadis lycksalige Regimentis oc Liffs tid være fredeligt oc roligt/ oc at alt hues tienligt kunde være til Menighedens Nytte/ Landens/ oc alle Staters vdi Riget oc Vndersaatters

Velfart kunde forfremmis: Men ocsaa met hans Naadis tro Rigens Raad vdi tide beraadslaget oc beskicket/ at hues vdi fremtiden effter hans Maiets: dødelige Affgang kunde være Aarsage til nogen tilkommendis Vlycke/ Skade eller Vro/ vdi denne ynskelige fredsommelige Vilkaar / som Gud Allmectigste endnu her til Dags forlænt haffuer / maatte krafftelige forhindris oc faarekommis.

Oc efftcrdi da hans Kong: Maiet: met høy Forstand haffuer betractet / Først Menniskelig Dødelighed: Dernæst ocsaa dette Kaar eller Val Rigis Leylighed: Her hos ocsaa/ baade aff fremfarne Hendelser / som sig vdi disse Riger tildraget haffue / huilcke hans Maiet: nocksom haffuer været vitterligt/ Saa oc aff mange fremmede oc omliggendis Kongerigers oc Landers Historier oc Exempler / ladet sig gaa til Sinde / oc flittelige offuerueyet / huor farlige oc vnderlige det pleyer offte at gaa til / naar Konger oc Potentater heden døe / som icke haffde visse Arffuinger eller Effterkommere effter sig at lade: Oc huad for skadelige Wenighed sig tildrager imellem Staterne / saa offte som ny Electiones eller Val skee skulde: Aff huilcke paa det sidste farlige Besuæringer / sa Blodspild / languarendis Krig / oc baade saadanne Lands oc Folckis yderste Fordærffuelse ere foraarsagede.

Saa haffuer hans Kong: Maiet: icke alleniste for sig siuntis gaat at være/ men ocsaa været hos/ oc tilskyndet/ at en ny Konge/ den stund hans Maiet: endnu vaar helbrede oc vel til passe / aff menige Rigens Raad kunde designeris oc næffnis / huilcken som effter hans Kong: Maiets: dødelige Affgang (som stod vdi den Allmectigstis Vilie) til den Kongelige Regæring skulde succedere oc tiltræde. Huor aff oc strax der effter/ aff menige Rigens Raad / effter nocksom Raad oc Deliberation, den Stormectige/ Høybaarne Første oc Herre/ Herr Christian/ Arffuing til Norge/ Hertug vdi Slesuig/

Holsten/ etc. Høybemelte hans Kong: Maiets: eldste Søn/ til en Printz/ oc i fremtiden effter hans Kong: Maiets: dødelige Affskeed/ til at være Konge vdi Danmarck/ Norge/ etc. i den Allmectigste Guds Naffn/ er bleffuen kaaret oc vduald.

Thi endog (som huer mand vitterligt er/) at det vel er Rigens Raad/ vdi dette frj Kaar eller Val Rige/ frjt oc aabet for/ at vduelle effter deris behag en Konge/ huilcken de selff effter Tidens oc Vilkaarens Leylighed kunde befinde/ at være Riget allerbequemmeligst oc gaffnligst/ oc ere wforplictet til/ at fornemmeligen acte en eller anden Person.

Saa haffuer mand dog alligeuel nu vdi lang Tid/ oc synderlige siden Christiani Tid/ som vaar den Første aff dette Naffn/ oc aff Oldenborgiske Stamme/ beuijst saadan vnderdanigst oc berømmelig Tacknemmelighed/ imod fremfarne Konger oc Herrer/ at mand icke haffuer vdi Kaar oc Val faaredraget nogen anden/ end deris vnge Herrer oc Sønner/ men dennem heldst for andre holdet saadan Kongelige Dignitet værd at være.

Effter saadant loffligt deris Forfædris Exempel/ haffuer ocsaa Rigens Raad paa denne Tid vnderdanigst sig ladet gaa til Hierte/ det synderlige Christelige Hiertelaw/ som Høybemelte Konning Friderich den Anden/ altid til alle Rigens trofaste Vndersaatte beuijst haffuer/ oc icke alleniste bekient sig skyldige at være/ saadant met vnderdanigste Tacknemmelighedz Beuisning imod hans Maiets: vnge Herrer/ Blodsforuante oc Effterkommere/ vdi vnderdanigste Troskab at fortiene: Men haffue ocsaa fattet den stadige Forhaabning/ at denne vnge vdualde Printz/ saa vel vdi alle Christelige Dyder/ som vdi det Kongelige Regimente sin Herre Fader efterfølge skulde/ oc de oc deris Effterkommere vdi fremtiden/ ved Guds naadige Hielp oc Velsignelse/ skulde haffue aff hans F. N. en loffuelig Regentere oc Konning:

 Besyn-

Besynderlige efftersi sig allerede / vdi hans F. N. Barns doms Aar / baade en herlige Forstand / oc mange gode oc visse Tegn til en from / mild oc sactmodig Natur / aabenbarlige lod see oc formercke.

Men paa det at saadan Vduelelse vdi alle Maade kunde være krafftig oc bestandig / oc ingen ydermere Disceptation effter hans Kong: Maiets: Menniskelig Affskeed skulde være fornøden / bleff for raadeligst anseet oc beslutttet / at hans F. N. (lige som ocsaa tilforne met de vnge vdualde Herrer her vdi Riget vdi saadan Leylighed pleyer at holdis /) vdi hans Herre Faders Kong: Maiets: oc Rigens Raads Neruærelse / paa seduanlige Stæder skulde skee Personlig Hylding oc Eed / aff alle Stater: Oc Høystnæffnde Kong: Maiet: dennem ocsaa der imod Kongeligen vilde forvisse / at den vdualde Printz naadigst skulde confirmere oc stadfeste dennem oc alle Stater vdi Riget deris Friheder / Priuilegia oc Rettigheder / naar hans F. N. effter Guds Vilie / til den Kongelige Regæring skulde komme oc indgaa.

Huor vdoffuer hans F. N. strax vdi sit Siuende Aar / Anno 1584. imod Pindze hellige Dage / bleff met synderlig Kongelig Pract ført fra Skanderborg / (som den Tid vaar Høystbemelte Kong: Maiets: Hofflever /) til Viborg i Judland / oc snart der effter den 15. Dag Iunij sammesteds: Men siden vdi Othensee i Fyn den 26. eiusdem: Vdi Sieland til Ringsted den 8. Iulij: Oc paa det sidste vdi Lund i Skaane den 20 Dag eiusdem: aff alle Adelsmend / Canicker / Kiøbstæder / Prester / Fogeder / oc andre Vndersaatter vdi Riget oc Rigens Lande / paa en herlig Pallatz / som der til vaar beredt / vnder aaben Himmel / met stor Herlighed vdualdt oc hyldet / oc annammede aff huer vdi synderlighed deris Eed om Huldskab oc Mandskab / met opracte Fingre.

Oc

Oc vaar hans Kong: Maiet: vel aldelis tilsinde/ at
formedelst Guds Hielp/ met første Leylighed/ offuerskicke
hans F. N. ind vdi Norge/ der vdi lige Maade aff Staterne
at annamme Hylding: Men dog for allehaande store For-
hindring/ som forfalt/ icke kunde faa Fremgang eller fuld-
driffuis/ all den Tid hans Kong: Maiet: siden leffde: Men
strax effter hans Kong: Maiets: dødelige Affgang skede/ oc
(Gud være loffuet/) lyckſaligen bleff fuldkommet/ Anno
1591. den 8. Dag Iulij.

Endog nu vel hiertelige haffde været at ynske aff Gud
Allsommectigste/ at høyest oc offte bemelte Kong: Maiet:
maatte saa lenge (om icke lengre kunde/) bleffuet vdi Liffue/
indtil den Vdualde Printz oc Konning haffde kommet til me-
re Alder oc Forstand/ oc saa haffde effter sin Herre Faders dø-
delige Affgang kundet strax annammet oc fuldkommelige faa-
restandet den Kongelige Regæring.

Saa haffuer dog hans Guddommelige Maiestet vdi sit
wrandsalige Raad befaldet/ at ved den timelige Død heden
kalde hans Kong: Maiet: fra denne Verden/ paa Antuer-
skouff Slot vdi Sieland/ Anno 1588. den 4. Aprilis.
Huor vdaff paa samme tid hans Høylofflige Kong: Maiets:
Riger/ Førstendømme oc Lande/ Stater oc Vndersaatter/
komme vdi allerstørste Bedrøffuelse: Synderlige efftersom den
vnge Printz oc vdualde Konning paa den Tid vaar ickun paa
det Elleffte Aar gammel/ oc icke endnu kunde antage Konge-
lige Regæring: Oc sig der foruden vdi næstliggende Konge-
riger oc Lande allehaande farlige vitstreckende Handel lode
formercke. Vdi huilcket altsammen den Naadefulde Gud
ligeuel haffuer disse Riger oc Lande met synderlig Faderlige
Beskærmelse oppeholdet/ oc vdi Kong: Maiets: wmyndige
Aar naadelige forlænt/ at ved gantske Rigens Raads/ oc de-
ris/ som til Regæringen vaare forordnede/ flittige Omsorrig

 oc Til-

oc Tilsiun / baade inden Riget / oc vden met alle omliggende Kongeriger/ Førstendømmer/ Lande oc Stæder/ bleff holdet Fred oc Enighed: Saa at disse Riger oc Lande / Gud skee Loff / icke bleffue induende vdi nogen Wro / languarende Trætte/ eller Besuæring/ indtil saa lenge nu ved Guds naadige Hielp / høyest oc offte benæffnd vdualde Konning bleff vdi sit Tinende Aar gammel / (alle Vndersaatter til stor Fryd oc Glæde/ som effter denne lycksalige Tid hiertelige forlanget haffde/) Paa huilcken Tid da samdrecteligen bleff besluttet/ at offuergiffue hans Kong: Maiet: den gantske fuldkommelige Regæring / oc met sedvanlige Herlighed offuerantuorde hans Maiet: den Kongelige Krone/ Spijr/ oc andre Regalier.

Oc effterdi mand actede den Søndag effter Bartholomæj/ som vaar den 29. Dag Augusti, Anno 1596. for allehaande Vilkaar skyld / der til allerbequemmeligst at være/ Da bleffue icke alleniste alle Stater oc Vndersaatter vdi Riget / vdi god Tid forskreffne oc tilsagde / at til bestemte Tid komme oc lade sig finde til Kiøbenhaffn: Men hans Kong: Maiet: ocsaa for gaat oc tilbørligt actede / at ocsaa kalde oc indbiude / til saadan hans Maiets: Æris Dag / sine næste Blodsforuante/ met andre paarørendis Herrer/ huilcke hans Maiet: viste at haffue været hans Maiets: salige Herre Faders vdkaarne Venner/ Met huilcke en stor Part hans Kong: Maiet: ocsaa selff nylige tilforne haffde giort Kundskab / oc Personlige seet oc talet met dennem.

Huorfor ocsaa hans Kong: Maiet: først for alle haffuer bødet til sig/ Høybaarne Førstinde oc Frue/ Fru Sophia/ Danmarckis/ Norgis/ Vendis oc Gottis Dronning/ 2c. fød vdi Meckelnborg/ 2c. Vidue/ hans Kong: Maiets: hiertelige kieriste Fru Moder / met begge Kongelige Frøickener / hans Maiets: hiertens kiere Systre/ Frøicken Augusta/ oc Frøicken

Hed-

Heduig. Siden ocsaa Kong: Maiet: aff Skotland/ oc hans Dronning/ Høybemelte hans Kong: Maiets: Suoger / oc Hiertens kiere Syster / ved Legater oc Skriffuelse. Oc effter dennem disse efterskreffne Churførstelige oc Førstelige Personer / Greffuer oc Stæder / ved venlige oc naadigste Skriffuelse / (som ved fornemme Riddermends Mend oc Hofftienere bleff vdførde til huer vdi sin Stæd/) lade bede oc kalde til saadan Kongelige Kronings Dag / som vaare:

Churførstens Efterleffuerske aff Saxen / met hendis Churførstelige N. Tre vnge Herrer/ Hertug Christian/ Hertug hans Georg/ oc Hertug Augustus.

Churførst Hans Georg til Brandenborg / met hans Churførstelige N. Førstinde / oc begge Sønner/ Marggraff Christian/ oc Marggraff Joachim Ernst.

Herr Joachim Friderich/ Administrator vdi det Førstendom oc Archibiscopsdom Magdeborg/ etc. met hans F. N. Førstinde / oc deris begge Sønner / Marggraff Johan Sigismund / met hans N. Førstinde / oc Marggraff Hans Georg/ Biscop til Strasborg.

Herr Johan Adolff / Archi: oc Biscop til Bremen oc Lybeck / Hertug vdi Slesuig / Holsten / etc. met hans F. N. Fru Moder / Hertuginde Christina / etc. Førstelige Vidue vdi Holsten.

Hertug Henrich Julius / Biscop til Halberstad / oc Hertug til Brunsuig oc Luneborg/ met sin F. N. Hertuginde/ Kong: Maiets: hiertelige kiere Syster.

Hertug Vlrich til Meckelnborg/ etc. Kong: Maiets: kiere Moderfader/ met hans F. N. Førstinde.

Hertug hans den Eldre/ til Slesuig/ Holsten/ etc. Kong: Maiets: Faderbroder/ met hans F. N. Førstinde.

Hertug Ernst / Hertug Christian / oc Hertug Augustus/ til Brunsuig oc Luneborg/ Brødre.

Første

Førſte Chriſtian til Anhalt/met hans F. N. Førſtinde.

Greffue Johan til Oldenborg/ met hans F. N. Greffinde.

Greffue Philippus til Hohenloh/ 2c.

Oc ſiden de Tre Stæder/Lybeck/Hamborg oc Dantzig.

Effter ſaadant vaar ſkeet / gaff Høybemelte Kongelige Vidue / met begge ſine Kongelige Frøickener / effter Kong: Maiets: Sønlige oc Broderlige Begæring/ſig god Tid paa Reiſen / fra hendis Liffgedings Slot Nykiøbing vdi Falſter/ oc kom til Friderichsborg / til hans Maiet: nogle Vger for den tilſtundende Kongelige Kroning/ der at hielpe til/ at forordne hues fornøden vaar til Kammernis Prydelſe / oc andet ſaadant.

Diſſe fornæffnde Herrer/ ſom vaare indbudne/ vdi deris Genſuar oc Skriffuelſe / tackede ſaare venlige for ſaadan Indbiudelſe/ ynſkede Lycke oc Glæde / Oc her hos ſomme ſig paa det høyeſte vndſkyldede / for ſtore paaliggende Forhindringer oc drabelige Aarſager ſkyld. Beſynderlige dog Kong: Maiet: vdi Skotland / oc Herr Henrich Julius til Brunſuig/ for deris Kongelige oc Førſtelige Husfruers Leylighedsſkyld / huilcke begge vaare aff Gud Allmectigſte met Liffs Fruct velſignede / oc imod den beſtelde Kronings Tid ridde til Barſel. Men Churførſten til Brandenborg / oc Hertug Vlrich til Meckelnborg/for deris høye Alderdoms ſkyld/ſom icke kunde taale vjt at reiſe/ ſaa oc for den Fare / ſom det Romiſke Rige ſtod vdi/for Tyrckens Indfald: Oc ſomme for andre høye Beſtillinger. Men dog alligeuel tilbød ſig den ſtørſte Deel / at ville afferdige deris ſtatelige Legater: Men ſynderlige Churførſten til Brandenborg / at ville fremſkicke en eller to aff hans Churf: N. Sønner / ſom ſkulde vdi hans Churf: N. ſtæd hos denne Actum eller Kroning lade ſig finde.

Men

Men de andre Herrer gaffue saadan Gensuar / effter flittig Tacksigelse / oc Lycksaligheds Ynskelse / at de næst Guds naadige Hielp / wanseet deris egne anliggende Sager / vilde veluilligen / oc til forbenæffnde Tid / hans Kong: Maiet: til synderlige Ære oc Vilie / komme til Stæde.

Der effter siden strax alleuegne / baade paa de Stæder / som Fremmede skulde reise igennem / oc vdi Kiøbenhaffn / paa Slottet oc vdi Byen / bleff met synderlige flijd forordnet oc bestillet / alt hues fornøden vaar / oc hørde til / at mand tilbørlige vjs kunde tage imod saa mange fornemme Herrer / met Losemente / Tractation, oc andet.

Her hos bleff ocsaa aff den vdualde Kong: Maiet: oc Rigens Raad / som vel betimelige / oc nogle Vger førend Kroningen angick / vaar forsamlede / met flijd betenckt oc raadslaget / om andre Sager / som til saadan tilstundende Leylighed vilde behoff giøris.

Oc effterdi det haffde sig befundet / at icke allenisse vdi Høylofflig oc salige Kong: Maiets: Regærings oc Liffs Tid / men ocsaa effter hans Maiets: dødelige Affgang / oc ickun vdi Otte Aars Tid / passelige mange aff Rigens Raad / stacket effter huer andre / vaare heden døde / som vaare: Niels Kaas / Cantzeller / Peder Gyldenstiern / oc Hack Vlstand / som begge haffde været effter huer andre Rigens Marskalcke / Jørgen Rosenkrantz / Jørgen Skram / Coruitz Viffert / Anders Bing / oc Christen Skeel: Saa at det seduanlige Rigens Raads Antal vdi saa Maade vaar bleffuet forringet / oc icke mere end halff Delen / som ere disse effterskreffne Tolff / nu vaare leffuendis: Peder Munck / Christoffer Valckendorff / Steen Brahe / Mandrop Parsberg / Erick Hardenberg / Henrich Below / Axel Gyldenstiern / Absolon Gøye / Jacob Seefeld / Breide Rantzow / Albret Friis / oc Arild Huitfeld / Rigens Cantzeller: Siuntis det fornøden oc raadeligst / at

om mand icke end kunde giøre Raadens Tal fuld / dog synderlige skulde mand besætte de høye Embeder / Hoffmester / Cantzeller / oc Rigens Marskalck / som nu vaare ledige / paa det at denne Kongelige Kroning dis ypperligere oc fuldkommeligere kunde skee / oc fremdelis alting effter den gamle loffelige Seduane oc Brug her vdi Riget kunde forhandlis.

Derfaare bleff først oc fremmerst / dog paa atskillige Dage / vduald oc forordnet / Herr Christoffer Valckendorff til Rigens Hoffmester / Herr Christian Friis / fordum Johan Friisis til Hesselager (som haffde været Konning Friderich den Førstis / Konning Christian den Tredies / oc Konning Friderich den Andens Cantzeller /) Broders Søn / til Cantzeller / oc Herr Peder Munck / som her til haffde været Rigens Ammiral / til Rigens Marskalck. Snart der effter bleffue vdkaarne til at være Rigens Raad / Otte aff fornemme Adel vdi Riget / som vaare: Henrich Rammel / hemlige Hoffraad / oc Tydske Cantzellies Forualtere / Jørgen Fries / Landsdommere i Judland / Preben Gyldenstiern / Axel Brahe / Henrich Lycke / Oluff Rosenspar / Eske Brock / oc Christian Holck / som stacket tilforn haffde været øffuerste Secretarius. Disse Otte suore Kong: Maiet: oc Kronen / vdi Kongens Kammer / den seduanlige Rigens Raads Eed / den 10. Dag Iunij, Anno 1596.

Effter dette vaar skeet / oc Kong: Maiet: vaar reisd fra Kiøbenhaffn til Friderichsborg / komme der an til hans Kong: Maiet: den Høyuærdigste / Stormeetige oc Høybaarne Førstis oc Herris / Herr Johan Adolffs / postuliert oc vduald Archi: oc Biscop til Bremen oc Lybeck / Arffuings til Norge / Herings vdi Slesuig / Holsten / etc. afferdigede Raad oc Legater: Ærlige / Velbyrdige oc Høylærde / Ditloff Rantzow / til Putyn oc Oldenborg / Diderich Blome / til Tynderen oc paa Femeren Lensmend / Friderich von Alefeld /

til See-

til Seegaarden / Caspar Kock/ Iuris Doctor oc Cantzeller/ oc Johan Culman / Raad: haffuendis met sig Credentz, Instruction oc Fuldmact/at paa deris Herris vegne/om den Kongelige Frøicken/ Frøicken Augusta/ Kong: Maiet: hiertelig kiere Syster (som allerede for nogle Uger/ som tilforne er sagd/met sin Fru Moder/vaar kommen til Friderichsborg/ til Kong: Maiet:) giøre Handling met Kong: Maiet: om it Førsteligt Gifftermaal. Huilcket samme Gifftermaal oc der somme Tid bleff (effter mand haffde fundet Middel oc Fordrag/) i den Allmectigste Guds Naffn besluttet/ Oc iblant andet/ effter Høybemelte Hertug Johan Adolffs F. N. flittige Anlangende/ ved hans N. Legater, saaledis fordraget oc bewilligt/ at (wanseet at Tiden fald kaart/ oc vaar besuærligt/ at kunde bekomme / vdi saa stacket stund/ hues til saadan en Kongelige Frøickens Metgifft burde at skaffis /) det Førstelige Bryllup/ met oc vdi berammede Forsamling til den Kongelige Kroning vdi Kiøbenhaffn / skulde skee oc holdis: Huor til den Tid ocsaa/ hues fornøden vaar/ saa meget som vdi saadan hast skee kunde / baade til it oc andet er bleffuen bestillet.

Vdi midler Tid bleff ocsaa en tilbørlige Forordning giort om Geleitsmend / som skulde tage imod de tilkommende fremmede Førster/ paa Rigens Grentzer/ oc dennem siden ind oc vdføre/ oc ledsage.

Oc effterdi Churførstens aff Brandenborg Legate, oc vnge Herre/ ꝛc. Saa oc Herr Administrator til Magdeborg/ ꝛc. met sin F. N. Søn / Marggraff Johan Sigismund/ til Gidzør: Archibiscopen aff Bremen/ met hans F. N. Fru Moder / saa oc de Hertuger aff Luneborg/ for Colding: Oc Hertug Hans den Eldre/vdi Slesuig/Holsten/ꝛc. til Assens vdi Fyn / skulde an oc offuerkomme: Da bleffue serdelis Rigens oc Kong: Maiet: Raad / Landjunckere

oc Oratores, adittrede oc befalede / sig der heden til rætte Tide at forføye / oc samme Geleit eller Ledsagelse at fyllest giøre. Oc bleff samme Tid skicket Befalning til Kong: Maiets: Stadholdere vdi de Førstedomme / Slesuig / Holsten / Herr Henrich Rantzow / oc de andre Kongelige Landraad / Hans Rantzow paa Rendesborg / Benedicht von Alefeld paa Steenborg / Claus von Alefeld paa Flensborg / Lensmend: Balzer von Alefeld / oc Henrich Rantzow til Putlos / at skulle entfange / met andre tilforordnede Holstenisk Ledsmend / de Hertuger aff Luneborg / naar deris F. N. lyksaligen ankomme / paa Førstendommernis Grentzer / oc dennem fremdelis indtil for Colding ledsage: Men siden der effter / naar deris F. N. bleffue der aff Rigens Geleitsmend entfangede / skulde de for deris Person strax forføye sig til Kiøbenhaffn / der at vare paa hans Kong: Maiet.

Der bleffue ocsaa aff Kong: Maiets: egne Liffs oc Orlogs Skibe afferdigt / somme til Varnoumynde / somme til Nyborg / til at offuerføre forbemelte fremmede Herrer: Bleff ocsaa giort denne Forordning / at alle de Skuder / som vaare hiemme oc at bekomme / paa denne Side / vdi Sieland / Fyn / Laaland oc Falster / skulde løbe hen offuer til Varnoumynde oc Nyborg / oc vare paa / at offuerføre Heste / Vogne / Kister / oc andet Gods / som fornæffnde Herrer haffde met at føre. Disligeste giorde ocsaa Hertug Vlrichs F. N. oc den Stad Rostock / Kong: Maiet: til Villie / at alle Skuder paa hin Side i samme Mening bleffue anholdne.

Paa det ocsaa / at naar saadanne fremmede Herrer indreisde vdi Kiøbenhaffn / Borgerskabet icke da alleniste / effter gammel Seduane / kunde findis paa Volden oc Gaderne / vel staffere vdi deris Rusting: Men ocsaa / at vdi denne forfallende Leylighed kunde holdes dis stercker oc bedre Vact / oc allehaande Vlycke / som sig ellers vdi saadanne store Forsamlin-

samlinger / oc iblant saa mange atskillige Folck pleyer at ind-
falde / dis bedre kunde faarekommis: Giorde hans Kong:
Maiet: denne Forordning / at foruden de Fire Fennicker
Borgere vdi Kiøbenhaffn / (huilcke hans Kong: Maiet: selff
vdi Marcken serdelis munstrede oc offuersaae / oc bleffue be-
funde vdi Klæding / skøn Rusting oc Verie / Feldtegn / Fiære /
oc anden Behøring / saa at hans Kong: Maiet: der vdi haff-
de it naadigt Velbehag /) bleffue endnu To Fennicker tillag-
de / Sex Hundrede Mand sterck / vnder huilcke skulde føris
alle de Landsknecte / som ellers alt tilforn vdi Kiøbenhaffn
bleff Aarlige holdne til Besætting / met andre flere / som end-
nu bleffue antagne oc indskreffne / oc der foruden de Borge-
re / som aff næst omliggende Kiøbstæder bleffue opkallede / oc
bekomme / lige som andre antagne Krigsfolck / deris Maa-
nets Besolding / all den stund de vdi saa Maade opuarede.

Offuer disse Sex Hundrede Mand / saa vel som offuer
de Fire Fennicker Borgere / forordnede hans Kong: Maiet:
til Hopmand / en hans N. Hoffiuncker / vel forsøgt vdi Krigs-
handel / som endnu er Hopmand paa hans Maiet: Festing
Arensborg / ved Naffn Fromholt Berg. Til Fennickedra-
gere til Tuende Ny Fennicker / beskicket Tuende hans Kong:
Maiet: Mandelige Hoffiunckere / Bernt von Vedel / oc Al-
bret Gøtze. Forordnede ocsaa Rigens Profos / Leutenant /
Vactmestere / Archelie oc Bøssemestere / met andre velfor-
søgte Befalningsmend. Lod ocsaa befatte oc faareholde vdi
synderlige Artickuler / effter huilcke baade Hopmand / Fen-
nickedragere / Profos oc Leutenant / Vact oc Archelimestere /
Borgere oc Krigsfolck sig skulde forholde / naar Portene paa
Festingen skulde aabnes eller tilluckes: Naar Vact skulde op
eller afføris: Vdi Ildebrand / vdi Oprør / eller anden Wley-
lighed: Saa oc naar fremmede Herrer skulde ind eller vdrei-
se / etc. Oc alt dette vnder Liffs / eller anden foruentendis al-

korlig tilbørlig Straff. Oc paa det hans Maiet: her effter/
naar fremmede Herrer vaare til Stæde/kunde haffue alting
dis skickeligere holden / vaar hans Kong: Maiet: gantske
offte selff Personlige hos oc til Stæde / oc gaff act paa/ huer
Afften oc Morgen/naar Vacten met flyende Fennicker bleff
op oc afføre / at alting / baade ved Hopmanden oc de andre
Befalningsmend/ bleffue ræt oc skickelige bestillet oc holdet.

Hans Kong: Maiet: gaff ocsaa fornæffnde Hopmand/
Fennickedragere / Profos/oc andre/ som Befalning haffde/
met deris Drenge oc Lifftienere/meget skøne Fløyelsk oc Sil-
cke Klædinger: Som hans Kong: Maiet: ocsaa ellers saare
rundelige oc naadelige / imod denne tilstundende Kroning/
begaffuede mange andre Officirer oc Hofftienere / huer ef-
fter sin Vilkaar oc Leylighed/ met kaastelige Ærekledinger.

Der nu Adelen vdi Riget vaar meste Parten kommen
til Kiøbenhaffn / vnderdanigst atliudendis Kong: Maiets:
Forskriffuelse / oc hans Kong: Maiet: actede fornøden at
være/ at munstre det gantske Rytterie vdi Marcken / førend
de fremmede Herrer ankomme / bleff der omblæst ved Kon-
gens Trometer/ den 21. Augusti, om Morgenen meget tili-
ge. Effter huilcket strax huer mand/ baade Kong: Maiets:
Brødre/som den Tid vaare til Hoffue/Herr Vlrich oc Herr
Hans/Hertuger til Slesuig/Holsten/rc. oc Hertug Magnus
til Luneborg/rc. saa oc det gantske Rigens Raad/ oc alle ind-
komne Landjunckere oc Kongens Hoffjunckere / met deris
Spitzdrenge / Karle/ Heste/ paa det allerherligste vdflydde/
forsamlede sig op paa Slotsgaarden/ oc vden for: Met disse
tog hans Kong: Maiet: ocsaa sine egne Spitzdrenge oc Liff-
heste / alle gantske herlige vdrustede/ oc foer vdi Marcken for
Kiøbenhaffn/ oc munstrede den ene effter den anden: Oc vdi
samme Munstring giorde en Forordning / huorledis en huer
her effter skulde ride / for eller effter Kong: Maiet: naar

mand

mand skulde enten ride imod de fremmede Herrer / eller oc dennem igen vdfølge. Dog alligeuel vaare allerede paa den Tid nogle aff Raadet/oc mange aff Landsaatterne heden reisde til Landenis Grentzer / som vaare tilforordnede / at skulle tage imod/ oc fremfølge de tilkommende Herrer: Bleffue ligeuel/ ved deris Naffn/ sætte vdi Munsterzeddelen/ som her effter skal følge / at de oc kunde vide sig der effter at holde/ naar de komme til hoben. Der foruden vaare oc allerede tilbeskickede it stort Antal aff fornemme Adel oc Landsaatter/som her oc der skulde vare paa/ vdi Salene oc Losementer/ at tractere de Kongelige Chur: oc Førstelige Legater, oc vdi andre Bestillinger. Huilcke/ effterdi de jo haffde nocksom at bestille / bleffue (som billigt vaar/) forskonede met Munstring oc Rytterie: Huorfaare deris Naffn icke heller bleffue sættede eller næffnde vdi Munsterzeddelen.

Om Efftermiddagen / der Munstringen haffde Ende/ kom hans Kong: Maiet: igen ind aff Marcken/oc reed igennem Staden/ vdi saadan Ordning / som efterfølger:

Først reed alle de vnge Hertugers / Raadsens / Land: oc Hoffjunckernis Spitzdrenge / Tre oc Tre vdi huert Leed: oc førde dennem Kong: Maiets: Beridere/ Lytke von Minden / oc Joachim Lessel / Sadelknect / met end en aff Kong: Maiets: Hoffmend: huilcke Tre rede for Drengene.

Disse Drenge vaare allesammen herlige vdstafferede/ den ene smuckere end den anden / met Stormhuffuer/ beprydede met Perler/ Guld oc Sølff/oc statelige Fiære/ Fløyelske Kiortele / Guld Kæder / Sølffslagne Daggerter oc Suærd: Hestene vaare smyckede i Panden oc Rumpen met atskillige slags Fiære/oc met Fløyelske stickede Kapper. Alt Heste Tøyet vaar aff Fløyel / oc met Sølff beslaget / en Part oc saa sticket met Guld oc Perler.

Effter

Effter disse rede Otte Hoffmend / oc huer aff dennem førde hos sig en aff Kong: Maiet: Haandroff/som vaare offuerhengt met Decke aff Skarlagen / sticket/ oc met Fiære besmycket.

Der effter Tre Kong: Maiets: Trometere.

Effter dennem fulde Kongens Stallmestere / Eustachius von Thunen / oc effter hannem Tolff Kong: Maiets: egne Spitz oc Liffdrenge/ paa skøne Abelgraa Heste/ met allersmuckeste Perlestickede Stormhuffuer/store Guld Kæder/ tuert offuer Liffuet oc om Halsen/ Kiortler aff Fløyel/besættede met Guld Border/forgylte Daggerter oc Suærd: Hestenis Tøy/ Fiære oc Stiernesmycke/ alt met Edelstene besættet.

Her effter alle Kong: Maiets: egne Suenne oc Heste/ mere end Firesindstiue/vdi sorte Kiortle/besættet met Fløyel/ oc met Sølff Hecter oc Kneble / Sølff Hattebaand / Daggerte oc Suærd: Hestene alle met Fløyelsk Tøy / met Sølff beslaget / oc herlige smycket/ met røde oc huide Strudsfiære/ oc imellem indsættet Tranefiære.

Effter disse følgede To Kedeltrommer aff Sølff/ oc Ni Trometere / met Trometer aff Sølff / forgylte paa Enderne/ paa huilcke alle / saa vel som paa Kedeltrommerne/ hengde skøne Silcke Fennicker / oc der paa vaar malet Kong: Maiets: Vaaben/ met Guld/Sølff/oc andre der til hørendis Farffuer.

Siden alle Riddermends Mend / som tilstæde vaare/ Hoffmarskalcken / Land: oc Hoffiunckere/ alle vdi stadzelige Fløyelske Kiortler / en Part met Guld Border / en Part oc met Perler bestickede / Perle Hattebaand oc Guld Kæder. Deris Heste vaare smyckede met Fløyelsk Tøy/ met Sølff beslaget/ skøne Fiære paa Hoffuedet oc Rumpen. Rede vdi denne Ordning/ som denne efterfølgende Munsterzeddel vduiser. Dog skal mand her hos acte / hues tilforne sagd er om den-

dennem/ som vaare paa Grentzerne/ eller vdi anden Tieniste forordnede. Oc rede de fra det Første Leed/ oc indtil det Før-ste oc Tiuende/ altid huer andet Leed Landjunckere/ oc huer andet Leed Hoffjunckere/ (som tegnes ved disse Bogstaffue/ H. oc L.) Men siden alle idel Landjunckere.

1.

Henning Gøye / Hoffmarskalck.
Jørgen Bilde.
Steen Maltessøn / Rigens Offuerster.

2. H.

Sturing Bool.
Hans Bulow.
Hartuig Lutzow.

3. L.

Jørgen Daa.
Hans Speyel.
Gabriel Skinckel.

4. H.

Jacob Rosenkrantz.
Carsten Manduffuel.
Jacob Beck.

5. L.

Friderich Lang.
Albret Vind.
Matz Erickssøn.

6. H.

Andreas Sincklar.
Jacob Lycke.
Christian Hardenberg.

7. L.

Niels Friis.
Eiler Brockenhus.
Lauritz Brockenhus.

8. H.

Lauritz Kruse.
Friderich Rausch.
Henning Karberg.

9. L.

Offue Lunge/ til Odder.
Offue Juel/ til Kyelgaard.
Mogens Gøye / til Bremsnold.

10. H.

Albret Skeel.
Erich Vrne.
Jørgen Kaas.

11. L.

Christoffer Paksk.
Anders Maltessøn.
Henrich Gyldenstiern / til Iffuersnes.

12. H.

Eske Bilde.
Joachim Bulow.
Claus Vrne.

13. L.
Mogens Gyldenſtiern.
Gabriel Sparre.
Peder Brahe.
14. H.
Adam Barſſe.
Hans Nykercke.
Otte Lindenow.
15. L.
Thomas Faſſe.
Hans Roſtrup.
Hans Lange.
16. H.
Knud Gyldenſtiern.
Markor Pentz.
Volff Joachim Birckholt.
17. L.
Hannibal Gyldenſtiern.
Oluff Daa.
Knud Grubbe.
18. H.
Eneuold Seefeld.
Henning Valſtrop.
Henrich Marenholt.
19. L.
Benedicht Rantzow.
Jacob Høg.
Carl Bryſke.
20. H.
Erich Banner.
Bertel von Volffen.
Frantz Juel.

21. L.
Mogens Juel/ til Strandet.
Erich Lycke.
Chriſten Munck.
22. L.
Godsloff Budde.
Niels Krabbe.
Friderich Hob.
23. L.
Frantz Rantzow.
Niels Skram.
Eiler Bryſke.
24. L.
Niels Bilde.
Peder Retz.
Albret Skeel/til Junggaard.
25. L.
Kield Brockenhus.
Jørgen Brahe.
Styge Høg.
26. L.
Chriſtoffer Parsberg.
Voldemar Parsberg.
Holger Vlſtand/til Vosborg.
27. L.
Børge Roſenkrantz.
Vlrich Sandbierg.
Offue Vgerup.
28.
Knud Brahe.
Chriſtian Gyldenſtiern.
Oluff Bilde.

Chri-

29.
Christoffer Rosenkrantz.
Merten Skenckel.
Steen Matzsøn.

30.
Thomas Maltessøn.
Johan Rud.
Matz Sandbierg.

31.
Morten Venstermand.
Henning Reuentlow.
Johan Bernekow.

32.
Lodvig Munck.
Ditloff Holck.
Claus Podbusk.

33.
Peder Grubbe.
Offue Lunge/ til Tirsbeck.
Knud Vrne.

34.
Holger Vlstand / til Hickebierg.
Mogens Gøye/til Bolderup.
Hans Axelssøn.

35.
Jørgen Duffue.
Johan Vrne.
Axel Rosenkrantz.

36.
Eiler Rud.
Markor Jenssøn.
Michel Nielssøn.

37.
Otte Christoffer Rosenkrantz.
Iffuer Juel.
Christian Krabbe.

38.
Christoffer Krasse.
Erich Bilde/til Grøfftebierg.
Claus Nielssøn.

39.
Knud Rud/ til Vedby.
Erich Kaas/ til Vorgaard.
Niels Kaas / til Steffringgaard.

40.
Henning Valckendorff.
Preben Bild.
Friderich Munck.

41.
Niels Gyldenstiern.
Claus Bilde Steenssøn.
Marcus Bilde.

42.
Jens Bilde.
Tage Krabbe.
Coruitz Vlfeld.

43.
Christen Vind.
Caspar Marckdaner.
Iffuer Munck.

44.
Erich Lunge.
Tønnis Bryske.
Køne Quitzow.

45.
Kield Juel.
Christian Bernekow.
Knud Rud/ til Sandholt.

46.
Jacob Krabbe.
Eske Bilde/ til Elling.
Henrich Vind.

47.
Mogens Juel/ til Kniffholt.
Lauritz Kruse/ til Suenstrup.
Gert Rosenkrantz.

48.
Jacob Trolle.
Henrich Gøye.
Hans von Mehlen.

49.
Steen Bilde.
Eske Krasse.
Hans Munck.

50.
Mogens Vlfeld.
Oluff Munck.
Knud Gyldenstiern.

51.
En Puckenslager/ met To Kedeltrommer aff Sølff/ lige saa stafferede/ som de som tilforn reed for Junckerne.

52. 53. 54. 55.
Tolff Trometere/ lige som de tilforne/ alle paa graa Heste/ met Sølff Trometer/ oc hoshengende Fennicker:

56.
Friderich Rosenkrantz/ Kammerjuncker.
Alexander Raab von Papenheim/ Bitzere.
Peder Basse/ Mundskenck.

57.
Ebbe Munck/ øffuerst Skenck.
Peder Mund/ Køgemester.
Jørgen Vrne/ Drosd eller Truchs.

58.
Hertug Vlrich/ til Slesuig/ Holsten/ etc. oc
Hertug Hans/ den Vnge/ etc. Kong: Maiets: Brødre.
Hertug Magnus/ til Luneborg.

Konge.

59.
Kongelige Maiestat vdi Danmarck.

60.
Kong: Maiets: Kammerdreng/ Ernst Normand.
Tuende Liffkneete/ met hans Maiets: Liffheste.

Der effter Rigens Raad.

61.
Christoffer Valckendorff/ Rigens Hoffmester.
Christian Friis/ Cantzeller.
Peder Munck/ Rigens Marskalck.

62.
Steen Brahe.
Manderup Parsberg.
Erick Hardenberg.

63.
Henrich Below.
Axel Gyldenstiern.
Absolon Gøye.

64.
Jacob Seefeld.
Breide Ranzow.
Albret Fries.

65.
Arild Huitfeld/Rigens Cantzeller.
Henrich Rammel.
Jørgen Fries.

66.
Preben Gyldenstiern.
Axel Brahe.
Henrich Lycke.

67.
Oluff Rosenspar.
Eske Brock.
Christian Holck.

Effter Raadet reed Kong: Maiets: Rytter Profos/ Dauid Sucrin/ met it Sølff Regimente. Effter hannem Kongens Enspendere. Der effter Raadens/ oc siden alle Landsaatternis oc Hoffiunckernis Hoffmend oc Heste/ paa Reid/ lige som deris Herrer oc Junckere rede effter huer andre.

Der Tiden nu fast tilstundede/ som til Kroningen bestemmet vaar/ oc Stormeetige/ Høybaarne Første oc Herre/ Herr Hans/ den Eldre/ Arffuing til Norrige/ Hertug vdi

Slesuig/Holsten/ etc. tilforne til Kong: Maiets: venlige oc Frendelige Jnbiudelse haffde giffuet saadan Suar: At hans F. N. icke alleniste / som en næste Slecting oc Faderbroder/ gantske gierne vilde komme Kong: Maiet: til Ære/ Men oc saa/ som en Danmarckis Rigis Lehnførste/ kiende sig skyldig/ at komme til Stæde/ oc vare paa hos hans Kong: Maiet: oc vaar derfor til Sinde / at ville nogle Dage for Kroningen komme til hans Kong: Maiet: oc holde sig effter sin kiere Frendis Forordning. Drog hans F. N. met sin Høybaarne Førstinde oc Frue / Fru Agnes Heduig / fød til Anhalt/ etc. met Tuende Sønner/ Hertug Christian/ oc Hertug Johan Adolff/ etc. Oc hans F. N. Suoger/ Første Rudolff/ til Anhalt / etc. Der til oc hans F. N. Tuende eldste Frøickener/ Frøicken Anna / oc Frøicken Sophia / etc. saa tilige op fra Sønderborg / at de allerede komme lyckeligen offuer til Assens vdi Fyn/ den 15. Dag Augusti. Huor de ocsaa vdi tilbørlige Vjs bleffue entfangede oc annammede / aff Kongens forordnede Ledsmend / oc ledsagede igennem Fyn / offuer Belt/ igennem Sieland til Kiøbenhaffn.

Der nu hans F. N. vaar kommen saa nær til Kiøbenhaffn/ at skulde der indfare/ den 22. Dag vdi samme Maanet/ da skickede Kong: Maiet: vd imod hans F. N. Høybaarne Førster oc Herrer/ Herr Vlrich/ oc Herr Hans/ den Yngre/ Hertuger vdi Slesuig/ Holsten/ etc. oc Herr Magnus/ Hertug til Luneborg/ etc. hans Kong: Maiets: Brødre oc Frende/ met Sex aff Rigens Raad/ Hoffmarskalcken / Landsaater oc Hoffiunckere/ it stort Antal Folck/ met deris Drenge oc Hoffmend/ saare vel stafferede / at skulle der vde i Marcken/ imellem Kiøbenhaffn oc Roskilde / vndfange / oc siden igennem Byen/ op til Kongens Slot/ hans F. N. indføre. Der bleff hans F. N. paa Slotsgaarden aff Kong: Maiet: selff/ aff Dronningen/ oc begge Frøickener/ oc Rigens Raad/ met

stor

stor Ære annammet. Oc bleff alt det grobe Skyt skot løs/ baade paa Valdene/ oc paa Kongens Skib / til Ære oc Lyst/ den Tid hans F. N. indførdis.

Huad hans F. N. haffde met sig aff Adel / oc andre Personer / oc huor mange Heste / kand mand finde vdi hans F. N. Forrider oc Foderzeddel/ huilcken skal sættis sidst/imod Enden/ effter denne Beskriffuelse.

Effter Høybemelte Hertug Hansis / vdi Slesuig / Holsten / ꝛc. Indkomst / komme først aff de indbudne fremmede Herrer / de Høybaarne Førster oc Herrer / Hertug Ernst / Hertug Christian / Hertug Augustus / Brødre / Hertuger til Brunsuig oc Luneborg. Disse Tre Førster bleffue ved forbemelte Kongens Stadholder / Henrich Rantzow / oc andre Kongens Lensmend oc Raad / saa oc aff de Førstelige Holsteniske forordnede Ledsmend / paa Førstendommenis Grentzer / vndfangne oc annammede / oc igennem begge Førstendomme / Slesuig oc Holsten / ledsagede indtil Rigens Grentze for Colding. Der bleffue Høybemelte Førster vdaff Rigens forordnede Ledsmend annammede / oc fremdelis igennem Fyn oc Sieland førde til Kiøbenhaffn.

Oc effter at deris F. N. haffde saa vjt lyckfaligen fuldend denne Reise / at de skulde komme ind vdi Kiøbenhaffn/ den 24. Dag Augusti, da skickede Kong: Maiet: lige som tilforne imod Hertug Hansis F. N. hans Maiets: begge Brødre oc Frende / met nogle aff Rigens Raad / Hoffmarskalcken / Land oc Hoffiunckere / met it skønt Reise Tøy/ vdi Marcken / imod deris Førstelige Naade / imellem Roskilde oc Kiøbenhaffn / oc bleff holden met Ærefkud / baade aff Byens Valde / oc aff Skibene / i alle Maade/ lige som den Tid Hertug Hans indkom. Oc bleff deris F. N. oc saa aff Kong: Maiet: Dronningen/ Frøickerne/ oc Rigens

Raad/

Raad / paa Borgegaarden met stor Ære vndfangne. Deris F. N. haffde it meget skønt Rytterie / allesammen / huer effter sin Stat / vel stafferede / vaare 307. Heste stercke / oc haffde met sig mange fornemme Folck / huilckes Naffn ocsaa skal findes vdi deris Forrider oc Foderzeddel / imod Enden paa denne Bog.

Effterdi ocsaa / at kaart for Kroningens beramte Tid / Stormectige / Høybaarne Første / Herr Bugislaff / Hertug til Stetin / Pommern / haffde venligen ladet begære aff Kong: Maiet: ved Henrich Rammel / Rigens Raad / oc Tydske Cantzellies Forualdere / som hans F. N. Landsaatte oc Lehnmand / vdi det Førstendomme Pommern / at hans Maiet: vilde venligen tilstæde / at hans kiere Søn / Hertug Frantz / til Stetin / Pommern / etc. som en vnger tiluoxende Første / til denne Kongelige Kroning / at opuare / maatte annammes. Oc Kong: Maiet: icke alleniste haffde giffuet Rammel / men ocsaa hans F. N. selff Skriffteelige tilkiende / at saadant befalt hans Maiet: vel: Men begærede dog / at det skulde skee ickun met faa Heste oc Folck / effter denne Tids Leylighed. Saa er ocsaa Høybemelte Hertug Frantz kommen til Kiøbenhaffn / oc denne Tid offuer præsenteret sig til / at vare paa Kongen: Ocsaa vdi midler Tid sig saa beuist / at Kong: Maiet: haffde der vdaff en synderlig Velbehagelighed.

Hans F. N. Hoffmester / Junckere / oc andre Tienere / met huilcke alle hans F. N. vaar 35. Heste sterck / findes ocsaa vdi hans F. N. Forrider Zeddel.

Vdi lige Maade haffde ocsaa / icke lenge tilforne / Stormectige / Høybaarne Første / Philip Luduig / Pfalsgræffue am Rhein / etc. besøgt / oc ladet bede Kong: Maiet: ved Kong: Maiets: kiere Herre Moderfader / Stormectige / Høybaarne Første / Hertug Vlrich aff Meckelborg / etc. oc ved egen

Skriff-

Skriffuelse/efftterdi hans F. N. vaar kommen vdi Forfaring/ at hans Kong: Maiet: skulde annamme Kronen til disse Kongeriger / til huilcket hand ynskede Kong: Maiet: megen Lycke oc Velfært: Oc hans F. N. til dis vissere Vidnisbyrd / om hans N. gode Mening oc Vilie imod Kong: Maiet: haffde afferdiget sin Eldste Søn / Hertug Volffgang Vilhelm / at skulle sig tilbørlige Maade hos Kong: Maiet: indstelle / oc vare paa hans Maiets: Tieniste/ etc. Hans Kong: Maiet: vilde saadant icke lade misbehage/ men heller haffue sig fornæffnde hans F. N. Søn til det beste commenderet oc befalet. Oc hans Kong: Maiet: haffuer sig der paa erklæret/at hans Maiet: kunde vel lide hans F N. Tilkommelse.

Saa haffuer hans F. N. snart der effter afferdigt sin Hoffmester / Osuald Schwauen von Schmatzin/ til Kong: Maiet: at forfare / huorledis hans F. N. sig skulde forholde vdi sin Tilkomst til Kiøbenhaffn: Oc at bestelle vdi Kiøbenhaffn/ Losemente oc anden Nødtørfft/ for hans F. N. Som oc fornæffnde Hoffmester derfaare haffde met sig hans F. N. Forrider Zeddel / som oc findes imod Enden. Men hans F. N. kom selff ind met den Herre Administrator aff Magdeborg/ etc. met Fyrretiue Heste / oc holt sig siden met sin Opuarende/ met andre vnge Herrer/ som hos vaar/ den gantske Kronings Tid offuer / saa at Kong: Maiet: haffde der vdaff stor Behagelighed.

Der komme ocsaa i disse Dage/ strax effter huer andre/ Kongens aff Skotland / Churførstens aff Saxen/ Førstens aff Meckelborg/oc de Tre indbødne Stæders Legater, huilcke bleffue indlagde vdi Losementer / som for dennem vaare beskickede / oc dennem forskaffedis hues tilbehørde/ at tilbørligen tienis oc tracteris met/ oc vaare:

Kongens Legater aff Skotland.

Herr Jacob Oggelbuy/ Frjherre til Oggelbuy / etc.

Petrus Junius/ Kong: Maiets: Raad / oc Magnus Elemosinarius Regni Scotiæ. Met it statzelig metfølgende Hob / mange Skotske Herremend oc Tienere / mere end Tresindstiue Personer sterck.

Churførstens aff Saxen Legater.

Herr Hans Luduig / Græffue til Gleichen/ Spiegelbierg oc Pirmond.

Herr Volff aff Skønborg/ Herre til Glauche oc Valdenborg.

Herr Rudolff Skenck/ Herre til Tautenbierg.

Ernst Diderich aff Starskedel / til Kanneuitz.

Hans Henrich aff Crosteuitz/ til Delitzsk.

Bartholomæus Spenlein/ Cammer Secretarius.

Hertug Vlrichs Legater aff Meckelborg.

Diderich Beuerneſt / til Luſenitz.

Claus Han/ til store Giueritz.

Dauid Baſſeuitz/ til Luborg. Alle Tre Raad.

Lybske Legater.

Herr Arnd Bonnius/ Borgemeſter.

Lorentz Finckelthaus/ Syndicus.

Thomas aff Vicken/ Raadmand.

Hamborger Legater.

Herr Joachim Beckendorff/ Borgermeſter.

Doctor Vilhelm Møller.

Hieronymus Vøgeler/ Raadmand.

Legater aff Dantzig.

Herr Gert Brandes/ Borgemeſter.

Herr Jørge Preut.

Saa haffde oc saa de To nærliggendis Stæder/ Rostock oc Stralsund/ deris myndige Legater, som vaare:

Aff Rostock.

Herr Johan Kellermand/ Borgemester.
Oc Magister Johan Korff/ Raadmand.

Aff Stralsund.

Herr Henrich Buchaw/ Borgemester.
Johan Domanus/ Syndicus.
Oc Nicodemus Thessin/ Raadmand.

Disse vaare afferdigede/ vnderdanigst at gratulere Kong: Maiet: til denne Kongelige Kronis oc Regimentis Annammelse: Oc at vdrette/ hues dennem vaar befalet/ effter deris metførde Creditifs Lydelse: Oc at forære Kong: Maiet: smucke Heste/ oc statelige forgyldede Credentzer.

Huilcket de siden der effter met all tilbørlig vnderdanigste Reuerentz, Flijd oc Skickelighed vdrettede/ der de met de Tre Stæder/ Lybeck/ Hamborg oc Dantzig/ bleffue stædde til Audientz, vdi Kongens Kammer.

Der nu Churførstens til Brandenborg vnge Herre oc Legat, den Stormectige oc Høybaarne Første/ Marggraff Christian/ til Brandenborg/ etc. met sin Broder/ Marggræffne Joachim Ernst/ (som vaar/ effter Churførstens Giensuar til Kong: Maiet: Høybemelte Marggraff Christian til Metfølgere forordnet) kom lyckelige/ met god Vind/ fra Varnouemynde offuer Søen: Oc siden/ icke langt der effter/ den Høynærdigste/ Høybaarne Første/ Joachim Frederich/ Administrator til Magdeborg/ Marggræffue til Brandenborg/ etc. Met hans Førstinde/ Fru Katrine/ aff det Hus Brandenborg/ etc. oc Tuende Frøickener/ Frøicken Anna Katrine/ oc Frøicken Barbara Sophia: Met dennem ocsaa den Høybaarne Første/ Marggraff Johan Sigismund/ til Brandenborg/

met hans F. N. Førstinde / Fru Anna / aff det Brandenborgiske Hus / etc. oc hendis F. N. Syster / Frøicken Maria / Oc disligest (dog met noget strengere oc skarskere Vind /) komme til Falster: Oc siden / effter Nat oc Reise Zeddelen / bleffue førde / ved Kongens tilforordnede Ledsmend / indtil Kiøge / huor deris F. N. paa alle Sider huilete noget vd. Oc da den 26. Dag Augusti, ved Skriffuelse / oc anden Kundskab / som vaar kommen frem oc tilbage / vaar bestemmet oc næffnd til Indreise vdi Kiøbenhaffn / huilcken vaar forhaanden / bleff samme Dag vel tilige met Kongens Trometer vecket oc omblæst: Oc da strax icke alleniste Kong: Maiets: begge Brødre / oc andre næruærendis Førster / met Rigens Raad / oc Ridderskabet / met deris Drenge / Hoffmend oc Heste / forsamlede for Slottet oc paa Borgegaarden: Men ocsaa Hertug Hans / den Eldre / til Slesuig / Holsten / etc. oc de Tre ankomne Førster aff Luneborg / selff gaffue sig til Heste / at følge met Kong: Maiet: vd i Marcken / oc ride vd imod de fremmede Herrer.

Vdi Byen bleffue Trommerne i alle Gader omslagne / til at samle Borgerne oc Krigsfolcket / oc Fennickerne bleffue vdhengde eller vdstuckne / saa at strax vdi en hast oc vforsømmet lod huer sig / som tilbørligt vaar / finde hos sin Fennicke / vdi sin beste Røsting oc Klæding / met røde oc gule Feldtegn / skøne blancke Slaetsuærd / lange Spitze / oc andre Verie. Bleffue ocsaa siden ved Hopmanden / Fromholt Berck / saa beskickede / paa Slottet / Voldene / oc vdi de Gader / som Herrerne skulde ride igennem / saa at det vaar Lyst / at see det altsammen / baade for Ordningens / oc for deris munsterlige Vdstafferings skyld.

Paa det hele gantske Rytterie / bleff paa alle Sider seet saadan Prydelse / paa ædele kaastelige Heste / Fløyelske stickede oc besættede Klædinger / Perler / Guld oc Sølff / at neppelige

pelige haffuer været seet mange herligere / skønere oc bedre stafferede Rytterie / enten vdi Danmarck / eller andensteds. Som ocsaa mange Ærlige Mend / som tilforne offte haffue været til store Rigsdage / oc mange høye Potentaters oc Førsters Forsamlinger / haffue maat bekiende oc effter giffue.

Saa bleffue ocsaa Kongens Drabanter / Hundrede Personer sterck / oc alle lige klædde i gule Damaske Trøyer / røde Fløyelske Liffkøllerte / besætte met gule Silcke Snorer / røde Fløyelske Buxer / met gule Snorer besætte / røde Fløyelske Bonneter / met gule Fiære / etc. ordentlige / met deris Pibe oc Tromme / ved deris Hopmand / Valentin Schwerin / som reed for dem / opførde / til at opuare / oc at gaa hos Kong: Maiet: oc de fremmede Herrer / vdi Marcken oc vdi Indridende.

Der effter / strax Klocken vaar 9. Formiddag / reed Kong: Maiet: met Høybemelte nærværendis Førster / oc Rigens Raad / oc alt Ridderskab / Induonere oc Fremmede / Herremend / oc det hele Rytterie / ned aff Slottet / igennem Byen / vd i Marcken / imellem Kiøbenhaffn oc Kiøge / vdi saadan Orden / som hans Kong: Maiet: tilforne vdi Munstringen (om huilcken tilforne er sagd /) bestellet haffde: Vndertagen / at de Fremmede rede nu ocsaa met Kongens / oc vaare effter Leyligheden blandede iblant dennem.

Men de Førstelige Personer rede effter Ridderskabet / eller Herremend / vdi denne efterskreffne Ordning:

1.

Hertug Vlrich / til Slesuig / Holsten / etc. oc
Hertug Hans / den Vngre / etc. Kong: Maiets: Brødre.
Hertug Magnus / til Luneborg.

2.

Hertug Christian / til Slesuig / Holsten.
Første Rudolff / til Anhalt.
Hertug Johan Adolff / til Slesuig / Holsten.

3.
Hertug Christian til Luneborg.
Hertug Augustus til Luneborg.
Hertug Frantz til Pommern.

4.

Kongelige Maiestat vdi Danmarck.

Hertug Hans / den Eldre / til Slesuig / Holsten.
Hertug Ernst til Brunsuig oc Luneborg.

Der Kong: Maiet: kom vd i Marcken / oc det forhalede sig noget met Herrernis Tilkommelse / tøffuede hans Maiet: effter dennem vdi it Paulun / som der til vaar opreisd i Marcken / indtil de da paa det sidste komme nær til / icke langt for Afftenen. Da begaff hans Kong: Maiet: sig igen til Hest / ruckte imod deris Førstelige Naade / oc tog imod dennem / effter Kongelig oc Førstelig Skick. Oc effter mand haffde skicket dennem alle / Herrer / Raad / Marskalck / Riddermends Mend / oc deris Reise Tøy / som vaar offuer maade herlige vdstafferede / vdi Ordning / effter Leylighe-den / til Indridende / da reisde de til Byen / oc rede i denne efterfølgende Ordning:

1.
Hertug Johan Adolff til Slesuig / Holsten.
Første Rudolff til Anhalt.

2.
Hertug Frantz til Pommern.
Hertug Christian til Slesuig / Holsten.

3.
Hertug Vlrich til Slesuig / Holsten.
Hertug Hans / den Yngre / til Slesuig / Holsten.
Hertug Magnus til Luneborg.

Konge.

4.
Kongelige Maiestat vdi Danmarck.
Marggræffue Christian til Brandenborg.
Herr Administrator til Magdeborg.

5.
Marggraff Joachim Ernst til Brandenborg.
Marggraff Johan Sigismund til Brandenborg.
Hertug Ernst til Luneborg.

6.
Hertug Hans/ den Eldre/ til Slesuig/ Holsten.
Hertug Christian til Luneborg.
Hertug Augustus til Luneborg.

7.
Paltzgræffue Volffgang Vilhelm ved Rjn.
Hertug Friderich til Luneborg.
Hertug Alexander til Slesuig/ Holsten.

8. 9. 10. 11. 12. 13.
Alle Rigens Raad.

Der effter fulde Herr Administrators Førstinde/ met hendis F. N. Tuende Frøickener. Dernæst Marggraff Johan Sigismunds Førstinde/ met den Frøicken aff Prytzen/ met begge deris F. N. Fruentømmer/ vdi skøne forgylte Vogne. Siden rede Kong: Maiets: Enspendere/ met den gantske Rytterie/ Kong: Maiets: Induonernis/ Heste: oc de fremmede Herrers oc Førsters/ Raad/ Landsaattere/ Hoffjunckere/ Suenne oc Heste/ smuct oc skickelige.

Men paa Veyen/ en stor Fierding Veys fra Kiøbenhaffn/ vaar opreisd paa en Høy/ it herligt Fyruærck/ vaar skicket/ som it opbygget fast Taarn i en Skantze. Taarnet vaar En oc Tiue Alne høy. Offuen paa Stangen offuer Taarnet vaar en forgylt Knap/ met en halff Maane/ paa huilcken vaar

sættet

sættet en sort Raffn / met vdstracte Vinge. Paa Veyen der hos stod en lang Mand/ Sex Alne høy/ skicket som en Lands-knect/ som haffde en lang Bøsse anlagd/ til at skiude: Oc vaare i denne Mand Sex Hundrede Slag. Vdi Taarnet vaare Fem oc Tiue Tusinde vdflyende Ilde oc Slag. Oc vaare paa mange Sider / Taarnet omkring / i Graffuerne giorde oc hedenlagde hemmelige Slag oc Kammer. Huilcket altsammen brende løs / der Herrerne fore der forbi / oc gick aff met stor knagen oc bragen/ vden all Fare oc Skade/ saa at det vaar Lyst/ at see der paa.

Vdaff Byens Valde bleffue store brendende Fyrbolde vdkastede / vnder huilcke vaare synderlige Otte / som veyede huer Firesindstiue Pund.

Paa Valdene/ rund omkring/ stode Halffandet Hundrede Stycker groff Skyt / idele hele oc halffue Kartoffuer oc Slanger.

Disligeste ocsaa paa Kongens Orloffs Skibe / aff hele oc halffue Kartoffuer/ Slanger/ Falckeneter oc Skærbreckere/ Fem Hundrede/ Otte oc Firesindstiue Stycker.

Disse bleffue alle met stor Bulder affskøtte / der Herrerne indrede: Oc i saa Maade intet er bleffuen forsømmet/ hues allermest skee kunde / saadanne ynskelige Gæsters lycksalige Tilkommelse / til Æris oc Glædskabs Beuisning / indtil Kong: Maiet: komme ind paa Slottet / met alle Herrer oc Førstelige Fruentømmer / oc bleffue der aff Dronningen oc Frøickerne Førstelige annammede.

Marggræffuerne haffde Rideheste oc Vognheste / Tre Hundrede/ Tre oc Halffierdesindstiue.

Administrator, met hans F. N. Søn / Marggraff Johan Sigismund/ haffde Fem Hundrede Heste. Men huad de huer haffue hafft met sig aff Førster/ Græffuer/ Friherrer oc Her-

oc Herremend/ skal mand finde her sidst vdi Bogen/ aff Forrider oc Foderzeddel.

Som nu Kong: Maiet: sad offuer Disk/ samme Afften / met disse fremmede Herrer / som ankomne vaare / paa Kiøbenhaffns Slot / oc samme Maaltid oc Pancket varede noget vd paa Natten / fordi de vaare silde ankomne: begyntis der en Ild oc Brand i Byen / imellem Elleffue oc Tolff Slet / vdi en Borgeris Bolig / bag ved gammel Torffuet/ vdi en meget sneffuer Gade / huilcken ocsaa snart fick offuerhaand / oc spente sig flux vd / (efftersdi mand for Sneffring skyld icke kunde komme til at redde/) saa at Klockerne vdi Kirckettaarnene klemptedis til Storm/ Løsen bleff skøt paa Vallene/ oc Hoffsinderne/ Borgerne oc Krigsfolcket/bleffue ved Trometer oc Trommer opmanede.

Da gaff Kong: Maiet: sig oc selff hastelige til Hest/ rende heden til Stæden/ som Ilden vaar/ oc met stor Aluorlighed skyndede alle mand til/at slycke oc ledske Branden. Oc effterdi samme Ild (endog det aff Guds Naade vaar aldelis stille Væirligt/) bleff effter Haanden skreckeligere oc større / reed hans Maiet: hastelige til Bræmerholmen / kallede Baadsmendene aff Orloffs Skibene/ (huilcke ellers icke torde giffue sig fra Skibene/effter at Vact vaar sættet/) at komme wfortøffuet vdi Land ind i Byen igen / oc hielpe at stille denne Ild. Huor aff oc strax komme i Land en gantske Hob Skibsfolck / oc strax met stor Arbeid / effter Kong: Maiet: selff vaar hos til Stæde / oc sterckelige tilskyndede / begynte at redde / oc paa det sidste finge Ilden stillet. Saa at ved Guds naadige Hielp / oc Høybemelte Kong: Maiets: naadige Bistand oc Tilskyndelse / som lod sig storligen gaa til Hierte sine fattige Vndersaatters Nød oc Fare / bleff aff styret oc forhindret / at der icke skede ydermere eller større Skade.

 Vdi

Vdi denne Brand bleffue heden ved Fiorten Huse/smaa oc store / oc iblant dennem ocsaa Borgemesters Oluff Matssøns Hus/affbrende. Ellers bleffue ocsaa nogle der hos/baade aff Ilden/ oc nederriffuen/ noget skadde. Men aff Mennisker omkomme icke flere end en Dreng / Tolff Aar gammel / som bleff paa it Loffte.

Den 27. Dag Augusti bleff intet synderligt vdrettet/ andet end at Kong: Maiet: besøgte Herrerne vdi deris tilforordnede Kammer oc Sale/oc nogle Herrer oc Herremend øffuede sig / oc forsøgte deris Heste vdi Ringrenden / paa Rendebanen vdi Kongens Vrtegaard/ for Slottet.

Dis imellem bleff vdi vor Fru Kircke/ der som Kongens Kroning skulde skee / ved nogle fornemmelige Adels Fruer/ som der til vaare forordnede / oc ved Kong: Maiets: Hoffskrædere / oc andre Tienere / tillagt oc beskicket / Kongens Stoel/Kammer/oc andre Stole oc Stæder/ der som Dronningen / met de næruærendis Førster oc Førstinder/ Frøickener oc Fruentømmer skulde staa / oc Choret omkring draget oc smycket met Gylden Stycke/rød Fløyel oc Engelsk Klæde.

Den 28. Dag Augusti haffde Kong: Maiet: ladet bestille Ræffue oc Hare Jact/ paa Amager Land/ som ligger strax hos Slottet offuer Vandet/ der at ville forlyste sig met de fremmede Herrer/ oc fore ocsaa tilige der offuer om Morgenen met huer andre.

Vdi midler Tid / som denne Jact bleff holden / rede Kong: Maiets: begge Brødre/ Hertug Vlrich/ oc Hertug Hans / den Yngre / Hertuger til Slesuig / Holsten/ etc. oc Hertug Magnus til Brunsuig/Luneborg/met nogle aff Rigens Raad / som der til vaare forordnede / met det gantske Reise Tøy/ baade Landsaatters oc Hoffiunckernis/ heden vd i Marcken/imellem Kiøbenhaffn oc Roskilde/der at tage imod/ oc vdi Kiøbenhaffn at indføre/ den Høyuærdigste/ Stormec-

tige

tige oc Høybaarne Første / Hertug Johan Adolff / Archibiscop til Bremen / Biscop til Lybeck / Hertug vdi Slesuig/ Holsten / etc. met hans F. N. kiere Fru Moder / Landgræffuinde til Hessen/ Hertuginde til Slesuig/Holsten / etc. Efftertleffuerske.

Thi effter at hans F. N. vaar opreisd / den 12. Dag Augusti, fra sin Førstelige Hofflager Gottrup/ oc vaar kommen til Roskilde / den 25. vdi samme Maanet: Saa vaar dog hans F. N. Folck / Vogne oc Heste / icke alle lige snart komme offuer Belt / oc laa derfaare stille til Roskilde/ indtil den 28. Dag / paa det at den hele metfølgende Skare kunde der forsamlis.

Effter Middagen / oc førend Kong: Maiet: met de andre fremmede Herrer / komme igen fra Amage / skede Høybemelte Hertug Johan Adolffs / oc hans N. Fru Moders / Indreise/ ind vdi Kiøbenhaffns By / oc paa Slottet/ meget herlige/ met it offuer maade vel stafferet Rytterie / oc mange fornemme ypperlige metfølgende Folck/ aff det Stict aff Bremen/ oc de Førstedømme Slesuig/ Holsten/ etc. Hues Naffn findis imod Enden / vdi Forrider oc Foderzeddelen. Oc haffde Archibiscopen Sex Hundrede / Fire oc Halffierdesindstiue: Men den Førstelige Effterleffuerske Fyrretiue Heste met sig.

Paa Slottet bleffue begge deris F. N. aff Dronningen/ Frøicken / som vaar Førstens Brud/ oc den anden Kongelige Frøicken/ Fruentømmer/ oc Rigens Raad/ met stor ære vndfangede / oc ellers alt met Borgernis oc Krigsfolckenis Røsting / saa oc met æreskud/ oc andet/ holdet / den Tid de fore ind paa Slottet. Thi hendis F. N. kunde icke vel fordrage det meget Skyden.

Der nu disse indbudne Kongelige oc Førstelige Personer / som forbemelt er / ocsaa deris myndige Legater, som

selff icke komme kunde / vaare allesammen komne til Kiøbenhaffn / Oc den 29. Dag Augusti, som vaar bestemmet til Kongens Kroning / nu alt begynt vaar / bleffue om Morgenen god tid/Kongens aff Skotland/Churførstens aff Saxen/ Førstens aff Meckelborg / oc Stædernis Legater, ved Kongens forordnede Befalningsmend oc Tienere / følgede fra deris Losamenter / op paa Slottet / der at skulle/ met andre næruærendis Kongelige oc Førstelige Personer / følge Kong: Maiet: til Kircken/ at annamme Kronen.

Der Klocken vaar imellem Otte oc Ni / for Middag/ oc effter at det gantske Rigens Raad oc Adel / oc alle andre næruærendis Førsters/Græffuers oc Friherrers Landsaattere oc Hoffiunckere / vdi it gantske stort Antal/ vaare paa Slottet forsamlede: De Tuende Fennicker Knecte vaare beskickede paa Slottet / offuer Gaarden oc Broen: Men siden Borgerne / langs at Gaderne/ stode vdi deris Røsting/ oc haffde igennem den offuer maade store hob Folck (som vaar der/ icke aff Danmarck/ Norge / Førstedømmene/ Slesuig/ Holsten oc Dythmarsken allene: men oesaa aff mange andre fremmede Land oc Stæder / til at see denne Herlighed / tilsammen komme) giort oc beskicket en fri Fart: Drog Kong: Maiet: met stor Herlighed / vdi en skøn huid Klæding / som vaar gantske oc aldelis offuerstucken/ met Guld/ Sølff oc Silcke/ aff allehaande Farffuers Løffuærck/ oc en sort Føyelsk Kappe/ som vaar paa Opslagen / tuert oc Endelangs / saa oc neden om/ sticket met idel skøne Perler/ it gantske Haand bred/ paa en herlige graa Hest / som vaar met Tøy oc Decke paa Kongelige Maniere besmycket/neder aff Slottet/igennem Byen/ offuer Amager Torffuet / til vor Fru Kircke/ vdi denne efterfølgendis Procesſion oc Ordning:

Først gick en Puckenslager / for huilcken bleffue barne To Kedeltrommer aff Sølff/ offuerhengde met Fennicker/ oc

Kongens Vaaben/ met Nj Trometere/ ſom alle vaare klædde vdi gule Silcke Atlaſkis Trøyer / røde Fløyelſke Buxer/ ſorte Kapper / oc Fløyelſke Hatte / alle met Trometer aff idel Sølff/ forgyldede paa Enden/ paa huilcke hengde Damaſkis Fennicker/ met Kongens Vaaben / vdi ſin ſeduanlige Farffuer/ met Guld oc Sølff ſtatzelige beprydede.

Effter diſſe følgede Kongens Hoffmarſkalck/ Henning Gøye/ oc hos hannem / paa den høyre Side/ Jørgen Bilde/ til Ellinge/ paa den Venſtre/ Laffue Vrne/ Landsdommere i Skaane. Effter huilcke ſiden komme den gantſke Rigens Adel/ met Kongens oc Dronningens Hoffjunckere.

Dernæſt alle de fremmede Herrers Marſkalcke oc Adel/ met de fremmede Legaters tilforordnede Herremend.

Siden de fremmede Herrers Raad/ effter ſaadan Ordning/ ſom deris Herrer rede / huer effter ſin Reputation oc Stand.

Der effter de Tre Stæders / Lybeck / Hamborg / oc Dantzigs Legater.

Huor effter ſiden ginge Kong: Maiets: LandRaad/ vdi hans Naadis Førſtedømmer/ Sleſuig/ Holſten/ etc.

Effter diſſe LandRaad rede Danmarckis Rigis Raad/ alle vdi lange Fløyelſke Kapper / Tre oc Tre vdi huert Leed/ ſom effterfølger:

1.
Preben Gyldenſtiern.
Axel Brahe.
Henrich Lycke.

2.
Arild Huitfeld/ Rigens Cantzeller.
Henrich Rammel.
Jørgen Fries.

3.
Jacob Seefeld.
Breide Rantzow.
Albret Fries.

4.
Henrich Below.
Axel Gyldenſtiern.
Abſolon Gøye.

5.
Manderup Parsberg.
Erich Hardenberg.

Effter fornæffnde Rigens Raad/ gick atter en Puckenslager/ met Tuende Kedeltrommer aff Sølff/ oc Femten Trometere/ alle klædde oc vdflydde/ lige som de Nj tilforne.

Her effter de Tuende Rigens Herolder/ vdi deris Dract. Effter huilcke siden følgede Regalia, huilcke bleffue førde for Kong: Maiet: aff Fire Rigens Raad/ lige som de andre klædde vdi lange Fløyelske Kapper/ oc rede den ene effter den anden.

1.
Steen Brahe/ met Rigens Eble.

2.
Peder Munck/ Rigens Marskalck/ met Suærdet.

3.
Christian Frijs/ Cantzeller/ met Spiren.

4.
Christoffer Valckendorff/ Rigens Hoffmester/ met Kronen.

5.
Kongelige Maiestat.

Siden fulde effter/ Kongelige/ Churførstelige oc Førstelige Legater oc Personer/ vdi saadan Ordning:

1.
Herren aff Oggelbuy/ oc
Petrus Junius/ Kongens i Skotland Legater.
Marggræffue Christian/ Churførstens Legat til Brandenborg.

2. 3.
Fire Churførstens Legater aff Saxen/ vdi Tuende atskilde Leed.

Admi-

4.
Administrator til Magdeborg / Marggræffue Joachim Friderich.
Archibispen aff Bremen/ Hertug Johan Adolff.
Marggræffue Joachim Ernst til Brandenborg.

5.
Marggræffue Johan Sigismund til Brandenborg.
Hertug Hans / den Eldre/ til Slesuig/ Holsten.
Hertug Ernst til Brunsuig oc Luneborg.

6.
Diderich Beuerneſt/ oc
Claus Han/ Førſtens Legater aff Meckelborg.
Hertug Christian til Luneborg.

7.
Hertug Augustus til Brunſuig oc Luneborg.
Pfaltzgræffue Volffgang Vilhelm.
Hertug Frantz til Stetin oc Pommern.

8. 9.
De unge Herrer aff Luneborg/Holsten/ oc Anhalt.

Nogle Tied lang effter disse Herrer/rede Kong: Maiets: begge Brødre/Hertug Vlrich oc Hertug Hans til Slesuig/ Holsten/ etc. met Hertug Magnus til Luneborg/ vdi it Leed.

Der effter Kong: Maiets: Fru Moder/ Dronningen/ met begge Frøickener / Frøicken Augusta oc Frøicken Hedeuig: Oc rede effter denne Vogn Tre Rigens Raad / vdi it Leed / Oluff Rosenspar / Eske Brock / oc Christian Holck/ klædde lige som alle de andre Rigens Raad / vdi lange sorte Fløyelske Kapper.

Der effter komme paa Reid i deris Vogne:

1.
Administrators Førſtinde / met hendis N. Døttre / eller Frøickener.

2.
Marggræffue Johan Sigismunds Førstinde / met hendis N. Syster oc Frøicken.

3.
Hertuginden aff Holsten / Fru Christina / met hendis N. Døttre / eller Frøickener.

4.
Hertug Hansis / den Eldris / til Siesuig / Holsten / rc. Førstinde / met hendis N. Døttre / eller Frøickener.

5.
Kongens Cantzellers / Christian Friisis / oc Rigens Marskalckis / Peder Munckis / Fruer.

6.
Dronningens Jomfruer.

7.
Administrators Førstindis Jomfruer.

8.
Marggræffue Johan Sigismunds Førstindis Jomfruer.

9.
Hertugindens aff Slesuig / Holsten / rc. Jomfruer.

10.
Hertug Hansis til Slesuig / rc. Førstindis Jomfruer.

Nu følger / huorledis alting haffuer sig tildraget vdi Kircken / met Kong: Maiets: Kroning.

FOrst / effter Kong: Maiet: er opkommen vdi Choret / er hans Maiet: indtraad i en Stoel / ved den høyre Side / met Gylden Stycke offuertact. Midler Tid sad Ordinator, D. Peder Vinstrup / paa Knæ / mit for Altaret / me de andre Tuende Bisper / som vaare / M. Mogens

Matſſøn/aff Skaane/paa den høyre/oc M. Jacob Matſſøn/ aff Fyn/ paa den venſtre Side.

Strax effter Kong: Maiet: vaar i Stolen indgangen/ reiſde Ordinator ſig/ oc met de andre Biſper/ omuende ſig imod hans Maiet: Oc begynte Ordinator ſin Tale paa Latine/ om Aarſager til ſlig Forſamling/ oc raadde Tilhørerne til Tackſigelſe oc Bøn til Gud / at alting maatte ſkee i en lyckſalig oc god Tid.

Dernæſt om Rigers oc Regimenters Beuaring oc Ophold / ved Guds ſynderlige Mact oc Biſtand: Oc der hos/ huor vdi en Konge oc Herre ſig allermeſt/ i ſin gantſke Regimentis Tid/ beflitte ſkal/ at hand kand være Gud behagelig/ oc hans Regimente lyckſaligt.

Midler Tid / den ſtund denne Latiniſke Sermon oc Tale bleff oplæſt / ginge de Fire aff Rigens Raad/ ſom vaare/ Chriſtoffer Valckendorff/ Hoffmeſter/ met Kronen: Chriſtian Friis/ Cantzeller/ met Spiren: Peder Munck/ Rigens Marſk/ met Suærdet: oc Steen Brahe/ met Guld Eblet: til Altaret/ oc ſamme Regalia der paa offrede oc nedlagde.

Effter ſamme Latiniſke Oration oc Tale vaar endet/ legtis der paa Orgelværcket. Siden vende Ordinator ſig atter/ met de andre Biſper/ imod Kong: Maiet: Herrerne oc Raadet/ oc begynte huer aff de To Biſper ſin Text aff Bibelen at opregne/ ſom effterfølger.

Først den Biſp aff Skaane / diſſe efterfølgende Ord/ ſom Moſes beſkriffuer/ Deuter: 17.

Saa ſiger HERREN om Øffrigheds Stat:

NAar du kommer vdi det Land / ſom HERREN din Gud ſkal giffue

dig/ oc du indtager det/ oc boer der i/ oc si-
ger: Jeg vil sætte en Konge offuer mig/
som alle Folck haffue her omkring mig/
Da skalt du giøre den til Konge / som
HERREN din Gud skal oduele. Men
du skalt sætte en aff dine Brødre til Konge
offuer dig. Du skalt icke sætte en Frem-
met offuer dig/som icke er din Broder/etc.
Oc naar hand kommer nu / at side paa
Stolen i sit Kongerige/da skal hand tage
Lowen aff Præsterne oc Leuiterne/oc lade
skriffue hende i en Bog: Hun skal være
hos hannem/ oc hand skal læse i hende al-
le sine Liffs Dage / paa det hand skal læ-
re / at frycte HERREN sin Gud/ oc
hand kand holde alle Ordene aff denne
Low oc Ræt / at hand kand giøre der eff-
ter. Hand skal icke hoffmode sit Hierte off-
uer hans Brødre/ oc icke vige aff Budde-
ne / huercken til den høyre eller til den
ven-

venstre Side / at hand maa forlenge sine Dage i sit Kongerige / hand oc hans Børn i Jsrael.

Strax begynte den anden Bisp / som vaar aff Fyn / denne Text / 1. Reg: 2.

DEr Tiden stundede nu til / at Dauid skulde dø / da bød hand sin Søn Salomon / oc sagde : Jeg gaar bort all Verdsens Vey / saa vær trøstig oc mandelig / oc tag vare paa det / som HERREN din Gud haffuer befalet dig / at du vandrer vdi hans Veye / oc holder hans Skick / Bud / Ræt oc Vidnisbyrd / som skreffuet staar vdi Mosi Low / at du kand være forstandig / i alt det du giør / oc huor du vender dig. Paa det at HERREN skal opuecke sit Ord / som talede offuer mig / oc sagde : Er det saa / at dine Børn beuare deris Veye / at de vandre troligt for mig / aff gantske Hierte oc gantske Sind / da skal

 der

der aldrig fattis en Mand aff dig paa Israels Stoel.

Ordinator begynder paa Danske Tale / oc forklarer disse Tuende oplæste Texter / sigendis:

Stormectige / Høybaarne Førster oc Herrer: Adle / Velbyrdige oc Strenge Danmarckis Rigis Raad oc Adel: Saa oc alle / som ere her forsamlede / huer ved sin Stat oc Naffn.

Efftersi denne ypperlige Dag oc glædelige Stund nu er forhaanden / paa huilcken vor Allernaadigste Printz oc Herre / Herr Christian / den Fierde / aff Guds Naade / skal effter disse Lands oc Rigers inderlige Begæring oc Attraa / til en Eenuolds Konning offuer Danmarck oc Norge / i Dag kronis oc confirmeris, i den allerhelligste Trefoldigheds Naffn / Faders / Søns / oc hellig Aands: Er det høyligen fornøden / at wi saadan Guds Velgierning offueruëye oc betracte / oc aff voris gantske Sind oc Hierte opueckis oc beueyes til Tacksigelse / imod den høye Guddommelige Maiestat / oc betencke de mangfoldige Velgierninger oc wsigelige Gode / som hand disse Riger oc Lande beuist haffuer / i det hand dennem saa naadelig velsigner oc benedider / met mange Aandelige oc Legemlige Gaffuer oc Velgierninger. Oc nu besynderlige / effter hand aff sin Guddommelige Villie oc vise Raad haffde henkaldet vor salige Herre oc Konge / Kong Friderich / Høylofflig Ihukommelse / fra disse Jordiske til det euige Rige: Haffuer hand midler Tid sparet oc beuaret denne vnge Herre oc Printz / hannem i sin Fryct oc Kundskab / i all Dyd oc Fromhed ladet fremuoxe: Oc midler Tid beuaret sin Christne Kircke oc Menighed hos oss: Dissligeste disse Riger / Lande oc Førstedømme fra fremmede Herskab / fra vd-

nortis

uortis Krig / oc induortis Oprør / Mord / Blodstyrtning/
Dyr Tid / oc anden saadan Wlycke / at Christi Ord haffuer
rigeligen boet iblant oss: Oc dissligeste haffuer hos oss oprettet
god Politie / giffuet gode Regentere oc Regimente / at alle
Stater vdi deris Velmact ere beuarede: Huilcket sandelige
icke haffuer været Menniskens Bestilling oc Vdrettelse/ men
blot oc bart den euige Guds Godhed oc Gaffue. For huilcket
wi sige hans Naffn euig Gloria, Prjs / Loff oc Ære / i all
Euighed. Oc der hos skulle wi bede samme Naadefulde Gud
oc barmhiertige Fader / at wi fremdelis saadan Fred oc Vel-
fart maa nyde oc beholde: Oc at denne vor naadige Herre
oc Konning / maa i denne hans Regimentis Intrædelse be-
gaffuis met sande Kongelige Dyder / oc opholdis i den Chri-
stelige Trois rætsindige Kundskab/vdi HERRENS san-
de Fryct beuaris/fast oc vbeueglig/met languarendis Sund-
hed oc Regimente / oc met all Naade oc Velfart / til Liff oc
Siæl/ velsignis oc begaffuis. Der hos/at samme Himmelske
Gud oc HERRE vil giffue Lycke oc Naade/at denne Kro-
ning maa skee i en glædelig oc lycksalig Tid: Oc at hans
Guddommelige Maiestat vil være her til Stæde/met sin Fa-
derlige Næruærelse/oc met sin hellig Aands Gaffuer oc Naa-
de salue oc krone (Psalm: 20.) denne vor vnge Konge/sætte
hannem den rætte Gyldene Krone paa Hoffuedet / oc sende
hannem sin Thronis Visdom / (Prouerb: 8.) som kand
være hos hannem/ oc arbeide for hannem / til at giøre oc lade
alt det/ som hannem er behageligt/oc hans Menighed gaffn-
ligt / saa wi vnder hans Naadis Regimente maa stedze leffue
it roligt oc fredsommeligt Leffnet/ i all Gudelighed oc Ærlig-
hed / hans allerhelligste Naffn til Ære / disse Lande oc Riger
til Opbyggelse oc Velfart / oc oss alle oc huer til Glæde oc
Salighed / oc det for sin allerkieriste Søns Jesu Christi vor
eniste Frelseris skyld/ Amen.

Dette er kaarteligsagd / for en Indgang: Nu ville wi træde nærmere til Sagen / oc aff Guds Naade forhandle de Stycker / som denne Kongelige Kroning i besynderlighed ere anrørendis.

DEn hellige Apostel Paulus siger / 1. Timot: 4. at alle Creaturer bliffue hellig giorde ved Ordet oc Bønen.

Ordet vnderuiser oss / om Guds Vilie / huad wi skulle giøre oc lade / oc huad aff oss vdkræffuis / oc hannem teckeligt er.

Bønen / at wi beder samme HERRE om sin Naade / altid at giøre effter hans Guddommelige Vilie oc Befalning / oc at begære de Ting / som oss nytteligt er oc fornøden: Oc siden tacke hannem / naar hand oss saadant aff sin Godhed metdelet haffuer.

Paa disse Tuende Stycker / som er HERRENS Ord / om Øffrigheds Embede / desligeste paa en rætsindig Bøn / skal denne Kronelse oc alle Kongelige Ceremonier funderis, som i / næst Guds Hielp / skulle faa at høre. Derfor skulle i allesammen vide / at huad som handlis oc giøris / er icke en Verdslig oc vduortis Ting / men ocsaa hellig oc Gud behagelig / som her effter Stycke vis skal forhandlis.

Disse merckelige Texter / som nu oplæstis / den Første aff Mosi 5. Bogs 17. Capitel / den Anden aff den 1. Kongernis Bøgers 2. Capitel / stemmer herlige offuerens met huer andre / oc taler om Øffrigheds Stat / indholdendis besynderlige disse Tre Stycker.

Det Første.

Aff huem Øffrigheds Stat er.

Det Andet.

Huorledis en Christen Herre oc Øffrigheds Mand skal i sit høye Kald skicke oc forhandle sig.

Det Tredie.

HERRENS rige Forjættelse/om sin Hielp oc Velsignelse offuer alle Øffrigheds Personer / oc deris Sæd/ som i hans Fryct vdrette deris høye Kald oc Bestilling.

Om det Første.

Først faareholdis oss/ huorledis HERREN befalede sit Folck / at de ingen anden skulle sig vduele til en Konge oc Regentere / vden den / som HERREN selff vdualde oc viste dennem.

Det er it sand Vidnisbyrd oc viss Beuisning / at Øffrigheds Kald er Gud behageligt oc tacknemmeligt / effterdi hand det selff indskicket haffuer/ oc selff siger sig/ at ville vise sit Folck Israeliterne / saa vel som oss paa denne Dag/ huem de skulle vduele oc kaare til en Herre oc Regentere offuer dennem. Huor aff wi klarlige see oc lære/ at der er ingen Mact/ (som Paulus siger / Roman: 13.) vden aff Gud / huilcken selff bestiller oc opholder alle Regimenter effter sin behagelige oc gode Vilie / som den hellige Konge oc Prophete Dauid vidner/ vdi den 65. Psalme/ saa sigendis: HERRE/ du bereder Biergene / (det er / Riger oc Regimenter/) met din Mact: Du bekræffter dem met Styrcke oc Velde/ oc opholder dem. Daniel dissligeste/ i sit 2. Capitel/ stadfester det samme/ oc siger: Gud indsætter oc affsætter Konger: Hand giffuer de Vise deris Visdom/ oc de Forstandige deris Forstand. Oc i det samme Capitel sagde hand til Nabogodonosor: Gud i Himmelen haffuer giffuet dig Riget / Styrcke / Herredom oc Mact. Det samme sagde hand siden til hans Søn / Kong Balthasar: O du Konge / den høyeste Gud haffuer Mact offuer Menniskens Kongerige/ oc giffuer dem huem hand vil.

Der aff slutte wi / at Regimenter paa Jorden staar vdi HERRENS Haand / huilcken giffuer duelige Regentere / oc det staar vdi Guds Haand / at det lyckis met en Regenter / som Syrach merckelige siger i sin Bogs 10. Capitel. Dette bekiende den meetige Herre Cyrus, Konge vdi Persien / sigendis: HERREN Gud aff Himmelen haffuer giffuet mig Kongeriger oc Lande.

Det samme bekiender oc disse Velbyrdige Herrer / Rigens Raad / huilcke aff en Gudelig Bekiendelse haffue saadant offuerueyet / oc derfaare nu aabenbarlige offereret oc nederlagt paa dette Altare / (som mig i Dag er befalet /) disse Rigers Regalia, Suærd / Krone / Spijr / oc Gyldene Eble: Giffuendis der met tilkiende / at denne voualde Herre oc Konning er dennem oc disse Lande oc Riger skencket oc giffuet aff Gud / huilcken de och / som en synderlig Gaffue / ville i Dag i denne Kircke aff HERREN annamme / til it Hoffuet oc Regentere / offuer dennem oc alle Rigens Indbyggere.

Ja det er fornøden / at huor det skal gaa vel til i Land oc Riger / at HERREN aff Himmelen selff saadant bestiller oc vdretter / ellers haffuer det huercken Bestand / Lycke eller Fremgang: Ey heller vare mueligt / Riger eller Regimenter lenge ved Mact oc Velfart at bliffue / der som Gud icke selff giør Biergene faste / det er / opholder Land oc Riger / ved sin Guddommelige Mact oc Visdom / oc selff tilskicker duelige oc fromme Øffrighed / som den hellige Konge oc Prophete Dauid i sin 127. Psalme aff sin egen Forfarenhed lærer.

Dette giffuer baade Øffrighed oc Vndersaatte en merckelige Paamindelse.

Øffrighed / Keyser / Konger / Potentater / Førster oc Herrer / som sider i saadan høy Ære oc Velde i denne Verden / at de icke haffue deris Mact aff dennem selffuer / men aff

den

den allerhøyeste Gud/ som er en HERRE offuer Himmel oc Jord / huilcken haffuer sæt dennem i Stolen / oc at de betencke sig/ icke at holde Dom for Menniskeu / men for Gud i Himmelen/ som sidder hos dem/ oc seer alt det de giøre. At de fordi seer sig vel for/ at de icke saadan deris Høyhed/ Mact oc Velde misbruger / eller tencke saadant at være aff dennem selffuer / oc der vdoffuer formaste sig paa deris egen Styrcke oc Mact/ som Kongen aff Babel/ Nabogodonosor/ Balthasar oc Ajar giorde / oc andre saadanne / huilcke bleffue aff HERREN straffede derfor: Men at de annamme saadan Høyhed oc Velde aff Gud / oc bekiende / som deris Titel metfører/ at de ere aff Guds Naade/ (1.Corinth: 15.) det de ere: Oc sætte Gud altid for deris Ansict/ huilcken de skulle ære oc acte for deris øffuerste Landsherre/ for hues Domstoel de i sin Tid skulle tiltencke/ at møde oc giøre Regenskab/ huordan de deris høye Embede oc Bestilling føret oc faarestaaet haffue i denne Verden.

Vndersaatte i lige maade her aff paamindis oc atuaris/ at de deris Øffrighed/ som dem aff Gud er tilskicket/ skulle acte oc ansee / for en besynderlig Guds Skenck oc Gaffue/ oc dennem i største ære oc act holde: Effterdi de vide/ saadant at være Guds Ordning/ oc at de ved dennem/ næst Gud/ nyde/ bruge oc beholde wsigeligt meget Gaat/ Fred oc Rolighed / i Beskyttelse oc Forfremmelse/ met all timelig Velfart. 1. Timoth: 2. Derfaare skulle de bede Gud idelige for dennem/ tale om dennem / som tilbørligt er om Guds Ordning/ godwilligen giffue Tribut oc Skat / met all Reuerentz oc Lydactighed / som Paulus formaner/ Roman: 13. Ja Christus selff befaler / Matth: 22. at giffue Keyseren / det Keyseren bør. Huilcket hand oc met sit eget Exempel stadfestede / i det hand villigen gaff Øffrighed sin Skat i Capernaum. Matth: 17.

G For

Underuiser HErren vdi disse Ord hos Mosen/som oc Dauid i sin Formaning til sin Søn Salomon / alle Konger oc Herrer/huad deris Bestilling oc Idræt skal være/ naar de kommer paa Stolen at sidde/oc de Regimentet aff HErren annammet haffue / at de kand teckis Gud / oc bliffue lenge i it lyckſaligt oc HErren velbehageligt Regi- mente / ſom er / at en Konge ſkal førſt tage HErrens Low- bog/ oc læſe i den alle ſine Liffs Dage / oc icke lade hans Bud komme aff ſin Mund/ det er/ daglige ſætte Gud for ſine Øy- ne/frycte hannem/oc rette all ſin Sag effter HErrens Ord oc Vilie/haffue ſin Hu/Hierte oc Lyſt til HErrens Low/oc tencke paa hans Bud Dag oc Nat / Pſalm: 1. at hand kand holde dennem/ oc giøre altid der effter/ oc lade dennem/ ſom Dauid ſiger/ Pſalm: 119. være en Løcte for hans Fødder/ at hand trolige vandrer for HErren / oc huercken bøyer til den høyre eller venſtre Side/ det er/ icke falder fra Gud/en- ten i Medgang eller i Modgang / men bliffuer faſt hos han- nem beſtandig / oc icke lader ſig ved nogen timelig eller vd- uortis ting forføre fra Gud/eller hans hellige Ord oc Veye.

Kongerne/ſiger Moſes/ ſkulle icke hoffmode dennem/ oc ophøye deris Hierter aff deris ypperlige Kald/ ære/ Viſ- dom / Verdſlig Pract oc Værdighed / icke fordriſte ſig paa deris egen Styrcke oc Macht/ at de der vdoffuer ſkulle forgri- be ſig imod Gud / oc hannem foracte/ ſom Kongen aff Tyro giorde. Om huilcken HErren hos Ezechielem i det 28. Ca- pitel ſelff taler/ ſigendis: Efferdi dit Hierte ophøyer ſig/ oc du ſiger: Jeg er Gud / Jeg ſidder i Guds Throne mit paa Haffuet/ ꝛc. See / ſiger HErren / derfaare vil ieg ſkicke Fremmede offuer dig / ſom ere Hedningers Tyranner / de ſkulle vddrage deris Suærd offuer din ſkøne Viſdom / oc

giøre

giøre din store Herlighed til Skendzel / oc støde dig hen vdi Graffuen/ at du skalt dø.

Det samme siger oc HERREN om Nabogodonosor/ Daniel: 5. at der hans Hierte opløffte sig/ oc hand bleff stolt oc hoffmodig / bleff hand støt aff den Kongelige Stoel/ oc miste sin ære/ oc bleff forstøt fra Menniskcn/ oc hans Hierte bleff lige som Diurenis / oc hand maatte løbe hos vilde Diur / oc aad Græs/ som Øxne / oc hans Legeme laa vnder Himmelens Dug/ etc. Det er det/ som Maria i sin Loffsang Luc: 1. oc siger: Gud støder de Mectige aff Stolen/ oc ophøyer de ælendige. Thi HERREN staar de Hoffmodige imod/ (1. Pet: 5.) men de Ydmyge giffuer hand sin Naade. Derfaare skulle Konger oc Førster ydmyge sig vnder Guds veldige Haand: Fortrøste oc forlade sig allene paa Guds Godhed oc Naade: Vide at alle Verdsens Velde/ Pract oc Mact er Forfengelighed: Lade sig vnderuise aff Guds Ord/ i vor HErre Jesu Christo / at de kand være forstandige / i alt det de beskaffe oc vdrette / oc sig beflitte / at giøre Dom/ Rætuished / oc alt andet / som HERREN deris Gud velbehager.

For det Tredie.

SAadanne Konger oc Regentere skeer Lycke oc Raad/ oc bliffuer deelactige i den skøne Velsignelse oc Forjættelse/ som HERREN legger hos disse Ord: At de Øffrigheder/ som saadant giøre/ skulle bliffue forstandige/ oc forlenge deris Dage i deris Kongeriger / oc dennem skal icke fattis en Mand paa deris Kongelige Stoel / som skal regære effter dennem / oc gaa dennem lyckfalig oc vel i alle deris Veye/ det er/ HERREN skal offuergyde dennem met sin rige oc runde Velsignelse / ledsage dennem paa deris Veye/ oc giffue dennem Viisdom/ Lycke oc Fremgang/ forlenge deris

Tid oc Alder i dette timelige Liff / oc effter de ere Christelige skilt her fra/oc haffue bekommet det euige Liff oc ærens Rige/ skal deris Sæd oc Affkomme sidde paa den samme Stoel oc Throne/ oc nyde deris Forfædris Riger oc Regimente: Som det vederforis Kong Salomon / for sin Herre Faders Dauids Gudfryctigheds skyld / huilcken kom i hans Stoel at sidde / oc bleff høyelig aff HERREN begaffuet / met Visdom/ Rigdom/ Lycke/ Act oc ære. Huilcket oc i lige maade i Dag vederfaris denne vor naadige Herre oc Konning/ Konning Christian / som oc for sin Herre Faderfaders / oc sin Herre Faders / Gudfryctigheds oc Fromheds skyld / oc for den Troskab/som de beuiste Gud/ oc meente Gud/ hans Menighed / oc deris Riger oc Vndersaatte / trolige oc vel/ indtræder nu/ aff samme Guds Forsiun/ i deris Riger/ oc sættis paa deris Kongelige Stoel oc Throne / oss Danske til it glædeligt / fredsommeligt oc lycksaligt Regimente/ i vor HErre Jesu Christo. Thi saa sandelig/ som Øffrighed icke falder fra Gud/ saa sandelig skal Gud aldrig falde fra dennem.

Dette ere HERRENS Ord / saa kaartelig sagd/ om Øffrigheds Stat/ Vilkaar oc Embede. Nu ville wi legge det andet Stycke til / ved huilcken Creaturerne hellig giøris / som er en Christen Bøn til Gud / oc bede inderlige / at denne Kongelige Kroning maa skee i en salige Stund oc Tid/ hans helligste Naffn til ære / oc disse Riger til Glæde oc Gode: Lader oss derfaare aluorlig paakalde vor Himmelske Fader/ vdi vor HErris Jesu Christi Naffn/ sigendis aff Hierte met Munde.

Ordinator falt paa Knæ/ neduent til Folcket / oc læste met høy Røst: Vor Fader / etc. til Enden.

Strax stod hand op / vende sig til Altaret / oc begynte den Antiphon: Veni sancte Spiritus, &c. Falt saa atter paa Knæ/ den stund den sangs til Enden.

Der

Der effter leddis Kongen aff Rigens Raad til Altaret/ oc sætte sig i Stolen: Ordinator vente sig imod hans Maiet: oc giorde tilbørlig Reuerentz.

Saa fremtraadde Herr Cantzeller / E. V. Christian Frijs / oc talede til Ordinatorem, sigendis:

Hæderlige oc Høylærde D. Peder / Værdige Herr Biscop: Menige Danmarckis Rigis Raad haffuer samtlig/ aff Guds Forsiun/ vduald/ kallet oc samtyckt / denne vor Allernaadigste Herre / Herr Christian / til en Konge / offuer Danmarckis oc Norgis Riger / oc bekiender/ at Gud haffuer naadelige giffuet oss denne vor vdualde Konning / oc tacke hans Naade oc Barmhiertighed derfaare. Wi haffue oc saa offereret disse Rigens Regalia paa Altaret til Gud / som den der saadan ære oc Vold tilhører/ oc allene giffuis aff hannem. Derfaare bede wi eder/ paa disse vore Rigers vegne/ at i/ som en Christi Tiener/ dennem ville offuerantuorde denne vor vdualde Konge/ oc stadfeste hannem til en Konge oc Herre offuer samme Riger / i den værdige Treseldigheds Naffn/ forseendis oss visselig til/ at hans Maiet: skal saadant sit Regimente føre oc faarestaa / Gud oc hans Christen Menighed til ære/ oc disse Riger til Gaffn oc Velfart.

Ordinator suarede:

Edle / Strenge oc Værdige Herrer / Danmarckis oc Norgis Rigens Raad / effter som eders Værdighed/ paa Rigernis vegne/ dette er aff mig begærendis: Oc ieg bekiender mig skyldige at være til / at tiene eder paa Guds oc mit Embedis vegne: Vil ieg aff Hiertet gierne saadant giøre oc vdrette/ oc det/ som en Christi Tienere/ vdi Guds Naffn/ hannem til ære/ oc disse Riger til Gaffn oc Beste.

Ordinator vende sig om til Kong: Maiet: met tilbørlig Reuerentze/ oc sagde:

Høybaarne Første oc Allernaadigste Herre: Efftherdi E. N. skal i Dag Kronis oc confirmeris / til Kongelige Mact oc ære / her vdi denne Kircke oc Menighed / vdi Guds den allerhelligste Trefoldigheds Naffn: Saa skal E. N. være trøstig oc frimodig / visseligen tro oc forlade eder der til / at Gud / som er en Konge offuer alle Konger / hand haffuer selff vdvald oc kaldet E. N. til saadant høyt Regimente / Kongelige ære oc Mact / oc at hand met sin Naade vil stedse bliffue hos eder: Oc hand / som haffuer alle Kongers Hierter vdi sin Haand / vil ved sin hellig Aand opliuse / regære oc beuare Eder / oc giøre Eder til sin Naadis oc Barmhiertigheds Redskab / til at vdrette oc giøre alt det / som for hannem behageligt er / besynderlig at forfremme hans hellige Ord oc ære / forsørge Kircker oc Skoler met gode Prædickere / oc tro Lærere / oc det saa forskaffe / at alting / i en god Regiment oc Politie / maa haffue i Fred oc Enighed Fremgang / oc bliffue ved Mact holdet / i disse Riger oc Lande. Oc endog Sathan / som er all god Ordnings oc all Christen Øffrigheds Fiende / skal vel ville opuecke / baade selff / oc ved andre Lemmer / de som skal imodstaa oc forhindre saadant E. N. Christelige Forsæt / etc. Saa skal dog E. N. være trøstig oc visse der paa / at Gud / som er en Allmectig HERRE offuer Himmel oc Jord / den rætte Krigsherre oc Zebaoth, skal affuerie all Sathans arge List / sla sin Leyer omkring E. N. met sine hellige Engle / oc met sin Faderlige Hielp oc Beskyttelse beskærme E. N. imod alle Fiender / som stunde effter Eders oc alle Christen Øffrigheds Liff / Regiment oc Velfart / enten aabenbare / eller met List oc hemelig Suig. Thi som Daniel skriffuer / i sit 10. Cap. Der er ingen Kongerige eller Førstedømme / ja ingen Herre eller Første / der jo haffuer sin Engel / huilcken ved Guds Mact beskærmer dennem fra alle Hoffdieffuele oc onde Aander: Som Da-

uids Exempel trøsteligе giffuer tilkiende/huor HERREN krafftig oc vnderlig befride hannem fra Saul / Absolon/ Doeg / Simei/ Achitophel / oc alle/ som stundede hannem effter Liff oc Regimente. Dette loffuer oc HERREN selff / hos Esaiam Prophete / i det 43. Capitel/ sine Børn/ met disse Ord: Frycte dig intet/ thi ieg frelste dig. Jeg kallede dig ved dit Naffn/ du est min. Naar du gaar igennem Vandet / da vil ieg være hos dig / at Strømmene skulle icke druckne dig: Oc om du gaar i Ilden / da skalt du ey brende dig/ oc Luen skal icke optende dig: Thi ieg er HERREN din Gud/ den hellige i Israel/ din Frelsere.

Dette sigis E. N. til Trøst oc Vnderuisning / at E. Maiet: kand vide/ huad E. Maiet: haffuer at foruente aff Gud / oc huad Eder bør at giøre imod hannem oc hans hellige Euangelium / at den sande Religion maa vdi disse Lande oc Riger bliffue ved Macι holden / oc at den menige Mands Beste maatte i Fredsommelighed bliffue fordret oc fremmet: Huor om wi forsee oss til E. N. alt Gaat / Dog begære wi/ oc disse gode Herrer/ Rigens Raad / at E. N. vil tilsige oss i Guds Ansict / oc for denne Christen Menighed/ det som nu her efterfølger.

Her oplæste Hoffmesteren Haandfestningen / indtil den sidste Artickel / huilcken Kongen selff oplæste / lagde sin Haand paa det Ny Testamente / oc soer sin Kongelig Eed.

Ordinator sagde:

Effter vor naadige Herre haffuer nu giort sin Kongelige Eed / for Gud oc den Christen Menighed / saa ville wi nu/met tilbørlige Ceremonier oc Skick/confirmere oc stadfeste hans Naade/ til Kongelige ære oc Mact/ ved Saluen oc

Rigens

Rigens Regalia. Oc skal huer Christen vide/ at disse Ceremonier ere icke vnyttige Ting / (som før bleff sagd/) Men haffue en Gudfryctig Betydelse oc Paamindelse aff Guds Ord / til it gaat oc lyckfaligt Regimentis Begyndelse / huor om wi/ met Guds Naadis Hielp/ ville nu faa videre at høre.

Den Første Ceremonie/ som i Kongelig Kroning pleyer at brugis/ er Saluen/ huilcken wi ocsaa først bruge ville / oc i den saluede Jesu Christi Naffn balsommere denne vor vdualde Konning/ baade paa hans Naadis høyre Arm/ oc imellem hans Naadis Skuldrer.

Her tog Ordinator en Guld Buddick / met dyrebar Balsom/ oc antuortede Bispen aff Skaane den/ huilcken holt den / den stund hand saluede Kongen paa sit Haandleed / oc imellem begge Skuldrer / Kaarsuijs. Seden forklarede Ordinator det met disse Ord:

At Konger bliffue balsommerede eller saluede / er en saare gammel Skick oc Ceremonie/ huilcken haffuer icke alleniste været brugt hos Guds Folck/ som wi læse om Saul/ Dauid / Salomon/ Kong Jehu/ Joachas / oc andre flere Konger / som effter HERRENS Befalning ere ved saadan Salue induiede oc confirmerede, til saadan ære oc Herlighed: Men haffue ocsaa været i Brug hos Hedninger / som icke alleniste aff Verdslige Historier / men ocsaa aff Bibelen beuisis/ 3. Reg: 19. huor Elias Prophete fick Befalning aff HERREN / at salue Hazael/ Kong Benhadas Tiener/ til en Konge i Syrien.

Derfaare/ naar Skrifften taler om det Ord Mesias, paa Hebraiske/ Χριστὸς, paa Grædske/ Vnctus, Latine/ oc paa Danske / Saluet eller Smurt: Da mener den icke andet/ end en balsommeret oc saluet Mand / som Dauid selff sagde til den vnge Amalechiter / der bebudede hannem Sauls Død: Hui (sagde hand /) fryctede du icke / at legge din

Haand

Haand paa HERRENS Saluede/ oc fordærffue hannem? Det er/ paa den Konge/ som HERREN selff haffde vduald/ saluet oc indsættet/ til en Konge offuer Israel.

Ja denne Titel giffuis oc tilleggis vor kiere HErre oc Frelsere Jesu Christo/ som er den rætte smurde oc saluede Konge/ offuer alle Konger/ oc den rætte balsommerede Frelsermand/ huilcken HERREN aff Himmelen selffuer saluet haffuer/ som Esaias i sit 61. Capitel klarlige vidner: HERRENS Haand er offuer mig/ derfaare haffuer hand saluet mig/ etc.

Effter saadan gammel Skick oc Vjs/ haffue wi nu met Balsom oc dyrebar Salue smurt oc balsommeret denne vor Konge oc Herre/ vdi vor saluede Frelseris Jesu Christi Naffn/ ved huilcket vduortis Tegn oc Symbolo, hans Naade/ oc wi allesammen/ skulle være visse paa/ at lige som denne Naturlige Salue er smurt paa hans Legeme vduortis/ saa vil oc den Altsommectigste Gud oc HERRE salue hans Naade induortis/ i denne Stund oc Stæd/ met Aandelige Salue/ som er den hellig Aands Gaffuer/ vdøse sin Naadis Velsignelse offuer hannem/ oc met alle Kongelige Dyder beprydе hannem/ oc det for samme Mesiæ Jesu Christi skyld.

Betydningen paa denne Saluen henstrecker sig til alle Øffrigheds Personer/ met alt det/ som deris Embede tilhører/ huilcket/ som i it ræt Contrafey/ vdi Kongelig Naffn oc Billede affmalis; Thi det paaminder dem/ at lige som Olien haffuer den Nature/ at hun styrcker Lemmerne/ linner oc formilder dennem/ giffuer en kaastelig Luct fra sig/ oc giør Ansicterne deilige oc milde: Som Christus effter den Jødiske Vjs taler til Phariseerne/ Matth: 7. Naar du faster/ da salue dit Hoffuet oc dit Ansict/ at du seer icke sorrigfuld vd/ men glædelig. Oc hos Lucam/ vdi det 7. Capitel/ straffer hand den hoffærdige Phariseer/ at hand icke saluede hans

Hoffuet / effter hand vaar kommen ind i hans Hus / til it
Glædskabs Tegn: Oc priser den Quinde / som brøt det
Glas met dyrebar Vand oc Salue offuer hans Hoffuet.
Item / hos Johannem i det 12. Capitel / priser hand Ma-
riam / som saluede hans Fødder / oc Huset bleff fyldet aff
Saluens Luct. Huorfor David/talendis om Christi Aan-
delige Rige / i den 45. Psalme / høyelig priser denne Vel-
gierning/at Gud ved sin hellig Aand haffuer saluet sin Søn
Christum met glædens Olie / mere end hans Stalbrødre.

Saa betyder da Først Armens Smørelse oc Saluen/
at/næst en sand Guds Fryct/beprydet en Konge intet mere/
end Mildhed oc Sactmodighed imod sine Lemmer / det er/
imod sit Folck oc Vndersaatte / at hand haffuer en linne
Arm / er mild vdi Suar / venlig i Ord oc Tale/ yndelig i
hans Aasiun/ oc from i sine Gierninger: Saa Øffrigheds
Personer kand være deris Vnderdaners Fader/ Patres pa-
triæ, ποιμένες λαῶν, ἤπιοι πατέρες Icke Tyranner oc Voldsmend/
oc som Løuer oc Biørne riffue/ slide/ sla oc bande deris Tie-
nere/ som Pharao giorde vdi Egypten/Antiochus/Senna-
cherib/oc som Salomons vnge Søn/Kong Roboam/truede
sine Vndersaatte / at haffde hans Fader giort deris Aag
suart/ da vilde hand giøre det mere offuer dennem/oc haffde
hans Fader straffet dennem met Suøber / saa vilde hand
straffe dennem met Scorpioner. 1. Reg: 12. Met huilcket
vmilde Suar hand oc vende Folckenis Hierter fra sig/ at de
Ti Israels Slecter bleffue hannem gantske affeldige/ oc vd-
ualde sig Jeroboam til Konge/saa hand icke selff beholt vden
Judæ oc Benjamins Slecter vnder sit Regimente/ oc Riget
der effter aldrig kom i sin forige Stand oc Velmact. Der-
faare skulle Konger oc Førster være fromme / sactmodige/
trøstefulde oc hielpsommelige / oc lære aff den Himmelske
Konge / Jesu Christo / at være milde / sactmodige oc spag-

ferdige / som Zacharias skriffuer om hannem / i sit 9. Capitel / at hand vaar imod Zions Daatter / sin Christne Kircke.

Der om paaminder dennem deris egen Titel / at de kaldis Naadige Herrer / for den Faderlige Affect oc milde Hiertis skyld / som de skulle haffue til deris Vndersaatte / at de met Glæde skulle haffue Omsorge for dem / som for deris Børn / oc i god Fred oc Regimente / met Sactmodighed oc Beleffuenhed styre dem / saa Vnderdanene kand glædis der ved / haffue Tilflucht til dennem / i deris Nød oc Trang / elske dem / oc altid tacke Gud for saadan en Fader / Forsuar oc Beskærmere / ved hues saluede Arm / det er / Christeligt Regimente oc Mact / de kunde beskyttis oc Haandhæffuis / for all Vold oc Wræt / oc met Glæde boe rolige vnder deris Vingers Skugge. Naar de det giøre / saa kand de rætteligen lignis ved det Kongelige Billede / som affmalis hos Danielem / i det 4. Capitel / huor en Herre oc from Regentere lignis ved it deyligt fructbar Træ / hues Høyhed racte imod Himmelen / haffde deylige / vjde oc store Græne / oc megen Fruct / aff huilcket alle Creature haffde at æde / oc Diurene paa Marcken bode der vnder / oc Himmelens Fule sadde paa Grænene / huilcke sig vnder dets Skugge / oc haffde sin Føde der aff: Lige saa / siger Propheten / er en Christen Øffrighed / ved huilcken alle Stater ved Mact holdis / i Fred oc Rolighed / haffuer (næst Gud /) vnder dennem Beskyttelse oc Beskærmelse / Klæde oc Føde / Næring oc Biering / oc det gantske timeliae Liffs Velfart.

For det Andet / betyder denne Salue / som paa Kongens Haand oc Arm bleff smurt / HERRENS krafftige Hielp oc Bistand / huilcken hand sine Saluede metdeler / i det hand giffuer dem Lycke / Krafft oc Styrcke / veldeligen at imodstaa deris Fiender / oc at hielpe oc forsuare deris Land oc Folck / besynderligen Christi fortrengde Kircke oc Menighed:

Huor om Dauid taler / i den 18. Psalme: Gud ryster mig met Krafft/ hand lærer mine Haand at strjde/ oc mine Arme at spende Staalbue. Du giffuer mig din Saligheds Skiold/ oc din høyre Haand styrcker mig / oc naar du ydmyger mig/ da giør du mig stor. Du giør Rum vnder mig at gaa/ at mine Hæle icke glide. Jeg vil forfølge mine Fiender / oc gribe dem/ oc icke omuende/ før ieg legger dem øde. Jeg vil sla dem ned/ oc de skulle icke staa imod mig/ de skulle falde vnder mine Fødder. Du kanst eyste mig met Styrcke til Strid/ du kanst kaste dem vnder mig/ som sætte dem imod mig. Du giffuer mig mine Fiender paa Fluct / at ieg kand fordærffue mine Hadere. Oc i den 144. Psalme/ tacker hand Gud for saadan Hielp oc Bistand / sigendis: Loffuet oc benedidet være min HERRE oc Gud / som lærer mine Hender at stride/ oc mine Arme at krige. Min Miskundhed oc mit Slot/ min Beskærmelse oc min Frelsere. Mit Skiold/ paa huilcken ieg haabis/ som tuinger Folcket vnder mig. Item/ Psalm: 20. Jeg veed/ at HERREN frelser / den haad saluede. Oc i Samuels Første Bogs / Andet Capitel / siger Anna: HERREN skal giffue sin Konge Mact / oc ophøye sin Saluedis Horn.

Derfaare skulle alle Regentere vide/ at det er icke Menniskens Krafft eller Kaanst/ Visdom eller Styrcke/ at tuinge oc holde Folck vnder sig/ eller at regære Land oc Riger: Men HERREN selff vdretter oc beskaffer det ved sine Saluede/ huilcke hand giffuer Lycke/ Fremgang/ Mod/ Manddom oc Seyeruinding / offuer alt Ont.

Oc er det om Saluen paa Armen.

For det Andet / haffuer ieg oc paa Skuldrerne saluet denne vor naadige Herre oc Konge / huicket ocsaa haffuer sin synderlige Merckelse oc Betydning. Esaias Prophete i sit 9. Capitel / spaade om vor HErre Jesu Christo / at naar hand

kom

kom til Verden / skulle hans Herredømme ligge paa hans Skuldre: Det er / Hand skulle bære oc drage den gantske Christen Menighed fra Sathans Rige / ind vdi sit Andelige oc euige Rige. Huilcket oc Christus selff gaff tilkiende / i den Lignelse / om det fortabte Faar / som hand opsøgte / lagde paa sine Skuldrer / oc bar til Faarestien. Saa skal oc en from Regenter oc Konge bære / effter Christi Exempel / paa sine Skuldrer / sine Folck oc Vndersaatte: Det er / Fremdrage dem i Gudfryctighed / ærlighed / Samdrectighed / oc all Velfart / lade deris Nød oc Trang gaa sig til Hierte / lætte deris Tynge oc Byrde / oc i alle maade forfremme oc forsørge dennem.

Oc endog ingen Konge i denne Verden er mectig / at drage sit Land / Rige eller Herskab paa sine Skuldrer. Dog skal Øffrighed vide / at den tunge Byrde oc Embede / som Gud dennem paalagt haffuer / ere de plictige til at bære / oc maa ingenlunde kaste aff sig / oc lade andre bære den / oc regære vnder Kongens Naffn / som de vilde / met Tyrannj oc Grumhed / offuer den fattige Vnderdan: Men de bør selff / at fremdrage deris Folck oc Vndersaatte / huer effter sin Maade / giffue dem Audientz, oc høre dennem til Rætte / oc hielpe dennem til Low oc Ræt / giøre dem Bistand i alle anliggende Nød / oc redde dem fra Vold oc Offuerlast.

For det Tredie / At hans Maiet: bleff saluet Kaarsuis / baade paa Arm oc Skuldrer / der aff paamindis hans Naade / at hand skal lære aff den Kaarsfeste Christo / met Patientz oc Taalmodighed / at omdrage / hues Kaars / Modgang oc Besuæring sig i hans Naadis Riger oc Regimenter kand tildrage / oc om det icke end altid gaar saa lige til / enten iblant Vndersaatterne / eller andre omliggende Naboer / at mand da icke aff hæde oc hæffngærige Affecter offuer iler nogen met Strenghed: Men met it fornumstigt oc sactmodigt

Sind hielper alting vdi Laue igen / oc aff gantske Styrcke oc Mact forfremmer Landsens Velfart / dog saa / at mand icke tilstæder nogen / at leffue sig selff / vdi Wlydelse / Moduillighed / Wgudelighed / eller andet saadant.

Gud haffuer befalet Førster oc Regentere / at faarestaa Land oc Riger / oc dennem forbedre: Huad mand kand giøre met Naade / det tør mand icke Suærd ved / eller at bruge det Skarpe: Ey heller er det gaat / strax at true / traadze / oc bruge Suærdet / naar nogen / enten met Tale eller Gierning / fortørner dem / vden de ellers moduillige traadze oc findis genstridige.

Huilcken Herre som icke haffuer saadan Patientz oc Metlidenhed vdi act / hans Regiment kand icke lenge bliffue varactige / men kommer der vdoffer i stor Skade oc Wlempe / som det gick Kong Saul / 1. Samuel: 19. huilcken søgte i sin Vrede effter Dauid / at omkomme hannem / oc bleff siden straffet aff HERREN. Kongen aff Babylon (Daniel: 2.) befalede i sin Grumhed / at mand skulde ihielsla alle Vise i hans Land. Oc i det 3. Capitel staar der / at hand i sin Vrede bad hente Sidrach / Mesach oc Abed Nego / oc kaste dennem i den gloende Oen / for huilcket hand fick oc sin Straff. Kong Herodes i sin Vrede lod myrde oc ihielsla de wskyldige Børn i Bethlehem / huilcket bleff hannem til ewig Fordømmelse. Keyser Theodosius / (Theodoretus lib: 5. cap: 28.) i sin Wtaalmodighed / lod dræbe oc ihielsla Siu Tusinde Mennisker vdi Thessalonica / huorfor hand siden maatte giøre streng Plict oc Bod. Derfaare haffue de Gamle sagt:

Qui nescit dissimulare, nescit regnare.

Det er: Huo icke kand see igennem Fingre / hand veed icke lenge at rægere. Item / mand siger oc rættelig: Huo

der

der haffuer en bred Ryg oc stercke Skuldrer / hand kand vel bære oc drage.

Saadan Naadis Regimente betyder denne Kaarsujs Saluen / paa Armen oc Skuldrer / huilcken alle Vndersaatte maa haffue aff deris Christelige Øffrighed at foruente: At ligesom den Aandelig oc euig Konning regærer hos oss / sine Vndersaatte / met idel Naade oc Miskundhed / huilcken hand met sin Lidelse paa Kaarsset forhuærffuede / hues Betegnelse E. N. haffuer annammet / baade paa Arm oc Skuldrer / ved denne Balsom oc Salue Olie: Til en Paamindelse / at E. N. skal efterfølge den Naadesulde Gud i Himmelen / huilcken fører it Naaderigt Regimente / oc giør vel imod den gantske Verden / lader sin Soel saa vel skinne offuer den Vgudelige / som offuer den Gudfrycktige: Ja lader sin Mildhed oc Godhed vdflyde til alle. Oc naar hand end aff Menniskens fortørnis / da vdøser hand icke strax sin Grumhed oc Vrede / men er langmodig oc meget miskundelig / langsom til at straffe: Oc lige som en Fader forbarmer sig offuer sine Børn / saa forbarmer hand sig offuer alle dennem / som hannem frycte. Saa skal oc alle Øffrighed lære aff hannem: Thi (som hand selff siger / Matth: 11.) hand er mild oc sactmodig aff Hiertet. Derfaare siger Salomon / Prouerb: 20. Velgierniger oc Sandhed beskærmer Kongen / oc ved Naade stadfestis hans Kongelige Throne.

Der dette vaar sagd om Saluen / talede Ordinator til Rigens Raad / saa sigendis:

Gunstige Herrer / Rigernis Raad / indfører nu voris naadige Herre vdi Paulun / oc ifører hans Maiet: vdi Kongelige Klæder / der effter følger hans Naade igen i sin Kongelige Stoel / oc lader hans Naadis Pauluns Dør staa aaben:

Thi

Thi hans Maiet: skal nu her effter bliffue i Kongelig Stat oc Værdighed / Gud Altsommectigste til Loff oc ære / disse Land oc Riger til Gaffn oc Gode.

Strax indførdis Kongen aff Rigens Raad i sit Paulun / som vaar opreist bag Choret / midler Tid begyntis Messen.

Ordinator lagde Chorkaaben / oc tog Messehagelen paa: Saa begynte Choret at siunge / Kyrie eleyson. Ordinator sang: Gloria in excelsis DEO, oc Sangerne siden forfuldte den til Enden.

Der dette vaar vdsiunget / vende Ordinator sig om / oc sang: HERREN være met eder / oc læste denne Collect:

O Allmectige euige Gud / som est en HERRE oc Konning offuer Himmel oc Jord / oc haffuer selff tilskicket oc indsæt all Verdslige Regimente oc Øffrighed: Wi bede dig / at du vilt vdgyde offuer disse Riger oc Lande / oc offuer denne vor Herre oc Konning / din Naadis Velsignelse / oc forlæne hannem it roligt oc lycksaligt Regimente / for din kiere Søns Jesu Christi vor HErris skyld / som met dig leffuer oc regnerer i hellig Aands Enighed / en sand Gud fra Euighed til euig Tid / Amen.

Der effter oplæste Bispen aff Skaane den Søndags Epistel / neduent til Folcket / siden sang Choret en Mutet.

Der effter førdis Kongen i Stolen for Altaret / aff Raadet: Hans Naade falt strax paa Knæ / oc Ordinator vende sig imod Kong: Maiet: met tilbørlig Reuerentz, tog Suærdet aff Altaret / drog det / oc antuordede Kongen det i sin høyre Haand / (Balgen holt Bispen aff Fyn /) met disse Ord:

Høybaarne Første / Allernaadigste Herre oc Konning / E. N. annamme dette Suærd / huilcket ieg / som en Guds

Tienere giffuer oc offuerantuorder Eder / vdi den hellige Trefoldigheds Naffn / Faders / Søns / oc hellig Aands: Aff hues Haand alle rætsindige Øffrigheder deris Suærd oc Mact ydmygeligen annamme oc bekomme.

Den hellige Apostel Paulus til de Rommere / i det 13. Capitel / klarlige siger / At der er ingen Mact vden aff Gud / oc huo som staar imod Øffrigheden / hand staar imod Guds Ordning / oc skal faa en rætferdig Dom offuer sig.

Denne Mact forstaais ved det vduortis Suærd / som Gud selff haffuer giffuet oc antuordet Øffrighed offuer Mennisken: Om huilcket vor HErre Christus selff sagde til Pilatum: Du haffde ingen Mact offuer mig / der som hun icke vaar giffuen dig her offuen fra. Derfaare maa ingen sig selff tiltage det Verdslige Suærd: thi som Christus oc siger: Huo som tager Suærdet / hand skal omkomme ved Suærdet. Men det skal antuordis Øffrighed aff Gud / hues veldige Suærd oc Mact er met alle dennem / som der til kaldis aff HERREN / oc hand ved Suærdet giør dennem Bistand oc Hielp imod alle Fiendere oc Modstandere: Som der klarlige giffuis tilkiende i Josuæ Bogs Femte Capitel: Der Josua kom til Jericho / løffte hand sin Øyne op / oc saae en Mand staa met it draget Suærd for sig. Josua gaar til hannem / oc siger: Est du met oss / eller imod oss? Manden (huilcken vden tuil vaar den HErre Zebaoth, Guds Søn /) suarede: Jeg er en Første offuer HERRENS Hær: Oc er nu kommen / (som hand vilde sige /) at hielpe dig. Denne Første offuer HERRENS Hær / Jesus Christus / vil altid staa paa alle Gudfryctige Øffrigheders Side / saa de skulle befinde samme HErris Hielp oc Bistand / faa Victorie oc Seyeruinding offuer alle deris Fiender / oc skulle frimodeligen raabe offuer dennem / naar de saa krige for HERRENS Hær, Som den Krigskempe Gedeon raabte offuer de Vgu-

 delige

delige Amalechiter: Her er HERRENS Suærd oc Gedeons: Lige saa er oc dette Suærd/ huilcket E. N. i Dag er offuerantuordet/ HERRENS Suærd/oc Kongens Suærd aff Danmarck. Huilcket E. N. skal bruge til at straffe de Onde oc Balstyrige / Haandhæffue / forsuare oc fordagtinge de Fromme / oc der met Beskærme disse Land oc Riger/ oc offuer alting der met forsuare oc beskærme Christi hellige Ord oc ære.

Saa forstaais da ved Suærdet icke allenisse Halsdom eller Straff paa Liffuet / men ocsaa den rætte Maade / at straffe allehaande Forseelser met / oc den Beskærmelse/ som Øffrighed er deris Undersaatte plictig/ effter HERRENS Befalning oc Indskickelse. Oc huer som bliffuer straffet/ lidet eller meget / effter Fortienisten/ hand skal visseligen vide oc holde derfor / at Gud straffer hannem selff/ met sin Dom: Thi Dommen hører HERREN til. Exod:18. Huilcket Øffrighed skal vel tiltencke/ at de kand føre oc fuldkomme den rættelig. 2. Paral: 19.

Dernæst er det oc værd at acte / at mand tilforne balsommerer oc saluer Kongen paa Armen / før mand antuorder hannem Suærdet i Haanden: Oc først saluer hannem paa Skuldrerne / førend mand viser hannem Harnisk eller Kørritz: Til en Paamindelse / at hand icke skal føre Macten met Grumhed eller Tyranni / men at den saluede Arm kand drage Haanden met det skarpe Suærd tilbage/ naar hun vil forlangt hen met Strenghed / oc at hand skal temperere Macten met Naade. Huor om David merckelige siunger / i den 101. Psalme: Om Naade oc Rætten vil ieg siunge dig HERRE: Lær mig Visdom oc den rætte Sandheds Vey.

Her hos skal en Herre oc Konge vide oc betencke / at endog hand haffuer saadan Mact / oc skal haffue Mod oc

Hierte

Hierte til at føre Suærdet / oc intet tuile/ at Gud er jo hos hannem / naar hand rætteligen bruger saadan Verdslig Suærd oc Mact: Som mand befinder mange Gudfryctige oc rætuisse Konger at haffue giort. Dog skal mand icke forlade sig paa saadan sin Styrcke oc Mact / oc forgribe sig imod Gud eller Menniskεn / som Dauid giorde / der hand lod tæle Folcket / oc i saa maade formastede sig paa sin Styrcke oc Velde / huilcket hans arme Vndersaatte maatte vndgielde: Men ydmygeligen bede Gud / at hand vil giffue Lycke oc Fremgang / hielpe til it Christeligt oc god Regimente / oc giøre hannem Bistand / rætferdeligen oc ydmygeligen at føre oc røre Suærdet / naar behoff giøris / sigendis met Psalmisten / i den 44. Psalme: Gud/ du est min Konge / du haffuer loffuet Jacob Hielp. Ved dig ville wi støde vore Fiender om / vdi dit Naffn ville wi vndertræde dem / som sætte sig imod oss. Fordi ieg forlader mig intet paa min Bue / mit Suærd kand intet hielpe mig. Men du hielper oss fra vore Fiender / oc giør dem alle til Skamme/ som hade oss. Wi ville daglige rose oss aff Gud/ oc tacke dit Naffn euindelige. Oc i den 20. Psalme: Disse forlade sig paa Heste oc Vogne/ men wi tencke paa HERRENS vor Guds Naffn.

Kong: Maiet: antuordede Marskalcken midler Tid Suærdet / som stack det i Skeden / oc holt det/ indtil Ordinator tog det igen aff Marskalckens Haand/ oc bantdet om Kongen/ sigendis:

Eders Naade skal oc være omgiordet met Suærdet/oc bære det ved Eders Kongelige Side. Dauid spaade om Christo den Aandelige Konge / Psalm: 45. at naar hand skal begynde sit Regimente / da skulle hand binde Suærdet ved sin Side/ oc altid haffue det til stæde: Bint (staar der/)

 dit

dit Suærd ved din Side / du Kempe / oc pryde dig deylige. Giffuendis der met tilkiende / at Guds Søn skulle met sit Munds Suærd nedsla alle sine Fiender / oc beskærme sine tro Vndersaatte: Lige saa binder oc en Christen Konge sit Suærd ved Siden / som en Kempe / til it Tegn / at hand er beuæffnet aff Gud met den vduortis Macht / oc at hand er altid redebon / at nedsla alle sine Modstandere / oc pryde sig selff / sit Rige / oc alle sine der met: Det er / beskærme sig oc alle fromme Vndersaatte fra Vold oc Offuerlast. Fordi (siger Paulus /) Øffrighed bær icke Suærdet forgæffuis / hand er Guds Tienere / en Hæffnere offuer dennem / som giør ilde.

Kong: Maiet: drog Suærdet / vende sig om imod Folcket / oc slo krafftelig i alle Fire Hiørner / saa det bæffuede.

Ordinator forklarer det / sigendis:

Seer allesammen / gunstige Herrer oc Venner / at vor naadige Herre slaer om paa alle Sider met Suærdet / oc viser baade det Brede aff Suærdet / oc det Skarpe / ja Mandeligen rører det. Giffuendis der met tilkiende / at hans Maiet: vil beskærme sine Lande / Riger oc Vnderdaner / ved Guds Naadis Hielp oc Bistand / oc holder Suærdet saa / at hand kand snarlig omuende det Skarpe / til at straffe de Onde oc Wdydige.

Der vdaff skal alle disse Lande oc Riger glæde sig / oc vide / at de / næst Gud / haffue saadan Beskærmelse / Trøst oc Forsuar at forvente hos denne vor naadige Herre / at efterdi hannem er nu aff mig / paa Guds vegne / i Hende offuerantuordet Suærdet / saa vil hand her effter krafftelig bruge det / Geistlig oc Verdslig / Rige oc Fattige / huor de ere eller findis vnder hans Maiets: Regimente / i Øster / Vester / Sønder oc Nør / til Beskærmelse / saa de skulle alle finde oc

forvente Hielp aff hannem/eller Straff / der som de det forskylder. Huorfaare wi maa met Glæde tacke Gud/ som haffuer giffuet oss denne Herre / huilcken / næst Guds Hielp oc Bistand/skal her effter være vor Beskærmere oc Forsuar/for Vold oc Offuerlast / oc ingen haffuer sig at befrycte / vden de/ som traadzeligen giøre Vold oc Wræt. Thi Paulus siger vdi forbemelte Capitel / Rom: 13. De Mectige ere icke de Gode til Fryct / men de Onde. Oc vilt du icke frycte dig for Øffrighed / da giør det / som gaat er/ saa skalt du haffue Loff aff hannem / thi hand er Guds Tienere/ dig til gode.

Den Altsommectigste Gud oc HERRE Zebaoth, giffue Eders Kong: Maiet: Styrcke oc Naade / at bruge dette Suærd til Christi Rigis oc æris Forfremmelse / alle E. N. Lande oc Vndersaatte til Beskyttelse oc Beskærmelse/ oc Eders Maiet: selff til Velfart oc Salighed/ Amen.

Der effter sang Choret en Mutet aff den 20. Psalme/ om Øffrighed.

Siden vende Ordinator sig til Rigens Raad / effter de haffde vdsiunget/ oc sagde:

Velbyrdige Herrer/ Danmarckis Rigis Raad/ i haffue været aff mig begærendis/ at ieg/ som en Guds Tienere/ vilde Krone denne vor vdualde Konning/ i vor HERRE Guds Naffn: Saa beder ieg E. V. at i træder hid frem til Altaret / oc met mig hielper / at sætte denne vor naadige Herre Kronen paa Hoffuedet: Oc huem som staar langt borte / hand vdrecke sin Arm / at tage fat paa Kronen / thi saadan ære sømmer Eder met Rætte/oc ligger høyelig Macht paa/ som nu strax skal formeldis.

Naadigste Herre/ Eders Maiet: annamme nu aff oss Rigens Krone / oc det i Naffn Gud Faders/ Guds Søns/ Jesu Christi/ oc Gud den hellig Aands.

 Huil-

Huilcken barmhiertige Gud oc Himmelske Fader wi bede / at hand vil giffue Naade / Lycke oc Velsignelse / at Eders Maiet: kand bære denne Kongelige Guld Krone disse Riger til ære / Trøst oc Glæde / indtil E. N. bekommer den vforuisnelige ærens Krone i Himmerige. Suarer alle met Hierte oc Munde / Amen.

Forklaring / huad Kronen betyder.

AT mand sætter Konger oc høy Øffrighed Kronen paa Hoffuedet / er en megen ypperlige Ceremonie: Huor vdaff denne høye Tid ocsaa haffuer sit Naffn / at hun kaldis / Kongelige Maiestatis Kroning / for hues skyld wi oc nu besynderlig ere her forsamlede / oc fordi bør oss at acte oc vide / at denne Ceremonie haffuer sin merckelig Betydning oc Vdleggelse.

I. Først / Naar wi ansee Materiam, da er det icke Kaaber / Thin / Bly eller Sølff / offuergylt / som kunde siunis bedre end det vaar: Men en Krone aff reent oc purt Guld.

Huor vdaff Øffrighed atuaris oc paamindis / at de skulle høyelig beflitte sig: Først at deris Regimente kand være pur oc reen / det er / hellig / rætferdig / oc Gud velbehagelig.

Dernæst / At det rene oc pure Ord oc Lærdom Jesu Christi kand i deris Lande oc Riger forfremmis oc beuaris / huilcket er det kaastelige oc meget fine Guld: Om huilcket Dauid i den 19. Psalme taler / sigendis: HERRENS Bud ere klare oc kaasteligere end Guld / oc meget fint Guld. Huorfaare wi bør alle at sige met samme Prophet / i den 119. Psalme: Dilexi legem tuam super aurum & topazion. Det er: HERRE dit Ord er mig kierere end Guld oc dyrebare Klenodie. Oc skulle alle Regentere beflitte sig der paa / at dette samme HERRENS rene Ord oc Lærdom

dom kand ved rætfindige oc Gudfryctige Lærere prædickis oc forkyndis i Kircker oc Skoler / oc wforfalsket / vden all Menniskelig Beblanding / beuaris til deris Efterkommere.

For det Tredie / Betyder dette rene Guld / at en Herre oc Konge skal haffue it reent Hierte imod sin HERRE oc Gud / aff huilcket hand selff / vden all Hycklerj oc Falskhed / skal elske oc dyrcke hannem / i Aand oc Sandhed: Oc i lige maade tilholde alle sine Tienere oc Vndersaatte / at tiene HERREN i Hellighed oc Rætferdighed alle deris Liffs Dage / som mange hellige Konger / i det gamle saa vel som i det ny Testamente / giort haffue. Som Dauid / om huilcken Skrifften taler / at hand vaar en Mand effter Guds eget Hierte. Om Josaphat staar der i den 3. Krønicke Bogs 17. Capitel / at hand vandrede i HERRENS Veye / oc søgte sine Fædris Gud. Om Josia skriffuis / i samme Bogs 34. Capitel / at hand giorde det / som HERREN velbehagede / oc vandrede i sin Faders Dauids Veye / oc bøyede huercken til den høyre eller venstre Side. Saadanne vaare / Cyrus / Theodosius / Constantinus: Ja saadanne fromme oc Gud velbehagelige Regentere vaare Eders Maiets: Herre Faderfader oc Fader / huilcke met all Flid dagligen lod læse / selff læste oc betractede den hellige Bibel / Guds rene Ord oc Lærdom / oc haffde mange Gudeligheds Øffnelser: Vddrog selff aff den hellige Skrifft mange trøstelige Lærdomme oc Sententzer / huilcke hand tilhobe samlede / lod paa Prenten vdgaa / oc efterlod Eders Maiet: oc de andre Kongelige Børn / til Gudeligheds Øffuelse / huilcket Eders Maiet: skal dagligen sætte sig for Øyen / oc ved Guds Naade efterfølge.

II. For det Andet / Naar wi anseer Formam, oc Kronens Skickelse / da er hun tilsammen sæt aff sine Leed / saa at

hun

hun skicker sig saare vel om Hoffuedet. Saa gaar det oc vel til / oc lader altsombest/ i Riger oc Lande / naar Øffrighed/ huilcken Hoffuedet bemercker / oc Vndersaatterne / huilcke Kronen betyder/ kommer offuerens met huer andre/ at de ere samdrectige / oc holde tilsammen i Enighed oc Kierlighed.: Thi ved Samdrectighed oc god Concordi bliffue Riger oc Lande bekræfftede oc formerede / som den vjse Hedning Salustius sagde / huilcke icke ellers kand bliffue lenge bestandige: Men huor meetige de ere / da falder de snarlige ved Vsamdrectighed/ oc bliffue øde/ som mange Exempler/ Historier/oc egen Forfarenhed giffuer tilkiende: Oc den HErre Christus selff hos Lucam i det 11. Capitel vidner/ at huert det Rige / som er wens met sig selff/ bliffuer øde.

III. For det Tredie/ Findis vdi Kronen mange ædele oc dyrebare Stene/ ved huilcke forstaais Tuende Ting:

Det Første / betegnis der met Rigens Herrer/ Raad/ Adel / oc alle tro Mend / huilcke skinne vdi Land oc Riger/ som ædel Stene i Kronen / oc som Perler vdi Guld / oc bør iblant Folcket oc Vndersaatte at liuse langt offuer alle andre/ Icke alleniste met skinnende Klæder/ Guld/ Smycke/ eller anden vduortis Pral oc Velde / Men met all Gudfryctigheds/ ærligheds oc Dydigheds Exempel / i det at de baade selff giøre huad Christeligt oc Ræt er / oc skaffe andre Ræt.

Disse ædel Stene ere fast indsættede vdi Kronen/ at de icke skulle vdfalde: Saa oc Rigens beste Mend skulle met all Troskab bliffue faste siddendis i Kronen / oc holde sig til Hoffuedet/ det er/ til deris rætte Konge oc Øffrighed / oc see vel til / at de icke affalde fra deris tilbørlige Herre oc Hoffuet: Som Chore/ Dathan oc Abyron/ imod Mosen: Som Absolon imod sin Herre Fader Dauid: Oc Judas imod den HErre Christum: For huilcke deris Affald de bleffue straffede timelig oc euig.

Det

Det Andet / som Kronen / met de mange ædel Stene / sæt paa Kongens Hoffuet / mercker / er: At en Herre oc Regentere skal være ziret oc beprydet met alle Christelige Dyders Krantz / Gudfryctighed / Visdom / Retferdighed / Mildhed / Taalmodighed / oc andre saadanne. Som der staar Ezechielis i det 28. Capitel: Du est prydet met allehaande dyrebar Stene / (sagde HERREN til Kongen aff Tyro /) met Sardin / Topazer / Demanter / Turcos / Onix / Jaspis / Saphir / Smaragd / etc. Lige saa bør oc en Konge induortis met fornæffnde Dyder at være beprydet.

1. Først met denne ædel Steen / som er / Gudfryctighed / huilcken er en Roed oc Begyndelse til alt Gaat / thi hun forlader sig fast oc gantske fuldkommelig paa HERREN sin Gud / hun tacker hannem for saadan ære oc Værdighed / hun atlyder hannem i alle Ting / oc bliffuer varactig hos HERREN sin Gud / tienendis hannem aff gantske Hierte oc Sind / vden all Glisneri oc Øyenskalckhed / som Josua / Gedeon / Dauid / Josias / Ezechias / Josaphat oc Asa giorde / oc bleffue for deris Gudeligheds skyld aff Gud velsignede. Thi HERRENS Fryct haffuer Forjættelsen paa det nærnærendis oc tilkommendis Liff: Ja saa høyelig besmycker en Konge oc Herre / baade i dette nærnændis oc tilkommendis Liff / at hand bliffuer høy oc værdig actet for Gud oc alle Mennist: Som wi læse 2. Paral: 26. om Kong Vsia / hand søgte Gud / oc saa lenge som hand søgte HERREN / da lod Gud alting lyckis met hannem. Men tuert imod / den som forlader Gud / hand forladis aff Gud / oc der vdoffuer geraader / met sine Vnderdane / i all Vlycke oc Genuordighed / som det gick Kong Achas / offuer huilcken HERRENS Vrede bleff grum / oc hand nedtryckte Juda for Kong Achas skyld / fordi hand forgreb sig imod HERREN / opuacte oc fortørnede hannem. 2. Paral: 28.

2. Visdom er den Anden skøne ædel Steen i Kongens Krone / huilcken flyder aff en sand Guds Fryct / oc er hendis Vdretning oc Effect, som staar her vdi / at en Konge kand viselige befinde / beskicke oc forfremme / alle gaffnlige oc nødtørfftige Sager / oc fly alle forderffuelige Anslag / det er / vide huad hand skal giøre oc lade / Gud til ære / oc Menniskens til gode. Dette vaar det første oc eniste / som Kong Salomon begærede aff HERREN / effter hand vaar kommen til Regimentet / der hand saa bad oc sagde / 1. Reg: 3. HERRE min Gud / du haffuer giort din Tienere til Konge / i min Faders Dauids Stæd / saa er ieg en vng Person / veed huercken min Indgang eller min Vdgang: Saa giff nu din Tienere it lydactigt Hierte / at hand kand dømme dit Folck / oc forstaa huad ont oc gaat er. Huor til HERREN suarede hannem / sigendis: Effterdi du begærede saadant / oc badst icke om it langt Liff / eller Rigdom / eller dine Fienders Siæle / men om Forstand / at høre Dom: See / saa haffuer ieg giffuet dig it vist oc forstandigt Hierte. Item / i den 1. Kongers Bogs 4. Capitel / staar der ocsaa: Gud gaff Salomon saare stor Visdom oc Forstand / oc it frimodigt Hierte. Ved saadan Visdom (siger HERREN / Prouerb: 8.) regære Kongerne / oc Raadsherrene skicke Ræt. Ved hende regære Førster oc alle Regentere paa Jorden: Hun taler huad Førsteligt er / oc lærer huad Ræt er. Huilcket Salomons første Dom / som hand affsagde imellem de To Quinder / som trættede om det døde oc leffuendis Barn / klarlige beuiser.

3. Aff denne Visdom kommer den Tredie ædel Steen / som er Rætferdighed / ved huilcken en Kongelige Throne stadfestis / den staar der vdi / at en Øffrighed icke for nogen Persons Anseelse / eller aff onde Affecter, foruender Rætten / oc fortrycker den Wskyldige: Men at hand / met it

stadigt

stadigt Sind / imod all Verdens Wgudelighed / giør huad
Gud biuder/ oc huad Christelig Low oc Ræt vdkreffuer/ som
HERREN selff befaler/ hos Esaiam i det 1. Capitel:
Hielper (siger hand/) den Fortrycte / skicker de Faderløse
Ræt/ oc hielper Enckers Sager. Item/ i den 82. Psalme:
Huor lenge ville i dømme wræt / oc fremdrage de Wgudeli-
gis Personer? Skicker de Faderløse Ræt / oc hielper de
Elendige oc Nødtørfftige til Ræt. Redder de Ringe oc Fat-
tige / oc frelser dem aff de Wgudeligis Vold. Oc paa det
at de kand saadant giøre/ skulle Øffrigheders Personer altid
bede met Dauid / Psalm: 72. O Gud giff Kongen din
Dom / oc Kongens Søn din Rætferdighed. At hand kand
føre dit Folck til Rætferdighed/ oc redde den Elendige. Hand
skal holde det elendige Folck ved Ræt / hielpe de Fattige / oc
sønderslaa Bespaatteren.

4. Den Fierde ædel Steen er Mildhed oc Sactmodig-
hed/ som tempererer den strenge Rætferdighed/ at summum
ius bliffuer icke summa iniuria, det er/ den høyste Ræt bliff-
uer icke den største Wræt. Straffe (siger Syrach/) icke for
strengelige alle Misgierninger / oc forhaste dig icke/ naar du
skalt straffe.

5. Den Femte ædel Steen er Patientia oc Taalmo-
dighed/ (om huilcken noget tilforne bleff omtalet/) er oc den
Dyd / ved huilcken hand kand offueruinde all Besuærlighed
oc Modgang / forlade sig fast oc aluorligen paa HER-
REN/ oc giffue hannem all Heffn i Haand/ som vel betaler
i sin Tid. Saa offueruant Job sine Fiender: Saa oc Da-
uid alle sine Modstandere / Saul/ Absolon/ Simei/ Achi-
tophel/ Doeg/ etc. Saa offueruant Christus: Saa offuer-
uinder alle Guds Børn/ naar de met it gaat Sind offuerdra-
ge/ huad HERREN dennem aff sit vjse Raad vil tilføye:

 Saa

Saa de i alle Lyckens eller Wlyckens Tilfald kand bliffue bestandig til Enden / oc bekomme Liffsens Krone. Apocal: 3. Oc er dette sagd om de ædel Stene i Kronen.

For det sidste / skulle Øffrighed acte Guldens Vilkaar oc Egenskab / at det er klart / oc der til tungt oc suart: Saa er oc Øffrigheds Stat oc Embede at acte / icke alleniste at ansee den vduortis Pract / Maiestat / Herlighed oc Værdighed / som skinner i Øyne: Men ocsaa den store Byrde oc Tynge / den Fare oc Besuæring / som henger offuer Øffrigheds Kald / oc alle dennem paaleggis / som tager Guld Kronen paa Hoffuedet / ved huilcken dennem ocsaa paaleggis Riger oc Lande / at faarestaa oc regære / icke vden stor Møde oc Arbeide. Huor aff Øffrighed skal opueckis til daglig Bøn oc Paakaldelse / oc bede i Aand oc Sandhed / at Gud vil arbeide met dennem / lætte deris tunge Byrde / oc tilhielpe / at deris Regimente maa gaa lyckfaligt for sig / faa en god Fremgang oc en salig Ende.

I lige maade skulle oc alle fromme oc tro Vndersaatte / effter S. Pauli Befalning / 1. Timoth: 2. betencke / huad for Tyngsel / Møde / Wmage / Fare oc Besuæring deris fromme Øffrighed haffue oc drage for dennem: Oc fordi altid bede Gud for deris Konge / Herre / oc all Øffrighed / at Gud vil være hos dem / styrcke dem / oc som den ypperste Konge forskaffe / at alting vdi deris fredsommelige oc fornumstige Regæring maa gaa vel til / oc vdrettis Gud til ære / dennem selff oc deris Vndersaatte til Lycke oc Velfart i dette Liff / oc siden til euig Glæde oc Salighed i Himmerige. Dette giffue Gud / for sin Søns Jesu Christi skyld / Amen.

Den stund Ordinator saa talede om Kronen / oc Kong: Maiet: sad paa Stolen / gick huer aff Rigens Raad effter hin anden / oc tog paa Kronen met den høyre Haand. Siden sang Choret en Mutet aff den 61. Psalme Dauids. Der

effter

effter vende Ordinator sig om/ oc Kong: Maiet: satte sig atter paa Knæ.

Ordinator tog Spjren/ antuordede Kongen den/ oc sagde:

Til it Kongeligt Embede hører ocsaa en Guld Spijr/ derfaare annamme nu Eders Maiet: aff mig/ paa Guds vegne/ denne Kongerigernis Spijr/ i Naffn Gud Faders/ Søns/ oc hellig Aands/ Amen.

Dette Kong: Scepter oc Spijr betyder oc paamin-der/ at Øffrighed skal styre oc regære deris Vndersaatte/ met rætsindige Lowe oc Skick/ at lige som Christi Aandelige Rige/ den Christne Kircke/ styris ved Guds Ord/ Lowen oc Euangelium/ som er den Spijr/ om huilcken Dauid ta-ler i den 110. Psalme: Hand skal vdsende sin Rigis Spijr aff Zion. Det er/ som Esaias forklarer det/ i det 2. Capi-tel/ oc Micheas Prophet i sit 4. Capitel/ sigendis: Aff Zion skal HERRENS Low vdgaa/ oc HERRENS Ord aff Jerusalem/ ved huilcket sit Ordis Spijr hand do-minerer oc regærer mit iblant sine Fiender: Lige saa i Land oc Riger/ ere Christelige Low oc Ræt/ den Spijr/ som en Herre oc Konge skal styre sine Vndersaatte met/ saa ingen-lunde skal høris aff Øffrigheden Ræt/ som Cyclopes/ Ty-ranner oc Voldsmend sige: Sic volo, sic iubeo, stat pro ratione voluntas. Saa vil ieg/ saa befaler ieg/ min Vilie skal være min Lande Ræt. Oc som Plutarchus skriffuer om Demetrio: Quicquid Rex iubebat, illud & apud Deos fas, & apud homines ius erat. Huad Kong Demetrius befalede/ det skulle holdis helligt for Gud/ oc Ræt for Men-nisken. Huilcken Mening Pilatus (saa vel som mange Vgudelige Regentere paa denne Dag/) vaar vdi/ der hand sagde til den wskyldige Christum: Veedst du icke/ at ieg

 haff-

haffuer Mact / at kaarsfeste dig / oc at ieg haffuer Mact / at lade dig løs? O ney / mand skal icke giøre alt det / som mand haffuer Mact til at giøre / eller huad mand vil giøre / men huad Ræt er / oc huod Lowen oc Guds Rætujshed vdkreffuer oc vduiser.

Thi der ere Tre Ting i it Christeligt Regimente / som icke kand skillis at: Rex, Lex, Grex. Kongen skal regære / biude oc befale: Lowen skal vnderuise hannem / huad hand skal befale: Oc Vndersaatterne skal lyde / huad som lowlige befalis. Saa er da Low oc Ræt i Lande / lige som it Vinculum, eller Liga sancta, det er / it Bond / ja it hellige Bond / huilcket holder Øffrighed oc Vndersaatterne tilsammen / i Enighed / Samdrectighed oc Rætferdighed: Ja der kand ingen Land / ingen Øffrighed / ingen Stater / iblant de Høye eller de Laue / lenge bliffue bestandige / vden denne Spijr / det er / skreffuen Low oc Ræt: Thi met Low skal mand Land bygge / i det huer kand aff hende vide / huad hand skal giøre oc lade / oc føre alting til den gemene Nytte oc Velfart. Oc lige som Suærdet giøris behoff imod de Onde / oc imod Fienderne / at straffe: Saa er oc Spiren fornøden / (det er / Low oc Ræt /) at regære de Spage oc Fredsommelige / at trøste oc opreise / oc frelse alle dem / som ved de arrige oc onde fortrengis: Som Kong Assuerus giorde imod Esther / der den Wgudelige Aman vilde plat ødelegge hende / met alle fattige Fangne Jøder i Assyrien / Meden / Persen / oc andre hans Lande / da hialp hand / oc befrjde dennem / oc straffede deris Modstander Aman / met Galie oc Green / som dennem wskyldeligen forfulde / wanseet / at hand tilforne haffde været vdi stor Myndighed oc Gunst hos hannem. Esth: 7. Vdi saa maade kand alting gaa ræt oc skickelige til: Oc all Wgudelighed / Skade oc Forderffuelse affuendis / naar Low haffuer sin Thow.

Her

Her hos skulle wi acte / at Spiren er aff purt oc reene Guld / huilcket bemercker / at Landens Lowe skulle være rene / hellige oc lidelige / komme offuerens met Guds Low oc den naturlige Low / oc være rensede aff alle onde oc vrange Affecter oc Meninger / saa de icke ere funderede eller grundede paa egen Tycke / egen Nytte oc Selffuillighed / mere end effter huer mands Tarffue / Gaffn oc Ræt.

Der om skriffuis i den 2. Krønicke Bogs 19. Capitel / huorledis den Gudfryctige Kong Josaphat lærde sine Dommere / Ombudsmend oc alle Regentere i denne Verden: Seer vel til / siger hand / huad i giøre / thi at i icke holde Dommen for Menniskens / men for HERREN / oc hand er met eder vdi Dommen. Derfaare lader HERRENS Fryct være hos eder / oc foruarer eder / at i giøre alting met Flid: Thi der er ingen Wræt hos HERREN vor Gud / ey heller nogen Personers Anseelse. Saadan en from oc rætuijs Dommere vaar Samuel / huilcken met stor Frimodighed / i en god Samuittighed / skød sig ind for alle Israels Børn / om nogen kunde hannem beskylde / at hand den Ringeste imod Ræteen wforlempet haffde. Her staar ieg (sagde hand /) for HERREN oc hans Saluede / om ieg haffuer taget nogen mands Oxe eller Asen? Om ieg haffuer giort nogen mand Vold eller Wræt? Om ieg haffuer taget Skenck eller Gaffue aff nogen mands Haand / oc ladet forblinge mine Øyne / da vil ieg giffue det igen? Saa at dømme / oc føre den Rigens Spijr / vnde Eders Maiet: Gud Fader / for Jesu Christi skyld / Amen.

Ordinator tog strax Eblet aff Altaret / oc gaff Kongen det / som sad paa Knæ / i hans Maiets: Haand / sigendis:

Naadigste Herre / Jeg for det Femte oc sidste antuorder Eders Kong: Maiet: dette Guld Eble / met it Kaars

offuen

offuen paa / oc det i Gud den hellige Trefoldigheds Naffn/ Faders/ Søns/ oc hellig Aands/ Amen.

Det kaldis it Eble / for sin Forms oc Figurs skyld / at det er trint/ som it Eble/ Sphæra, eller Himmelens Kreds/ oc betyder altsammen i en Sum / huad wi haffue forgiffuet oc sagd / om Regimentet oc Kongeriget / ved huilcke wi ere alle indluete/ som i en Circkel/ vnder den runde Himmel.

Saa forstaais da ved dette Eble disse Kongeriger oc Lande / huilcke E. N. nu i Dag offuerantuordis oc befalis/ oc E. N. skal bære her effter/ som vdi Eders Haand / det er/ altid sætte Eder dennem for Øyne / oc haffue en flittig Indseende / Inspection oc Tilsiun der til / baade vduortis oc induortis.

Vduortis/ at Eders Maiet: som en from oc fredsommelige Herre oc Konge / holder god Fred oc Naboskab / met omliggende Lande oc Naboer/saa vit som mueligt er/ oc der som det icke skee kand / at Eders Maiet.: da met Suærdet forsuarer Eblet.

Induortis/ skal en Konge oc sætte alting i rætte/ oc regære met Naadens Salue / oc Rætferdighedens Spijr / at alle Stater/Geistlig oc Verdslig/ kunde bliffue i deris Velmact beuarede / saa det kand staa vel til / baade inde oc vde/ oc Eblet kand altid bliffue trint oc wbeskaaret i Kongens Haand: oc bør en Øffrigheds Mand for alting at see vel til/ at tage sig vare / at hand icke taber eller mister dette dyrebar Klenodie/ Land oc Riger / aff sin Haand/ enten formedelst sin Forsømmelse/ eller sin Vellyst/ som det gick Kong Saul/ Achab/Nabogodonosor/oc andre flere: Ja som wi selff haffue Exempel/ saa vel i disse Nordiske Riger/ som andenstæds.

Skrifften taler om vor HERRE/ at hand bær sit Kongelige Eble i sin Haand / det er / haffuer en Guddommelig Forsiun oc Indseende met alle sine Creature/ hand

opholder oc beuarer alting i sin forordinerede Vilkaar oc Stand: Men allermest dem / som ere hans Undersaatte/ i hans Aandelige Rige/ det er/ de som fryete/ ære oc tiene hannem. Huilcket HERREN selff vidner hos Esaiam/ i det 49. Capitel/ sigendis: Kand oc en Moder forlade sit Barn/ at hun icke forbarmer sig offuer sin Liffs Fruct? Ja der som hun vil end forglemme det/ saa vil ieg dog aldrig forglemme dig. See/ in manu mea descripsi te, Jeg haffuer tegnet oc skreffuet dig vdi min Haand / dine Nyre er altid for mig. Dette skal oc være alle Gudfryctige Kongers oc Regenters Idræt / oc idelig Bestilling / at de met Faderlige Affecter omfaffner deris Underdane oc Tienere / oc tegner dennem i deris Hender/ det er/ haffuer en hiertelige Omsorrig for dennem / lader sig være dennem anliggende / tagendis dennem i deris Kongelige Haand / Verie oc Beskyttelse/ at forsuare oc fordatinge/ oc icke vden stor Aarsage sla Haanden aff dennem / men være som en fast Mur oc Vern om dennem / at en huer / i sin Stand oc Vilkaar / kand bliffue beuarede oc ved Mact holden. Dette skal oc Eders Maiet: føre sig til Sinde i denne Dag/ oc i gantske E. N. Regimentis Tid / oc der ved trøste Eder / at samme Gud oc HERRE / som opholder alting ved sin Guddommelige Mact oc Faderlige Forsiun / skal selff haffue en naadig Tilsiun til Eders Maiet: oc hielpe E. N. at bære dette Eble / det er/ faarestaa disse Kongeriger / oc vdrette denne høye Bestilling oc Kald/ troligen i hans Fryct/ sig selff til Loff/ oc Danmarckis Rige til Gaffn oc Bistand / oc E. N. selff til en rolig Samuittighed her i Verden / oc siden i Himmerige til euig Glæde oc Salighed: Saa E. N. skal altid finde HERRENS krafftige Hielp oc Bistand/ oc haffue Aarsage til/ at siunge oc sige met Dauid / Psalm: 147. Jerusalem loffue HERREN / oc prise din Gud. Thi hand giør dine

Portis Stenger faste / oc velsigner dine Børn i dig. Hand skaffer Fred i dine Grendzer / oc mætter dig met Kornens Fedme.

Dernæst / dette Kaars / som er offuen i Eblet / skal Eders Maiet: oc giffue act paa / thi det paaminder Eders Maiet: om Tuende Stycker:

Det Første / at Eders Maiet: er icke Kronet i Dag til Vellyst/Glæde eller letferdige Øffuelser/ men til Møde/Umage oc Bekømring: Ja til at bære Kaarsset met vor HErre Jesu Christo/ 1. Corint: 10. Eders Frelsere/huilcken skal/ som en trofaste Gud / arbeide met Eder/ lette oc formilde all Sorrig oc Genuordighed/ (som hand selff trøsteligen loffuer i den 91. Psalme: Hand kalder paa mig/ saa vil ieg Bønhøre hannem. Jeg er hos hannem i Nød / Jeg vil riffve hannem vd/oc giøre hannem til ære. Jeg vil mætte hannem met it langt Liff / oc ieg vil vise hannem min Salighed.) ledsage Eders Maiet: i sine Veye / met sin krafftige Aand opholde Eder/giffue Eder sin Naade oc Salighed/ oc Eders Maiet: i en Christelig Regæring indtil Enden beuare.

Dernæst / paaminder Kaarsset / at Eders Maiet: skal altid lade den kaarsfeste Christum bliffue oc haffue Plats oc Rom i Eders Maiets: Riger/oc være hans fattige fortrengde Kirckis Nutricius oc Fosterfader/ Esa: 49. oc effter Dauids Raad/Psal: 2. & 24. Kysser Sønnen/oc oplader Portene/at ærens Konge kand gaa der ind. Huem er ærens Konge? HERREN Zebaoth, hand er ærens Konge.

Derfaare er det Eders Maiet: høyelig fornøden / at see vel til / at Eders Kong: Maiet: icke mister Kaarsset aff Eblet/ det er/ den kaarsfeste Christi Ord oc Euangelium aff disse Riger: Men at hans Guddommelige Maiet: met alle sine Velgierninger/ maa varactig bliffue hos oss oc alle vore Efterkommere i denne Verden/ oc wi siden i Himmerige til

all

all Enighed: Huilcket vnde oc giffue oss Gud Fader / for samme sin elskelige Søns Jesu Christi oc den hellig Aands skyld / Amen.

Kong: Maiet: gick fra Altaret til sin Stoel igen / ved den Syndre Side. Oc i midler Tid / der Choret sang den 61. Psalme / gick Ordinator til hans Maiet: oc met tilbørlig Reuerentz fick hannem Haand / met en ydmygelige oc Hiertens Ynske til it lyckfaligt Regimente.

Der effter ginge alle Kongelige Legater, Herrer / Førster / oc Førstelige Gesandter / den ene effter den anden / oc fick hans Maiet: Haand / oc i lige maade ynskede hannem Lycke oc Benedidelse: Midler Tid legtis paa Orgene.

Der effter begynte Ordinator for Altaret: Te Deum laudamus, Oc Sangerne suarede: Te Dominum confitemur, oc forfulde det saa vd til Enden / Choraliter.

Effter dette vaar endt / gick Kong: Maiet: igen for Altaret / haffde it draget Suærd i sin Haand: Ordinator gick strax imod hannem met Euangelij Bogen / oc Cantzeller / Christen Friis / læste Euangelium aff samme Alterbog / huilcken Kongen selff holt i sin Haand. Oc Ordinator siden forklarede / huad den Ceremonie betyde / kaarteligen saa sigendis:

At Kong: Maiet: haffde i Haanden it draget Suærd / den stund Euangelium oplæstis / giffuer hans Maiet: der met tilkiende / at disse Tuende Stater / som Gud selff haffuer i dette Liff indskicket oc ordineret / Geistlig oc Verdslig / skal bliffue ved hans Maiets: Christelige Regimente ved Mact holden. Thi Euangelium tager icke Suærdet bort / ey heller Suærdet Euangelium / som Vederdøbere skendeligen lærde imod Guds Ord: Men Suærdet / det er / Verdslig Øffrighed / skal Haandhæffue / forsuare oc forfremme

 Christi

Christi Euangelium / oc Euangelium skal lære oc vnderuise Øffrighed / huordan de skulle rætteligе bruge Suærdet / oc huor vjt.

Derfaare loffuer vor naadigste Herre oc Konge / at hand vil tiene Euangelio / oc sine kiere Vndersaatte / met Suærdet / i det hand vil holde dennem ved Guds rene Ord / oc ved rætuise Lower / oc aldelis intet tilstæde / imod Gud / Rætten oc Billighed at bedriffuis: Vdi huilcket Christeligt Forsæt Gud met sin Aand oc Naade styrcke oc forfremme hans Maiestat.

Beslutning.

EFterdi da Eders Kong: Maiet: ere nu i Jesu Naffn saluet / Kronet oc confirmeret, til en Eenuolds Konning oc Herre i disse Riger oc Lande: Saa skal Eders Maiet: offuer alting / met it ydmygt Hierte / tacke den Alsommectigste euige Gud / Liusens Fader / aff huilcken alle gode Gaffuer / Iacob: 2. oc alle fuldkommelige Gaffuer kommer / at hand Eders Maiet: haffuer aff Naade kaldet oc vduald til denne Kongelige ære / Værdighed oc Regimente / oc i denne Dag offuerantuorder Eders Maiet: dette høye Embede oc Kongelige Kald. Oc der hos skal Eders Maiet: visseligen sig der til forlade / at samme gode Gud vil altid være oc bliffue hos Eder / ledsage Eders Maiet: paa alle Eders Veye / der vdi styrcke / regære oc forfremme Eder / saa sandelig som Eders Maiet: sætter samme HERRE oc Gud for Øyne / fryeter / ærer oc tiener hannem / bekiender saadan Mact oc Værdighed at være aff hannem allene / oc ydmygeligen begærer Naade oc Bistand aff hans Guddommelige Maiestat. Her hos skal Eders Maiet: ocsaa betencke / at J / saa vel som alle Menniske / skal giøre Gud Regenskab paa den yderste Dag / for saadan høy Kald oc Bestilling: Ja vide /

at jo

at jo mere Gud ophøyer Menniſken vdi Verden / oc jo ypperligere Kald dennem aff HERREN tilſkickis / jo ſtørre Regenſkab ſkulle de giøre hannem paa Dommens Dag / for ſaadan deris Fogederj. Oc de / ſom det ilde haffue faareſtaaet / ſkulle langt haardere ſtraffis / end andre / ſom ringere haffde at beſtille i Verden. Som Salomon ſiger i ſin Vjsheds Bogs 6. Capitel: De Veldige ſkulle ſtraffis veldeligen / oc der ſkal holdis en ſtreng Dom offuer de Mectige. Men de / ſom haffue vel faareſtaaet deris Kald oc Regimente / elſket Gud / forfremmet hans ære / oc deris Vnderſaattis Velfart oc Salighed / dennem ſkal hand Krone met ære oc Herlighed / Pſalm: 8. for alle andre / oc giffue dennem den wforuiſnelig ærens oc Liffſens Krone / Dan: 12. 1. Corinth: 15. effter ſin Forjættelſe / Apocal: 2. oc 1. Samuel: 2. Den ſom mig ærer / den vil ieg ære: Oc huo mig foracter / hand ſkal foractis. 2. Timoth: 4. 1. Pet: 1.

Men efferdi ingen Menniſkis Mact kand være nockſommelig eller duelig til ſaadan høy Øffrigheds Beſtilling / fuldkommelige vden HERRENS Hielp at faareſtaa oc vdrette: Derfaare ſkal Eders Maiet: hiertelig altid bede oc paakalde Gud den Himmelſke HERRE / at hand / for ſin wſigelige Godheds oc Barmhiertigheds ſkyld / vil være ſtedſe oc altid hos Eders Maiet: at E. N. kand giøre alt det / ſom for hannem er behageligt: Forfremme (ſom ſagd er /) hans hellige Ord oc ære / i diſſe Riger oc Lande: Hielpe Kircker / Skoler oc Hoſpitaler: Forſørge dennem met gode Prædickere / Tienere oc Vnderholding / oc ſkaffe huer mand Low oc Ræt / at Guds Rige met en god Politie maa bliffue hos oſſ oc vore Efterkommere / oc Eders Maiets: Regering maa bliffue lyckſaligt / roligt oc fredſommeligt: Oc diſligeſte huer aff Vnderſaatterne / i ſin Stand / Kald oc Embede / maa vdrette oc giøre / det Gud velbehager / met

 all

all Vnderdanighed oc Lydighed / oc altid tacke Gud for saa-san Offrighed / oc for alle Gaffuer / oc bede / at alting i alle Stater maa altid vdrettis / til hans hellige Naffns euige Prjs oc ære / oc disse Lande til Trøst / Glæde oc bistandige Velfart.

Oc effterdi at alle Verdens Riger oc Regimenter begynder fast at helde / oc den ringeste Part / som nu i denne affeldige oc arrige Verdens sidste Tid er tilbage / staar alleniste paa Jernbeen oc Leerbeen / huilcken den store Steen / som skal riffuis ned aff Himmelen vden Hender / Daniel: 2. vil sønderknuse / nedersla / oc giøre Ende paa det altsammen. Det er: Vor HErre Jesus Christus vil hastig paa den yderste Dommedag komme / oc giøre Ende paa all denne Verdens Riger / Mact oc Velde / oc oprette sit euige Rige / som aldrig skal omstødis. Er det oss høyelig fornøden / at wi alle oc huer / ved en aluorlig Bøn / inderlig oc idelig formane Gud / at hand vil holde disse Riger oc Lande / vnder sin Guddommelige Beskyttelse oc Beskermelse / beuare sin Kircke / Ord oc Sacramenter hos oss / fra all Ketterj oc Vildfarelse: Giffue tro Prædickere oc Lærere: Giffue Fred oc Rolighed / Lycke oc Velsignelse / til Siæl oc Liff: Oc der hos naadeligen denne vor naadigste Herre oc Konning / Kong Christian / i languarendis Liff / Sundhed oc Regimente beuare oc velsigne: Oc nu forlæne hannem / i samme hans Regærings Jndtrædelse / en glædelig Anfang oc Begyndelse / en lyckfalig Fremgang / en salig Ende / for Jesu Christi sin enbaarne Søns skyld.

For det sidste. Effterdi som oc disse Stormectigste / Høybaarne Førster / Herrer oc Potentater: Sampt menige Danmarckis Rigis Raad / Adel / oc andre Vndersaatte / met deris Hoffiunder / Tienere oc Metfølgere / ere nu tilsammen kommen vdi denne store Kronelsis Høytid: Er det

oc høye-

oc høyeligen fornøden / at wi allesammen aluorligen bede oc formane Gud i Himmerige / at hand vil være hos disse gode Førster / Herrer / Potentater / oc ganske Forsamling / oc dennem alle oc huer naadeligen beuare / vdi Sundhed oc Velmact / Enighed oc Samdrectighed / Høffuiskhed oc ærlighed / at intet skulle giøris eller handlis / aff dennem eller deris Metfølgere / som Gud i Himmelen kand være til Fortørnelse eller Værstyggelighed / oc dennem oc oss selff siden kunde fortryde: Men at alting kunde sig tildrage Gudeligen / ærligen oc kierligen: Oc at wi kunde være glade / met Tacksigelse vdi HERREN / oc hierteligen ynske / (som den Gudfryctige Job bad for sine Sønner / der de giorde Gæstebud met huer andre /) at intet skal sig tildrage der vdoffuer / som oss kunde regnis til Synd: Men at wi allesammen i denne frydefulde Høytid / kunde være glade / vden Synd oc Guds Fortørnelse / saa den Allmectige Gud icke skulle / formedelst voris Glædskab / vanæris / oc opueckis til Vrede oc Heffn offuer oss: Som det skede i Kong Balthasars Gæstebud / Daniel: 5. huilcken tog Karrene aff HERRENS Hus oc Tempel / oc met sine Gæster vanbrugte dem / til Guds Naffns Bespaattelse / oc bleff fordi strax der effter aff Gud atuaret / oc haardelig straffet / saa hand miste baade Land oc Liff.

Item / Som det gick Nabal / Holophernes / huilcke begge i deris Fuldskab miste Liffuet: Den rige Fraadser / Luc: 12. & 16. Herodes disligeste / som i sit Kongelige / dog Wgudelige Pancket / fordømte den dyre Guds Mand / Johannem Døbere / oc lod sla Hoffuedet fra hannem / hues Pinelsis Fest oc Jhukommelse den Christne Kircke i denne Dag begaar.

Derfaare skal Guds Børn være her aff atuarede / at de tage sig vaare for alt Wgudeligt Væsen / oc vocte sig / at deris Hierte icke besuæris met Druckenskab oc Fraadseri /

Luc:

Luc: 21. at de bliffue som Daarer oc Suin / vbeskickelige til alt Gaat / kunde icke paakalde Gud / icke giøre deris Kald oc Embede / icke hielpe sig selff / end sige andre: Men mere at de atlyde Gud / som ved Salomon i sin Ordspraags Bogs 23. Capitel merckelig lærer / sigendis: Vær icke iblant Dranckere oc Fraadsere / etc. Item / Pauli Formaning til de Epheser: Dricker eder icke druckne aff Vjn / vdi huilcket er it wskickeligt Leffnet oc Væsen. Her met er icke meent / at mand maa io vdi denne glædelige Kronelsis Høytid giøre sig glad / æde / dricke / bruge ærlige Rytterspil / vden Guds Fortørnelse / met Maadelighed / oc fryde sig i HERREN / som mange Guds Børn i deris ærlige Forsamling giort haffue / Abraham / Joseph / Dauid / Assuerus / Judith / oc saadanne Herre flere. Men wi Danske Mend / som rætsindige Christne / ville ocsaa paa denne Tid glæde oc fryde oss vdi HERREN / oc bruge hans Velsignelse met Tacksigelse. Thi naar wi icke foracte Gud oc vor Næste / icke vandbruge Guds gode Gaffuer oc Creature / intet handle imod Rætten / imod Tuct / imod ære / da er vor Glæde hellig oc Gud behagelig / huilcken selff haffuer befalet / at wi skulle oss glæde met de Glade. Roman: 12.

Gud Altsommectigste / for Jesu Christi skyld / vnde oss / at wi saa maa være lystige oc glade / i denne glædelige Tid / at vor Glædskab icke skal bliffue til Daarskab: Men at wi maa haffue Gud hos oss / met hans hellige Engle / oc formedelst deris Beskyttelse beuaris fra alt det / som oss kand være skadeligt til Liff oc Siæl. Oc at lige som wi ere gladelig oc vel til hobe kommen / at wi oc glædeligen i Kierlighed leffue oc omgaais met hin anden / oc der effter skillis glædelig oc venligen at / oc siden paa den yderste Dag / samlis glade i Himmerige / der at loffue oc prise ærens Konge / Gud den alleruærdigste Treefoldighed / met alle Engle oc Vdualde / til euig Tid / Amen.

Effter

Effter denne Tale sang Choret en Mutet/siden vende Ordinator sig for Altaret/ oc sagde: HERREN være met eder/ etc. Dernæst læste denne Collect:

O Altsommectigste euige Gud oc Himmelske Konge/ wi tacke dig for din vsigelige Gaffuer/ Beskermelse oc Velsignelse/ huilcke du oss haffuer aff din store Naade forlænt/ baade til Liff oc Siæl: Oc efftersdi du haffuer alle Verdens Riger oc Regimenter/ oc alle Kongers Hierter i din veldige Haand/ oc allene giffuer fromme oc rætsindige Øffrighed/ god Politie/ Fred oc Rolighed: Saa bede wi dig ydmygeligen/ barmhiertige Fader/ at du vilt giffue denne vor naadige Herre/ Konning Christian/ huilcken wi vdi dit Naffn haffue i Dag saluet/ Kronet oc stadfest/ til en Konning offuer disse Lande oc Riger/ Naade/ Lycke oc Salighed/ til Liff oc Siæl. Beuare du hannem vnder din Guddommelige Beskermelse/ fra all Wlycke/ Vaade oc Fare/ oc regære alle hans Raad oc Anslag/ til dit Christne Kirckis Forfremmelse/ oc til disse Rigers Velfart oc Salighed: Saa wi met alle andre hans Vndersaatte kunde leffue it roligt oc fredsommeligt Leffnet/ i all Gudelighed oc ærligheed: Ved din kiere Søn Jesum Christum vor HErre/ som met dig leffuer oc regnerer i hellig Aands Enighed/ en sand Gud fra Euighed til euig Tid/ Amen.

For det sidste sang Ordinator den seduanlige HERRENS Velsignelse: HERREN velsigne dig/ oc beuare dig. HERREN lade liuse sit Ansict offuer dig/ oc vær dig naadig. HERREN lette sin Aasiun paa dig/ oc giffue dig Fred.

Der effter sang Choret paa Danske: Gud giffue vor Konning oc all Øffrighed Fred oc god Regiment/ etc.

Her endedis nu alle Kircke Ceremonier.

Følger nu Historien fremdelis.

DEr nu alting vdi Kircken vaar fuldendet / oc Klocken vaar imod Tolff / gick Kong: Maiet: vdi sine Kongelige Klæder / som vaar aff rød gylden Stycke / saa vel som oc saa Kappen: Oc haffde hans Maiet: Guld Kronen paa Hoffuedet / Spjren vdi Haanden / oc Suærdet paa Siden.

Kronen (vdi huilcken vaare / foruden allehaande dyrebare Stene oc Perler / 970. oc nogle flere herlige Demanter /) vaar icke alleniste for det hun kostet haffde / men oc saa for det kaanstelige oc mesterlige Arbeids skyld / offuermaade kaastelig. Thi offuen omkring samme Krone / vaare Tolff ferdelis Spitze / dog met Høyhed oc Lauhed / Bredden oc Smalhed / huer anden atskillelige. Paa den fremmerste oc høyeste / som vaar ræt for offuer Ansictet / stod en Pellican offuer sine Vnger / som hackede Blod aff sit Bryst met Nebbet / giort aff Guld / oc met kaastelige Demanter beprydet: Ved huilcken Fuel (som mand vel veed /) betegnis icke alleniste vor HErre Christus: Men oc saa all Christelig Øffrighed / som er redebon til / at lade sit Blod for sine tro Vndersaatte. Paa den Anden høye Spitz stod Iusticia, Rætferdighed / en aff de besynderligste Dyder / som en Konge oc Regenter bør at haffue. Paa den Tredie en Pellican / lige som den Første. Paa den Fierde / Charitas, Kierlighed / som en Christelig Regenter / næst hos Rætferdighed / skal legge vind oppaa. Paa den Femte atter en Pellican / lige saadan som de andre To. Paa den Siette / Fortitudo, Manddelighed / vden huilcken en Konge oc Regenter icke til Gaffnlighed sine Riger kand forsuare. Omkring Zarien eller Krantzen stode Tolff skøne Engle / oc huer aff dennem haffde en dyrebar ædel Steen vdi Haanden / oc vaar imellem huer To Engle

en Stierne aff Demanter: Ved huilcke smuet oc vel betegnis oc vdtydis/ at alle Gode Gaffuer oc Dyder/ som en Christen Konge skal være met begaffuet / met huilcke hand mere end Almuis Folck kand liuse oc skinne / skulle her offuen aff/ ned fra Himmelen/ skenckis oc bekommis.

For Kirckedørren sætte Kong: Maiet: sig paa en anden Hest/ met Sadel / Tecke/ Tøy/ oc anden Prydelse/ end herligere smycket / end den / som hans Maiet: reed paa til Kircken / oc reed op igen til Slottet / met de fremmede Førster / oc metfølgende Fruentømmer/ i den samme Ordning/ som de komme ned: Vndertaget det allenisie / at de Tre aff Rigens Raad / som tilforne haffde førd Regalia for Kong: Maiet: nu rede vdi Reid hos de andre Rigens Raad: Men Rigens Eble førde Steen Brahe/ Rigens Raad/ paa en rød Fløyelske Pude. Oc offuer Kong: Maiet: bare Fire andre aff Rigens Raad / som vaare / Jørgens Fries / Predbiørn Gyldenstiern / Axel Brahe/ oc Henrich Lycke / en Hemling aff gylden Stycke. Omkring samme Hemling vaare disse Vers skreffne:

Macte animi Arctois Rex optatissime Regnis,
Dania te Dominum gestit habere suum:
Hoc tua nam virtus meruit, quæq; omine fausto
Gloria ab antiquis te comitatur auis.

Er paa Danske saaledis Meningen:

Vær ved it frydigt Mod/
Du Danske Konning god:
Danmarck dig begærer/
At du det regærer:
Din Dyd met god Forstand/
Saadant forskylde kand/

Oc den Høybaarn Stamme/
Huor aff du mon komme.

Saa snart som Kong: Maiet: reed fra Kirckedørren/ bleff alt Skyttet paa Byens Volde/ oc den gantske Kongens Skibsflaade/ met stor Larm affskot: Der blæstis vdi Trometer/ slois paa Kedeltrommer: Pendinge oc nyslagen Mynt bleff alleuegne paa Gaden/ ved Kongens Herolder/ iblant Almuen til Gribal vdkastede: Oc ingenstæds andet end stor Glæde oc Lyst hos huer mand/ besynderlige hos Danmarckis oc Norgis Indbyggere oc Vndersaatte/ som hiertelige effter saadan glædelige Tid haffde forlengdis/ kunde spøris eller fornemmis.

Paa Ammager Torffuet/ imod Østergade/ Kiødmangere Gade/ oc store Feriestræde/ vaar en herlig Triumph eller æreport (som nogen Tid tilforne vaar beredt/ opsæt/ oc met Dæler beklædt oc skiult/ saa at den icke tilforne bleff opladen eller beseet/) opsættet oc aabnet.

Vnder Rundbuffuen vdi samme æreport/ som stod paa herlige Stytter/ met Løue Hoffueder beprydede/ suingede sig en Engel/ met en forgylt Krone vdi Henderne: Oc stod paa samme Buffuis ene Side nogle Vers/ met forgyldede Bogstaffue/ paa Tydske skreffne/ hues Mening paa Danske vaar denne:

Huem bør dette Land oc Krone/
Vden dig/ O Konning skøne?
Thi du dine Forfædre god/
Kanst lignis i ære oc Mod:
Derfor Gud i Himlen høye/
Dig vil slig ære tilføye/
Oc den Kongelige Stemme/
Ærlig stedse vil forfremme.

Paa

Paa den Anden Side:

O du Dyderige Konge/
Denne Spir skalt du entfange/
Som met det høye Regiment/
Dig aff Guds Haand vorder tilsent:
Der som du i dine Rige
Holder Ræt oc Low ved lige/
Da skal dig oc alle dine
Lyckis vel: Tro Orden mine.

Offuen offuer Buffuen vaar it Lofft/met en Firekantig Omgang/ saa at Kedeltrommere oc Trometere der paa staa kunde. Paa huer aff Hørnerne stod en stor Kempe/ som haffde it forgylt Skiold i den venstre Haand/ kromme Sabeler paa Siden/ oc forgyldede Stormhatte paa Hoffueden / oc stode altid imellem huer To det Danske Vaaben/ som ere Tre blaa Løuer.

De Tuende Kemper/ som vende imod Amager Torffuet / haffde i den høyre Haand forgyldede Spiud: De andre Tuende imod Østergade / haffde røde oc gule Fennicker.

Offuer dette Lofft vaar endnu it Pallatz opbygget/ paa Otte trinde Stytter/ der paa stode Kong: Maiets: Instrumentister oc Musicanter,den Tid hans Kong: Maiet: reed der igennem. Der offuen paa stode atter igen Stytter/ paa huilcke det øffuerste Lofft vaar festet / saa at den gantske Bygning bleff altid op at smalere. Oc stod der allerøffuerst paa/ vd imod Amager Torffuet / en stor forgylt Løue / met frammer Kløffuerne opreist / vdi huilcke hun haffde en tilbage bøyet Hellebaard (som er det Norske Vaaben/) at holde.

Paa den Anden Side / imod Østergaden / stod det Vaaben / met de Tre Kroner: Oc ellers alleuegne der omkring / inden oc vden / Kong: Maiets: Symbolum , eller

Rim: Regna firmat Pietas, (Det er: Gudfryctighed giør Land / Riger oc Regimente faste oc stercke/) met forgyldede Bogstaffue / offte skreffuet. Saa vaare oc alle Vegge oc Stytter herlige formalede oc forgyldede.

Igennem denne ærepoort reed Kong: Maiet: der hand kom fra Kircken / op til Slottet: Oc der hans Maiet: vaar der mit vnder/ kom den Engel kaanstelige nedersuingede/ at sætte en Krone paa hans Maiets: Hoffuet. Saa vaare oc fornæffnde Kemper saa mesterlige giorde / at de imod hans Maiet: met Hoffuedet oc Ansictet sig neye/ oc tilbørlig Reuerentz giøre kunde.

Der offuen paa det middelste Lofft/ slois paa Kedeltrommer/oc blæstis sterckelige i Trometer: Men offuen mere/siunge Musicanter,oc spillede Instrumentister,huer om anden.

Icke langt fra samme ærepoort/paa den høyre Haand/paa Amager Torffuet/ vaar en herlig Post giort/ igennem huilcken rød oc blanck Vjn nogle hele Timer vdrand. Paa it andet stæd/ icke vjt der fra/ bleff en heel stor Oxe steget/som met atskillige slags Vild oc Fule specket oc fyldet vaar: Aff denne vilde huer aff det menige Selskab haffue it Stycke/oc derfor om samme Steg/vdi Kong: Maiets: oc andre metfølgendis Kongelige oc Førstelige Personers Aasiun/ dappert reffuis oc slois/ dog bleff der ingen ihielslagen/ eller haardeligen Lemmelest/ som vel ellers vdi saadan Forsamling oc Trange pleyer at skee/ vden at nogle lode Fingre bliffue vdi Løbet/ eller oc andre passelige Amindelsis Tegn der aff bekomme.

Der nu Kong: Maiet: met alle Høybemelte Kongelige oc Førstelige Personer oc Legater, komme op paa Slottet/ da bleff holden en Kongelige Maaltid / oc anden Glædskab/ (som vdi saadan Leylighed brugeligt er/) paa den store Sall: Oc i saa maade den Dag oc Nat/ alleuegne oc aff alle mand/ met Glæde oc Lyst (Gud skee ære) bleffue lyckelige fuldendet.

Om

Om næstfølgende Mondagen/ som vaar den 30. Augusti, vaar oc bleff den Ecteskabs Samling / oc Førstelige Brudvielse / imellem Høyuærdigste / Høybaarne Første oc Herre/ Hertug Johan Adolff aff Gottrup/ etc. oc Høybaarne Førstinde/ Frøicken Augusta/ fød aff Kongelige Stamme vdi Dannarck/ etc. Kong: Maiets: kiere Syster/ bestellet.

Huorfor oc om Efftermiddagen/ der Klocken vaar ved To/ bleff samme Førstelige Brud aff Dronningens / hendis N. kiere Fru Moders Kammer/ved Kong: Maiet: oc Hertug Vlrich til Slesuig / Holsten / etc. hendis N. Herrer Brødre / offuer Slotsgaarden / heden vdi den store Sall/ vdledt: Oc forhøden ginge alle Danske oc fremmede Adel/ Frjherrer/ Græffuer/ Rigens Raad/Kongelige oc Førstelige Legater, oc Førsterne selffue / met de ypperlige Personer/ som for den Førstelige Brud haffde Blus at bære. Effter Bruden følgede Dronningen/ met alle Førstinder / Frøickener/ oc en gantske Hob Danske oc fremmede Fruentømmer.

Icke langt der effter følgede Brudgommen / met nogle Førster / oc deris Raad oc Ridderskab / aff sit Kammer/ ocsaa ind paa Sallen. Der skede da ved M. Christophorum Knopff / Kongens Tydske Hoffprædiger/ oc Prælat vdi Roskilde/ deris Ecte Brudvielse / oc strax effter Førstelige Vjs/ sæt vdi Sengen tilsammen. Oc der hos statzelige Orationes paa begge Sider. Paa Kong: Maiet: Side ved Henrich Rammel/ Kongens Rigens Raad/ oc Tydske Cantzellies Forstandere/ etc. Paa Hertugens Side ved D. Caspar Kock/ hans F. N. Jurist/ Raad oc Cantzeller/ etc. Oc da siden der effter bleff Kongelig oc Førstelig Disk holden.

Den samme Afften / den stund Maaltid / Dantz / oc anden Glædskab varede/ bleff vden for Slottet/ imellem den lille Bro oc Slottet / paa Platzen/ it herligt Fyruærck/ som ved Kong: Maiets: Tygmester/ Matthias Kirchman/ vaar beredt/

beredt / met en Snarhed opsættet : Huilcket besynderlige vaar stellet om M. Curtio / den Romere / (hues Historia findis vdi T. Liuio / oc andre Scribenter,) som met sin Hest vdi fuld Røsting / i den forgifftige Pøl / paa Romere Torffuet / selffuilligen indrende. Oc vaar samme Fyruærck sadledis skicket : Først vaar giort en Bygning / lige som en Rondel eller stercke Taarn vdi en Festing : Der vdaff vaar en Dør vd imod en Bro / som gick der vd fra. Offuen paa dette Taarn eller Rundel stod en sort Ørn / met vdslagne Vinger / paa it Postement / vdi huilcket Jupiter sad / met en gyldene Krone / oc førde sine forgyldede Tordenstraler vdi Haanden : Paa Siderne ginge hos hannem høyt opreisde Tuende Haffdiur / som halffue Heste oc halffue Fiske skickede. Oc vaare paa fornæffnde Postement Tydske Rim skreffne / huilcke paa vort Danske Sprogg haffde denne Mening :

Jupiter skull' i mig kalle /
Saa giør' andre Guder alle /
Huilcke oc lyde mig gierne /
Vden Juno gammel Bierne /
Hun vil oc stundem raade met /
Om ieg ellers skal nyde Fred.

Paa Siderne / paa samme Taarn eller Rondel / vaare Brystuern giorde / paa huilcke Fire berustede Krigsmend stode. Vd fra denne Bygning gick en Bro / opreist paa suarffuede Stytter / oc heldede neder at / oc naadde indtil den anden Bygning der tuert fra / som vaar effter den brendendis Pøl dannet / omkring huilcken stode Drager / oc andre forfærlige Dieffuelis Skickelser : Disse siuntis at ville krybe ind oc vd i samme Pøl. Men omkring samme Bygning vaar giort lige som it Tralluærck / paa des Hiørner stod Fortuna met it runt Segl. Saa at det gantske Værck / fra Taarnet

oc til

oc til Fortuna, som stod paa Enden / vaar 26. Alne langt: Men vdi Høyheden 12. Alne. Oc stod paa Taarnens Bygning denne Mening vdi Rjm:

Spør du huorlund' Rom den gamle/
Først stor Velde monne samle/
At hun Verdens Høffdinginde
Er bleffuen? Da skalt du finde/
At ey Pending / Gods/ ey Fradzen/
Ey Druckenskab/ ey Smaarodzen/
Huercken Hoffart/ oc ey Vtuct/
Huor fra det Folck vared' sig smuct/
Saadant giorde: Men allene
Dyd/ Tuct/ oc Fromhed den rene/
Stort Arbeid/ oc synderlig Flid/
Til ære at vinde altid.
Derfor deris vnge Helde
Altid søgte Prjs oc Velde:
Der aff bleff denne Stad saa stor/
Som ingen haffd' været langt for.

Derfor vaar oc min Begære/
At Rom kund' bliffue i ære/
Halp selff til met Adeligt Mod/
Som en Adel Held vel anstod/
Jeg skyde ey den bittre Død/
At ieg Rom kund' hielpe aff Nød/
Som skede aff den store Suel/
Huilcken ey kunde stillis vel/
Vden den ædelst Ting paa Jord
Bleff dit kast / oc til Offer giort.

Huad er nu ædler end den Mand/
Som meer end Verden/ acte kand

Loff oc Prjs? Derfor behende/
Jeg met Hest i Suellen rende/
Plagen saa der met affuende/
Selff fick ieg en lofflig Ende.

Est du en Held/ saa følge mig/
Lad Prjs oc Ræt befalde dig/
Lad dig keck til Døden finde/
Naar du kanst Prjs der met vinde.

Ved Siden paa dette Værck stode endnu nogle andre Figurer / som vaar: En Indiansk Herremand/ met en stor hob Fiære om Hoffuedet / oc it Kastspiud i Haanden. Der-næst en Tyrck / i Tyrckisk Klædning/ met en Pasian/ det er/ Regiment Stock/ vdi Haanden/ Sabel oc Kaarger paa Si-den. Oc hos disse begge en vnderlig Figur / skicket som en lattermild Quinde / met lange Asens Øren / vdi rød Klæd-ning / Brysten oc Halsen bare / der paa henzde it forgylt Kaars. Haare paa Hoffuedet som en Drage/ bag til som en Wroxe/ met Horn. Haffde en Bog vnder den høyre Arm: Men i den venstre Haand en Pung fuld met Blus. Paa Beltet en Snor met trinde Stene. Paa Fødderne met Hiorte Kløffuer. Oc bag effter sig en Drages eller Lind-orms Hale. Huilcket Billede stod paa it Postement for sig selff/ met hosskreffne Rjm/ vdi denne Mening:

Hæresis, Ketterj / det er/
falsk Lærdom.

Vilt du ræt vide huo ieg er/
Da giff vel act paa/ huad du seer/
Ketterj/ saa kalder mand mig/
Mine Asen Øern vise dig

Min

Min Vforstand: Min blancke Stiern
Oc smilend Mund/ bedrage giern'/
At mand mig hemlig haffuer kier:
Min Hals aff Steen/ mit Sind beteer.
Denne vjt opspente Strube/
Oc Drage Tung' i min Gube/
Dig min Dieffuelsk Lærdom maler.
Min Bøffels Horn/ som bag praler/
Mercker Arg/ met plompe Nycke.
Stor Hoffmod/ min Halsis Smycke.
Mine Bryst aff Løgn er runde/
Styrte mangen Siæl til Grunde.
See oc paa min Pung den store/
Pending samle er min Fore.
Gods ieg søger/ ey Guds ære.
Hellighebs Skin dog formerer/
Met den Bibel vdi min Haand:
Gudelig mig acter huer mand/
Naar de see min Pater noster,
Meer end Nonner vdi Kloster.
Men naar du seer mit Hiertis Saar/
Om Samuittighed du forstaar/
Som mig Dag oc Nat monn 'plaffue.
Den fæde min Bug oc Maffue
Dig viser/ mig mest at iage
Effter gode Kræsne Dage.
Merck oc paa mine Hiorte Been/
At vndrende er ieg ey seen/
Naar Jegeren mig vil ramme/
Mariæ Søn/ Dauids Stamme.
Der som nogen lod sig tycke/
Mig at følge met god Lycke/

Hand acte paa min Slange Hale/
Lade sig ey offuertale/
At faa en ond Samuittighed/
Met Diefflene i Euighed.

Som det nu bleff Afften/ oc passelige mørckt/ oc Hérrerne haffde opslaget Vinduerne / til at see paa samme Lyst Fyruærck / da bleff der slaget paa Kedeltrommerne/ oc blæst vdi Trometerne.

Strax gick dette Fyruærck an / met Løbekrud / oc kom denne Curtius ridende vdaff Rondelen / eller Taarnet/ oc vaar met Kaanst saa giort / at hand flyttede sig selff aff stæd/ oc der hand kom til Enden paa Broen/offuer den brendende Suel/ styrtede hand met sin Hest der vdi : Huor effter strax en wsigelig knagen oc bragen / met Slag/ Skud/ oc gloendis Ild følgede. Siden der effter de andre Kaanst Stycker aff samme Fyruærck/it effter det andet/lige som de vaare tillagde / tendis / oc met stor Lyst for alle / som der til Stæde vaare/ ginge løs oc opbrendis.

Der vaare vdi fornæffnde Fyruærck Halfftrediesindstiue Tusinde vdfarende Ild oc Skud/ foruden Tresindstiue Kammer / som vaare graffuede neder i Jorden/ met flyende Racketer/ oc it stort Slag aff huert Kammer. Der foruden bleffue Sex oc Tredive smaa Fyrbolde aff Fyrmørser kastede vdi Vandet/ oc Tolff Hundrede opstigende Racketer opskudne vdi Lufften / nogle paa Otte Pund/ paa Sex/ paa Tre/ paa To/ oc paa It Pund/men de allerringste/ paa Tre Fierding Pund.

Oc der met bleff denne Dag oc Actus, Gud være euig Loff/ lycksaligen oc vel fuldendet.

Tisdagen næst der effter / som vaar den 31. Augusti, bleff den Førstelige Brud / som sedvanligt er / førd vdi

Kircken/

Kircken/ oc fulgede hende Dronningen/ hendis Fru Moder/ oc andre nærværendis Førstinder / Frøickener oc Fruentømmer / oc hørde Brudprædicken / om det hellige Ecteskabs Leffnet.

Effter Prædicken bleff Høybemelte Førstelige Brud igen opførd vdi Dronningens Kammer / der gaffue hendis Naade / de nærnærendis Førster oc Førstinder / Herrer oc Stæders Legater, meget herlige Foræringer oc Brudskenck/ huilcket altsammen varede noget passelig lenge / indtil effter Middagen: Saa bleffue paa det sidste disse Førstelige Brud oc Brudgom igen opfølgede paa den store Sall / holte der Kongelig oc Førstelig Maaltid / oc siden der effter Dantz oc anden Glædskab/ indtil imod Natten.

Den samme Afften/ imellem Otte oc Nj Slet/ effter de nu en tidlang haffde dantzet / forklædde Kong: Maiet: sig/ met nogle Herremend/ som hans Maiet: der til bestellet haffde vdi Slotsherrens Kammer / vdi en synderlig Mommerie/ oc ginge op vdi Sallen/ vdi saadan Skickelse oc Ordning/ som her nu effterfølger:

Førſt ginge Tre blaa Mend/ saa bar huer it brendende Blus vdi Haanden/ giort aff huit Vox. Disse vaare klædde offuer deris bare Krop/ vdi sort Bommersin/ saa at de syntis / at være nøgne blaa Mend. Om Liffuet vaare de omgiordede met Skørt / som vaar aff Liffarffue/ huit/ grønt oc gult Silcke Tøy / vnderlige samlet oc vdhugget: Der offuer gick it Baand / aff Sølff oc Guld / Liffarffue oc grønt / oc saa vnderlige stafferet. Paa Hoffueden haffde de sort kruset Haar / sorte Laruer for Ansietet / oc om Hoffueden Baand aff Sølff oc Guld Bliant/ saa oc Liffarffue oc grønt Silcke Tøy / huilcke vdi Fletninger neder at Ryggen hengede. Paa Skuldrerne/ der som Armene vedtager/ vaare Ansicter giorde/ fra huilcke hengde de Fire Farffuer / Guld / Sølff/ Liffarff-

farffue oc grønt / indtil offuer Albuerne. Om Armene/ oc neden for Knæerne / haffde de grøne Silcke Baand / met Bielder aff Søff oc Guld. Paa Fødderne / halff op imod Knæerne/ haffde smale Støffle/ aff huid formalet Lær.

Effter disse Tre blaa Mend følgede Tolff Kongens Trometere/ allesammen lige ens klædde / vdi Liffarffue Persianiske Kiortler / haffde paa Hoffueden Persianiske Hatte/ met Liffarffue oc huide Fiære.

Effter Trometerne atter Tre blaa Mend / met tende Blus / aff huit Vox / i alle maade som de Tre første vdstafferede.

Effter dennem Tolff Kongens Instrumentister, allesammen / lige som Trometerne / paa Persianiske Maniere/ vdi Liffarffue oc huit beklædde.

Her effter Sex blaa Mend/ met brendende Blus / aff huit Vox / alle lige saa flyde / som de fornæffnde / de ginge Par oc Par hos huer andre.

Effter disse blaa Mend følgede Nj Par Personer paa Reid effter huer andre/den ene i Mands/den anden i Quindis Klæder/ oc holte huer anden ved Haanden. Deris Klædning vaar skicket/ som efterfølger:

Mendene vaare klædde effter de gamle Romerske Krigsmends Maniering/haffde paa Hoffueden herlige forgyldede Hielme / som vaare faare paa/ offuer Ansictet/ met forgyldede Løue Hoffueder/ ellers ved Ørenen / oc omkring / met Guld oc Sølff besmyckede. Bag paa / oc ellers offuer den hele Hielm/ met smucke Folbrune/ gule/ huide oc Liffarffue Fiære/ som vaar met Guld oc Italianiske Silcke vdi Blommer beyrydede: Ellers offuen paa met spitze Heyre Fiære stafferede. Om Liffuet vaare de / effter Romerske Klædeskick/ met Klæder aff Sølff oc Liffarffue indsprengd. Offuen ved Armene / paa Skuldrerne/ haffde de forgyldede Løue Hoffueder/

neder / trint omkring met Sølff indlagde: Der ned fra hengde grønt Bliant / oc der offuen paa røde Atlaske Stribeler / flettede met Guld / oc Guld Løff / indtil offuer Albuerne. Ellers fremmen paa / vaare Armene offuerdragne met Liffarffue Atlask / saa at de siuntis / at være slet nøgne / indtil de huide Haandsker / som de haffde paa Henderne. Om Halsen / oc tuert offuer Liffuet / haffde de store Guld Kæder / der vdi hengde Sabeler / vdi røde Fløyelske Skeder / met Guld beslagne / oc met forgyldede Heffter. Neden for Bryst Stycket haffde de it Romerske Skørt / som naadde neder til Knæerne / aff grønt Sølff Bliant / oc vaar neden omkring met Guld Border / oc Guld Løff: Langs neder at met rød Atlaske Vdsned / Guld Fletninger / Kløplinger oc Løff / herlige beprydede / oc met Sølff Bliant vnderforede. Offuer dette Skørt vaar it stacket Offuerhenge / aff Liffarffue / grønt / huit oc gult Atlask / gantske broget vjs vdskaarne / der paa meget Guld oc Sølff bebremmet: Oc vaar samme Offuerhenge hefftet eller festet paa it Kiltebaand aff Gyldene Bliant / som de haffde trint om Liffuet. Paa Benene haffde de huide halff Støffle / paa Rommer vjs / met meget Guld bestuckne: Offuen til met smaa Løue Hoffueder / oc Guld Baand: Oc vaare ellers Benene / neder oc offuer Knæerne / lige som Armene / met Liffarffue Atlask offuerdragne / lige som de haffde været slet nøgne. Ocsaa haffde huer aff disse Personer en lang Romerske Kiortel offuer sig / som slebede effter dennem paa Jorden / aff Sølff Fiolbrun Bliant / langs ned at / oc rund omkring / met Guld Kløpling oc Løff beprydet. Denne Kiortel vaar paa den venstre Skuldre met en stor forgylt Rosen tilsammen hectet.

De Personer / som vaare vdi Quinde Klæder / vaare saaledis vdredde:

Paa

Paa Hoffueden haffde de høye oc spitzede Persianiske Huffuer/som vaare offuen til noget krøgede/met Italianiske Blommer / aff Guld / Sølff oc Silcke bestuckne. Offuen paa met Spisse oc høye Heyerfiære. Bag til lange Silcke Baand/aff brun Purpur/met Guld formenget. Faare offuer Panden en Leopard Hoffuet aff Sølff. Haaret vaar paa begge Sider opreised / oc met Guld Kløpling besmycket. Brede Halskraffuer / met Guld Kløpling oc Løff. Deris Offuerliff vaar aff Sølffuer Dug / met Liffarffue Silcke indsprengd. Offuen ved Armen hos Skuldrerne/ Leoparde Hoffueder/met Guld oc Sølff indlagde. Der vd fra hengde noget neder offuer Albuerne it Liffarffue Atlask Decken/ met Guld/ Sølff/ grøne Sned/Guld Kløpling oc Løff herlige beprydede. Den anden Deel aff Armene vaar met huit Atlask oc indueffuet Guld offuerklædt. Kiortlene/ som haffde lange Efftersuøb / vaar aff Liffarffue Atlask / met Guld Streg/vdi Atlasken indueffuet/saa at imellem huer to Guld Streg/ fantis alleuegne To smaa Sølff Streg hos huer andre. Offuen om Belteſtæden it grønt Silcke Skørt/ aff dobbelt Tafft/ kaanstelige vdhugget vdi atskillige Løffuærck/ paa huilcke mand saae kronede Hierter / igennem skudne met Guld oc Sølff Pile / oc paa huer Side en kronet Phoenix Fuel. Paa Føddernehaffde de huide Sko/ oc vdi Henderne lange Sølff Pile/ met forgyldede Fiære oc Jern.

Vdi saadan merckelige oc kaastelige Mommerie / legte Kong: Maiet: met nogle aff de fremmede Førster oc Herrer / som vdi saadan Handel brugeligt er. Men synderlige opsætttede hans Maiet: kaastelige Clenodier oc Ringe/ imod hans Maiets: Fru Moder / oc andre Førstinder oc Frøickener/ som til Stæde vaare/ huilcke hans Maiet: lod dennem vinde huer oc en / huad heller Lycken falt dennem met eller imod.

Som

Som det nu her met (oc met Dantz/ som meget oc bleff bruget/) haffde varet noget passelige lenge / bleff mit inde paa Slotsgaarden atter it herligt Fyruærck opreist: Trometerne blæste paa Platzen Alarm: Fyruærcket bleff tend / oc for dē næruærendis Herrers Aasiun met Lyst forbrend.

Samme Fyruærck vaar saaledis giort: Først vaar giort it Postement paa Tre Trin / paa en høy Crocodil/met en vsit opslagen Mund/ oc en langer Hale. Paa denne Postement stod en stor Drage paa Fire Been/ met Fem Hoffueder/ det ene vnderligere end det andet/oc med en lang Hale/ som stod høyt op i Væiret. Der paa sad den Babyloniske Hore/vdi en rød Klædning/ haffde en Guld Krone paa Hoffuedet/oc førde it forgyldet Beger vdi Haanden. Hos Dragen vaar en Haffmand/ oc en Haffrue/ met Tuende Basilisker. Disligeste ocsaa Tuende Tornere Heste/ paa huilcke sade Tuende Rytter vdi fuld Kyrris/altsammen aff Pap giort. Her foruden bleff ocsaa aff dennem / som regærede Fyruærcket/ holdet Fecterie/ met Tassacker / som ocsaa vaare met Fyruærck oc Skud beredde.

Vdi det gantske Fyruærck vaare Sexten Tusinde vdslaendis Ilde oc Skud / oc Tre Hundrede opløbende Racketer.

Om Onsdagen/ den 1. Dag Septembris, haffde alle Herrerne indbyrdis oc samptligen samtycket / at fare vd paa Kong: Maiets: Skib : Thi deris Førstelige Naade saae huer Dag vdaff Vinduerne/ paa deris Kammer / huorledis Kong: Maiets: Skibsflaade oc Orlogs Armada laa vdi Haffnen for Kiøbenhaffn/ vdi herlig Ordning/ oc bekomme der aff Lyst oc Vilie / at fare vd til dennem / oc der dennem met deris Tilbehøring inden oc vden vidère at beskue: Besynderlige det mectige Hoffuet Skib Fortunam, hues lige vdi Størelse/ Lengde/ Høyhed / oc anden Vilkaar / icke

mange skulle findis vdi Søen. Derfaare ocsaa Kong: Maiet: paa samme Dag / baade Førstinder oc Frøickener / som følgede hans Maiets: Fru Moder / Dronningen / til ære / oc Førsterne oc Herrerne / lod vdføre / oc der selff Personlige holt it kaastelige Pancket / Dantz oc Lystighed / met mange ære Skud / indtil imod Afftenen / paa fornæffnde Skib Fortuna. Men dog synderlige den Tid / der de igen fore fra Skibet / bleff icke alleniste paa bemelte Skib / men ocsaa paa alle de andre Orloas Skib / som den Tid der til Stæde vaare / alle Skyt affskudne / huilcke ocsaa vaare it passelige stort Tall. Thi paa Fortuna allene vaare 80. Stycker. Paa Printzens Barck 64. Stycker. Paa Samson 62. Paa Josaphat 52. Paa Josua 48. Paa Dragen 42. Paa Hercules 42. Paa Gedeon 30. Paa Raphael 22. Paa Barcken 18. Paa Duen 18. Paa Løuen 16. Paa Hector 14. Paa Gabriel 12. Paa Michel 12. Paa Jonas 8. Paa den Gothlandske Griff 6. Paa den røde Løue 6. Paa Christoffer 6. Paa de Tre Galleyer / Dauid / Jacob oc Salomon / 30. Allesammen hele oc halffue Kartoffuer / hele oc halffue Slanger / Steen Mørser / Skærebrecker / Falckoner oc Barsser.

Om Torsdagen / den 2. Septembris, skulde vel / effter som den Chartels Liudelse / som paa Slotsporten offentlige vaar anslagen / Ringrenden (som bestellet vaar /) været holden: Men effterdi mand icke haffde hafft Tid nock / saa oc Regn forhindrede / at Skranger / Porte / oc anden Tilbehøring / paa samme Rendebane / icke kunde saa aldelis være ferdig / paa Amager Torffuet / oc allermest fordi / at Kong: Maiet: icke haffde nogen bequemmere Vey / til oc fra Kircken / end offuer samme Torffuet: Da bleff samme Ringrenden denne Dag affslagen oc forhalet. Huorfor ocsaa Herrerne samme Dag sig forlystede / somme met Jact om

For-

Formiddagen/ somme vdi deris Kammer: Oc bleff saa den Dag met Comœdiers Agering/ saa oc Fectskoler/ som Kong: Maiets: Drabanter ansloge/ oc anden lystelig Tidfordriff/ glædelige oc lyckſalige endet.

Saa gaff ocsaa Kong: Maiet: paa samme Dag/ effter Middagen/ vdi hans N. Kammer / de Fem Stæders Legater, som er/aff Lybeck/Hamborg/Dantzig/Rostock oc Stralsund / Personlige Audientz, effter huilcken Høybemelte Kong: Maiet: ved fornæffnde Legater præsenteret bleffue kaaſtelige forgyldede Credentze Kar/Cameler oc Heste/til vnderdanigste Foræring: Ønskede der hos hans Kong: Maiet: met tilbørlige Reuerentz, Lycke oc Benedidelse til hans N. Regimente. Hans Kong: Maiet: der imod tilsagde fornæffnde Stæder all Kongelig Naade oc Naboskab.

Dis imellem bleff Rendebanen fuldferdiget/ som vaar i denne efterfølgende maade meget ſkickelige bygget oc opreist. Først vaar den gantske Bane vdi Tre Parter/ met rødfarffuede Skranger aff Træ / affdelet / saa at de kunde ride ind paa den høyre Side ved Platzen / men skulde paa den venstre Side igen affride: Men mit vdi vaar Platzen til Ringrennen beskicket. Paa huer Ende paa disse Platze / baade til an oc affridende / vaare herlige forgyldede Porte opreiste / met Snidker oc Billeduærck kaanſtelige giorde / paa huilcke neden til vaar ſkreffuet met forgylte Bogſtaffue: Regna firmat Pietas. Mit paa Rendeplatzen vaar en besynderlige ſkøn Buffue eller Port / paa huilcken ſtod alleröffuerſt Fortunæ Billede / neden der vnder hengde en forgyldet Krone/ der atter igen neder vnder hengde den Snor / paa huilcken Ringen / som mand ſkulde rende til / bleff anhengd. Paa den høyre Side / vd fra Rendebanen/ vaar giort it passeligt høyt Lofft / oc met rød Fløyel oc Engelſkt Klæde offuerdraget/ at Førſterne oc Herremend / som ſkulde være Iudicirer,

kunde staa der paa. Dissligeste vaare der ocsaa giorde Repositoria, eller Hylder/ paa huilcke Jubilererne kunde sætte de forgylte Kar/ oc andre Clenodier/om huilcke der rendis skulde. Udi Borgernis Huse / paa begge Sider ved Torffuet/ bleffue alle Kammer oc Vinduer / at Dronningen/ Førstinder oc Frøickener / saa oc Førsterne/ som icke skulde rende eller iudicere, dissligeste ocsaa Kongelige/Førstelige/ oc Stædernis Legater, kunde haffue smuct Udseende til Banen/ som tilbørligt vaar / met rød Fløyel oc Engelskt beklædt oc prydet.

Samme Dag at Afften lod Kong: Maiet: tilbiude nogle Førster / Græffuer oc Herremend / at de vilde lade sig finde oc bruge til iudiciren, hos samme tilstundende Ringrenden / baade Mantenadoren, (det er / den som denne Ringrenden haffde anslaget / oc de tilkommendis Rendere bestaa vilde/) oc de Førstelige oc ædele Auenturirer, (det er/de som met Ringrenden vilde forsøge sin Kaanst oc Lycke/) til ære oc Beste. Huilcket de oc allesammen veluilligen lode sig finde offuerbodige. Oc vaare samme tilbedne Iudicirer disse efftersktreffne:

Archibispen aff Bremen/ Hertug Johan Adolff/ Hertug vdi Slesuig/ Holsten/ etc.
Hertug Hans/ den Eldre/ Hertug vdi Slesuig/ etc.
Hertug Ernst til Brunsuig oc Luneborg/ etc.
Græffue Volff Ernst aff Stolberg/ etc.
Herr Adam Gans/ Frjherr aff Pudlitz/ etc.
Eustachius von Thunen/ Kong: Maiets: Staldmester.
Johan von Løben/ Herr Administratoris, etc. Kammer Raad.
Friderich von Vatzdorff / Herr Administratoris, etc. Marskalck.

Hans

Hans von Mingeroda/ Marggræffue Johan Sigismundi/ etc. Hoffmester.
Georg Lang/ Høffuitzmand paa Jerchaw.
Heine Pful/ Offuerster.
Christoffer Sanne/ Offuerster.

Den Chartel/ effter huilcken vdi fornæffnde Ringrenden en huer skulde sig forholde/ som icke alleniste bleff paa Slotsporten anslagen/ men ocsaa aff Kong: Maiets: Herolder/ Johan Mariaborcht oc Peder Frantzsøn/ paa alle Tuergader vdi Byen/ effter Trometerne haffde blæst/ liudeligen oplæst/ lyde som her efterfølger:

WI Sergius/ den Siette aff dette Naffn/ P. M. (Paffue vdi Rom/) Alle som dette Breff see oc læse/ vor Paffuelige Benediction tilforne ynskendis: Giøre vitterligt/ At effterdi sig effter denne Tids Leylighed tildrager/ at her nu/ vdi voris Paffuelige Hoff/ mange fornemme Geistlige oc Verdslige Førster/ Græffuer/ oc allehaande Ridderlige Personer/ ere ankomne/ oc sig her finde lade: Oc wi aff voris tro Brødre/ alle Cardinaler/ bliffue tilskyndede/ alle fornæffnde Herrer til Vilie/ Lyst oc Glædskab/ dog besynderlige det Høylofflige Fruentømmer/ som her oc forsamlet er/ til ære/ it Ridderligt Ringrendende at forordne oc holde. Da haffue wi oss aluorlige faaretaget/ at ville vdi Morgen/ næst Guds Hielp/ naar Klocken er Ni/ at lade oss finde her vdi Kiøbenhaffn/ paa Amager Torffuet/ der at indtage Banen/ der at Mantenire oc rende imod alle Auenturirer, som sig vdi saadant Ridderspil forsøge ville: Begære derfaare venligen oc naadeligst/ at alle oc huer/ aff høy eller middel Stamme/ som vdi saadant Ridderspil sig at forlyste/ oc hos huer mand Loff oc Priss/ oc besynderlige hos det Høylofflige Fruentømmer/ ære oc Tack/ at fortiene oc

forhuerffue / ere begærendis: De vilde sig til fornæffnde Tid oc Stæd forføye / oc effter disse efterskreffne Artickleꝛs Liudelse / (huilcke wi for gaat haffue ansect / at faarestille / oc hos dette vort aabne Breff at lade antegne / paa det baade Iudicirer oc Auenturirer sig der effter kunde vide at forholde /) imod oss opdrage oc rende. Wi tilbiude oss / at ville effter Formuen dennem at bestaa oc møde. Oc ere Articklerne disse / som efterfølger:

Først / Skulle alle oc en huer Auenturirer, som sig vdi dette Ringrendende eller Ridderspil vil lade bruge / være aff god Adel oc Slect. Der som sig ellers nogen / som det icke for sin Byrds skyld vilde sømme / lode vnderstaa at forsøge: Da skal Mantenador, det er / den som Ringrendendet anslaget haffuer / imod saadanne icke være plictig at rende.

Dernæst / Skal huer met sit Selskab skickelige opkomme / oc sig imod Herrerne / som ere Iudicirer, oc Fruentømmeret / naar de ride til eller fra / met tilbørlige ærebodighed oc Reuerentz lade befinde.

For det Tredie / Skal huer Auenturirer, ved sin Patrine / (eller Glaffnførere /) giffue sit Naffn tilkiende / oc saa komme paa Platzen / oc lade / hues Heste hand der icke brugendis vorder / vige aff Banen.

For det Fierde / Skal ingen føre andre Personer met sig paa Banen / end deris Patriner / oc de / som til deris Inuention behørendis ere. Oc vdi saadan Orden / som de anride / skulle de ocsaa / effter huer andre / rende oc affride.

For det Femte / Skulle Auenturirerne ingen smaa / men idel fuldferdige Heste / bruge paa Banen: Icke skulle heller nogen ringe Klipper aff Iudicirerne tilstædis.

For

For det Siette / Skal huer Auenturirer giøre Tre Currer / eller Rendende / oc det vdi fuld Rendende / ellers skal samme Currer hannem intet gielde.

For det Siuende / Maa vdi disse Tre Currer ingen vechsle Heste / vden synderlige oc lowlige Aarsager / som Iudicirerne holde billige oc rætte at være.

For det Ottende / Skal ingen Auenturirer rende paa Banen / vden met Mantenadorn: Oc naar hand haffuer rammet / skal huer lade ved sin Patrine hedenføre Rendestagen met Ringen / for Iudicirerne.

For det Niende / Skal huer smuct fra offuen ned / oc skickelige / anlegge sin Rendestage. Men huilcken som anlegger fra Siden / eller oc vdi sit Currer / render for nær til Skrangerne paa den venstre Side / saa at hand icke kand anlegge / eller oc icke skickelige anlegger / om hand end skønt rammer eller bortfører Ringen / skal dog saadant Rendende intet gielde.

For det Tiende / Huo som rammer ræt paa den yderste Ring met Glaffnjernet / saa at mand kand see / huor hand rammede / det skal regnis hannem for it halfft Treffende eller Rammende.

Fot det Elleffte / Huo som rammer Papiret vdi den yderste Ring / eller ocsaa noget aff Kaarsjernen / det skal regnis hannem for it fult Ram eller Treffende / huad heller hand paa Stagen hedenfører Ringen / eller icke.

For det Tolffte / Huo som vdi Rendendet taber Glaffn / Verie ved Siden / Stigbøyel / eller Hat / hans Currer skal icke passere / om hand end skønt rammer eller bortfører Ringen / vden saa er / at hans Bøyel ginge i Stycker / eller hans Stiglær i sønder reffuis.

For

For det Trettende / Huo som vdi sin Currer en gang render sidere end Ringen er/ oc drager Stagen tilbage igen/ oc vdi saa maade kunde neden fra op at ramme eller bortføre Ringen / hannem skal saadant Currer intet passere eller gielde.

For det Fiortende / Huo som render met Stagen offuer Snoren/ som Ringen henger ved/ eller ocsaa rører Jorden met Stagen/ vdi det hand render/ eller ocsaa lader hannem falde sig paa Skuldrerne / i det hand vdi Curreren tager Stagen op igen / den skal haffue tabt / baade hues hand tilforne haffde rammet/ oc den Clenodie/ som opsættet er.

For det Femtende/ Skal ingens Treffen skriffuis/eller gielde noget / vden hand ved sin Patrine fører Ringen til Iudicirerne, oc skulle fornæffnde Patriner intet maa imod sige eller disputere met Iudicirerne.

For det Sextende/ Skal ingen Patrine følge effter sin Herre / eller Auenturirer, som hand varer paa / i den Bane/ som Ringen henger vdi/ men vdi den Bane ved Siden/ paa det Banen icke skal forderffuis.

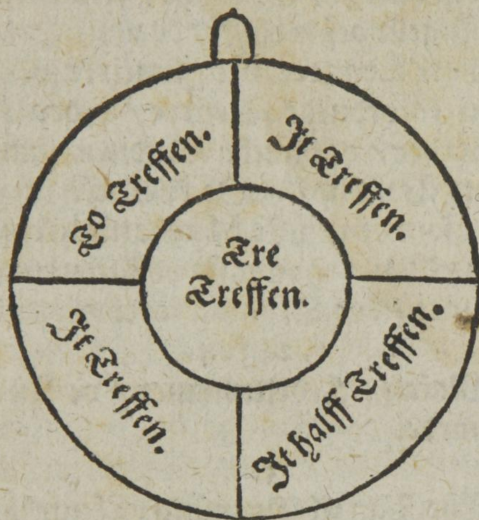
For det Siettende / Paa det at dette Ringrenden icke skal vare for lenge / da skulle ingen / som kunde haffue rammet lige meget / maa rende paa ny igen: Men Clenodiet skal giffuis den/ som Iudicirerne tildømmer/ at haffue holdet sig vdi Renden best oc skickeligst. Vden saa kunde være/ at Iudicirerne haffde synderlige Aarsager til/at kiende dennem lige gode: Huilcket dog skal staa vdi deris eget Betenckende/ vden nogens Imodsigelse.

For det Attende / Vil Mantenadoren icke rende om høyre end om It Hundrede Daler/icke heller om ringere end om Tiue Daler.

Oc paa det Auenturirerne kunde dis bedre vide sig at rette effter / huad huert Treffend paa eller i Ringen skal

gielde:

gielde: Saa haffue wi ladet affmale / oc her hos Enden paa denne voris Chartel beskriffue Ringen / met sine Circuler/ oc huad huer Treffende skal gielde.

Danckene/ det er/ Krestenck/ skulle vd-giffuis/ som her efterfølger:

Den Første Danck/ skal giffuis den/ som vdi Rendendet mest gange hedenfører Ringen/ oc haffuer de meste Treffende. Oc den maa Mantenador ocsaa vinde.

Den Anden Danck / skal giffuis den / som allerskickeligst render.

Den Tredie / skal giffuis den / som paa det skickeligste oc met den beste Inuention opkommer.

Den Fierde / skal være det Kongelige / Førstelige oc ædele Fruentømmer frjt faare/ at giffue den huem de ville.

Om Fredagen / som vaar den 3. Septembris, strax effter 9. Slet/ Formiddag/ komme disse forbenæffnde Iudicirer,

cirer, som der til vaare ombedne: Saa oc Dronningen/ met Førstinderne/ Frøickener oc Fruentømmer / ridendis oc Aagendis op til de Huse oc Losementer/som der til forordnede vaare / oc toge huer sin Stæd ind / som de kunde see dette Ridderspil. Dislige ocsaa bleffue de vnge Herrer/ som icke rende/oc fremmede Legater, ved Junckere/oc andre Kong: Maiets: der til forordnede Tienere / heden førde paa bequemmelige Stæder / oc smucke Vinduer/ som de kunde ocsaa haffue gaat Vdseende. Oc kom icke langt der effter Kong: Maiet: som den eniste Mantenador, op fra Mynten/der som hans Maiet: haffde sig vdstafferet/met denne effterskreffne Inuention oc Ordning farende op paa Banen.

1. 2. 3. 4.

Kong: Maiets: Kedeltrommer / oc Ni Trometere/ alle aff Sølff giorde.

5.

Hertug Christian til Brunsuig oc Luneborg.
Hertug Augustus til Brunsuig oc Luneborg.
Hertug Frantz til Stetin oc Pommern.

6.

Hertug Vlrich til Slesuig/ Holsten.
Hertug Hans til Slesuig/ Holsten.
Hertug Magnus til Brunsuig oc Luneborg.

7.

Manderup Parsberg/ Rigens Raad.
Axel Gyldenstiern/ Rigens Raad.
Absolon Gøye/ Rigens Raad.

8.

Jacob Seefeld/ Rigens Raad.
Idel Henrich/ Kong: Maiets: bestellede Offuerster.
Haugold von Skønberg / Hertugens Kammer Juncker til Brunsuig / huilcken aff sin Herre/ Hertug Henrich Julius/

Julius / sidet for Kroningen / vaar afferdiget til Kong: Maiet: met en skøn Hest / Kurisser / oc andet mere / oc vaar her til denne Tid aff Kong: Maiet oppeholden.

9. 10. 11. 12. 13. 14.

Endnu To andre Kedeltrommer / oc Femten Trometere / alle aff Sølff giorde.

15.

En Firehiørned stor oc vjt begreben Bygning / heden ved Sex Alne høyt / vjt oc bret. Offuen paa vaar it Lofft / som vaar giort omkring met it suarffued Tralluærck. Paa samme Lofft stode Kong: Maiets: Musici, Sangere oc Instrumentister, allesammen vdi Muncke / Eremiters / oc andre saadanne Geistlige Folckis Klædninger. Paa Siderne paa denne Bygning vaare herlige Figurer malede / vdi besynderlighed det gantske Vaticanum, Paffuens Pallatium, Bel vider, Castellum S. Angeli, Maria rotunda, oc andre flere fornemmelige Bygninger vdi Rom. Fremmen for vaare spende Tuende vnderlige Mend / vdi en seldsam Manier oc Klædning / huilcke stuntis / at drage det hele Hus aff Stæd / met To smaa Baand. Huilcket dog inden til hemmelige bleff regæret oc fremført aff Folck / som der vaar vnder neden.

16.

To Muncke hos huer andre / met Røgelse Kar vdi Henderne.

17.

To Domherrer vdi huide Messe Sercke / oc røde Præske Bonneter paa / dog paa det næste Firehiørnede.

18.

To Muncke / met vied Vand / oc Stenckekoste / oc ved Siderne / hos disse fornæffnde Geistlige Personer / ginge Drabantere vdi Suitzerske Klædning.

19.
To Paffuens Kammer Tienere/ rød oc huid klædde.

20.
Endnu To Paffuens Kammer Tienere / vdi Fiolbrun oc huide Klæder.

21.
En Munck/ met it langt Tredobbelt forgyldet Kaars: Oc endnu paa begge Sider Drabantere.

22.
Paffuen / som vdi sin Paffuelige Klædning/ en herlig Kappe aff røt blommet Gylden Stycke/oc met en Tredobbelt Guld Krone/ met ædel Stene besæt/ bleff baren i en Stoel/ som met røt blommet Fløyel vaar offuerdragen / vnder en smuck Hemling / aff Tj Personer / huilcke alle vaare klædde vdi røt/ met Huffuer oc lange Kiorteler.

23.
To Domherrer / met Fiolbrune Boneter / oc huide Røckelin/ eller Messe Sercker.

24.
To Bisper / met Biscops Hatte oc Staffue: Oc alt endnu ved begge Sider Suitzerske Drabantere.

25.
Tre Cardinaler/ vdi lange røde Kiorteler/ met Cardinals Hatte / ridendis paa Mulesel. Disse førde Paffuens Rendestager effter hannem.

26.
Sex Heste/ som treckedis en effter den anden/met herlige stickede Sadele oc Tøy / oc vaare de Tienere / som dennem førde / klædde vdi røt oc gult/ paa Italiamske vjs/ met Ermerne paa Ryggen tilbage slagne / oc met opskørtede Hoser.

Met

Met saadan Procesß foer Kong: Maiet: op paa Ba-
nen / oc neder / giorde de Herrer / som vaare Iudicirer, oc
Dronningens oc Førsternis Fruentimmer / Reuerentz oc
Benediction: Bleff saa siden/met den gantske Inuention,
paa Platzen for Rendebanen / der at bie Auenturirernis
Tilkommelse / oc som en eniste Mantenador, effter for-
skreffne Chartels Liudelse / dennem at bestaa. Oc efftersi
den Trefolde Krone vaar noget tung oc vbequem til at ren-
de met / sætte hans Maiet: en liden rød Fløyelske Huffue
paa / saadan som Paffuen pleyer at bruge vdi sit Paffuelige
Kammer/ oc vaar samme Huffue Kaarsuis offuer Hoffuedet
met Guld oc ædel Stene meget herlige beprydet: Oc rende
hans Maiet: met samme Huffue paa Hoffuedet den gantske
Dag. Dis imellem/ førend Auenturirerne komme / hør-
dis Kong: Maiets: Musica, paa det Lofft/ som forbemelt
er/ saa at mand der aff ocsaa kunde haffue en herlig Lyst.

Der Kong: Maiet: noget nær en halff Time/ haffde
saa tøffuet hos Banen / oc haffde giffuet sig ned aff sin Paff-
uelige Stoel / oc til Hest: Da kom Administrator til
Magdeborg/ etc. met hans F. N. Søn/ Marggræffue Io-
han Sigismund/ etc. oc deris methaffuendis Græffuer/ Her-
rer oc Junckere / som den Første Auenturirer, fra Colle-
gio, fra vor Frue Kirckegaard / opfarende: Thi hans F. N.
sig der haffde vdstafferet.

Thi endog Marggræffue Christian til Brandenborg/ etc.
her til altid haffde været holden offuer den Herre Admini-
strator, baade vdi Indridende / saa oc vdi Kroningen/ eff-
terdi hand vaar Churførstens til Brandenborg/ etc. Gesand-
te eller Legate: Saa haffde hans F. N. dog sig saaledis
imod Kong: Maiet: erklæret / at hans F. N. haffde vdi den
fornemmeste Actu, som vaar Kroningen / vdrettet / hues
hans F. N. paa fornæffnde Legations vegne burde: Men

vdi andre Sager tilbørligen haffde tilstæd/ at Administrator, baade for hans F. N. Stand oc Alder skyld / skulde beholde Forgangen.

Denne Herre Administratoris, &c. Inuention, bleff met saadan Ordning opførd:

1. 2. 3. 4. 5.

Kong: Maiet: Kedeltrommer/ oc Tolff Trometere.

6.

De Herrer/som vaare Magistri de Campo, det er/som skulde opføre Auenturirerne til Banen / oc fra igen / som vaare: Hertug Christian til Brunsuig oc Luneborg.
Hertug Augustus til Brunsuig oc Luneborg.
Hertug Frantz til Stetin/ Pommern.

7.

Manderup Parsberg.
Axel Gyldenstiern.
Absolon Gøye. Alle Tre Rigens Raad.

8.

Herr Vrian/ vdi en blaa Vngerske Kiortel/ met huide Sølff Stierner / paa Hoffuedet en røt Fløyelsk opslagen Hat/ oc en Stridshammer i Haanden.

9. 10. 11. 12. 13.

Herre Administratoris Kedeltrommer/oc Tolff Trometere.

14. 15. 16. 17.

Tolff Instrumentister, saa alle vaare paa Tyrckiske Maniere/ vdi blaat/ Liffarffue oc huit klædde.

18.

Herr Administrator, &c. vaar tilsiune/som en fremmet Hedniske Herre. Vaar Aabenhoffuet / met it Kruset Haar/ oc To smaa Sølff Vinger ved Ørenen. Klædt vdi en smuct blaa oc huid vdskaaren stacket Kiortel, oc huide halffue

Støffe

Støffle / paa Hedniske vis. Haffde paa Siden en Tyrckisk Sabel / it røt Fløyelsk Pilekaager / met Flitzbue oc Pile vel vdstafferet. Hesten vaar met skøne Fiære oc it blaat Decken besmycket. Bag ved Sadelen Tuende store Sølff Vinger. Paa Deckenet vaar paa begge Sider en huid Ørn aff Sølff/ met vdstracte Vinger malet.

19.

To Patriner / lige saa klædde: Disse førde Rendestagerne/offuen paa huilcke blaa oc huide smaa Fennicker vaare hengende.

20.

Tre Personer til Fods / paa det ligeste effter de andre vdklædde.

21.

Marggræffue Johan Sigismund / etc. lige som hans F. N. Herre Fader stafferet / vdi fremmet blaa Liffarffue oc huit Klæbning.

22. 23. 24. 25. 26. 27.

Atten Rytter eller Auenturirer, vdi Sex atskillige Leed / paa den samme Manering / som Herrerne/ (huilcke dog vaare vdi allehaande Smycke oc Prydelse/ langt stateligere end disse Riddere/) vdflyde/ oc vaare disse:

Græffue Hieronymus Slick / etc. Kammer Herre oc øffuerst Staldmester.

Græffue Otthe aff Mansfeld.

Græffue Dauid aff Mansfeld.

Herr Henrich Reus/ den Yngre/ Herr til Plawen.

Herr Friderich von Dohna.

Volff Marskalck/ Krigs Hopmand.

Ludwig Rauter / Førstens aff Pryssen Hopmand paa Brandenborg.

Baltzer von Stussel.

Georg

Georg von Carleuitz/ Kammer Juncker.
Adrian Arnd Stammer/ Kammer Juncker.
Hans von Rotkirck/ Hopmand paa Sandow.
Jacob von Arnim/ Marggræffue Johan Sigismunds Staldmestere oc Kammer Juncker.
Maximilian von Løben.
Friderich Sittich von Berleps/ Junckernis Marskalck.
Jobst von Carluitz.
Jacob von Saldern.
Hieronymus von Diskow.
Volff Ernst von Volframsdorff.

28.

Sex Heste / den ene effter den anden / met herlige sticke de Sadeler oc Tøy/ etc.

Der disse Førster vdi saadan Ordning haffde faret op oc ned at Banen/ oc beuijst baade Iudicirer oc Fruentømmer Reuerentz, oc vaare komne igen til den Port / som mand foer ind at: Da fremskickede de ved nogle deris F. N. metfølgende Auenturirer, it forseglet Breff til Iudicirerne, oc vaar Begyndelsen inden i Breffuet denne:

WEhemet aff Guds Naade / Fød aff Kongelige Stamme til Fessa / Arving til Natolia/ Hertug offuer den Vindiske Marck / Græffue vdi Berba/ Offuerst General, til Land oc Vand / vdi det Kongerige Fessa.

Ellers vaar samme Breffs Indehold paa det næste/ som effterfølger:

Effterdi at denne Herre / met sine metfølgende Førster/ Græffuer/ Friherrer/ Riddere oc Riddermends Mend/ her vaar ankommen / oc offuerbodig / sig at lade finde hos dette oc andre dislige Ridderspil / effter den vdraabede oc forkyn-

forkyndede Chartels Liudelse/oc hues der om ydermere kunde forordnis. Da begærer hans F. N. venlige / naadelige oc gunstelige / at disse Herrer Iudicirer vilde icke alleniste for gaat lade passere denne hans Optog/ huilcket vel sandelige er noget fremmet / men dog saadan / som hans N. Landart oc Idræt brugeligt er: Men ocsaa vnde oc tillade / at hans N. maa forsøge sin Lycke: Sig vdi deris Iudicirer Embede saa-ledis lade finde / som hans N. sig til dennem forseer / oc som tilbørligt er / Fremmede vdi tilbørlig Anseelse at haffue/ rc. Det vilde hans N. vdi sine Lande / fornæffnde Iudicirer til ære / storligen berømme / oc met venlige oc naadige Vilie forskylde/ rc.

Der nu Iudicirerne lode sig/ som tilbørligt vaar/ fin-dis offuerbødige oc tilbørlige/ da bleff dette Ringrenden be-gyndet: Oc rende Herr Administrator, &c. oc Marg-græffuen/ met Kong: Maiet: huer om it forgylt Beger/ oc de andre Atten Auenturirer huer om it Precium, det er/ it Clenodie/ eller benæffnd Værd: Oc vant Kong: Maiet: fra begge Førsterne/ oc alle de andre Auenturirer, (vnder-tagen Græffue Slick/som haffde vdi Tre Turrer Siu Treff-fende / oc bekom ocsaa siden Danck eller æreskenck derfor: Græffue Dauid von Mansfeldt/oc den aff Volframsdorff/) alt hues opsættet vaar: Huilcket hans Maiet: met stor Tri-umph fra Iudicirer Huset ved sine Patriner lod aff hente. Oc foer saa denne Første Inuention igen fra Banen / vdi lige saadan Ordning/ som den tilforne vaar opkommen.

II. INVENTIO.

Huor effter strax Marggræffue Christian til Bran-denborg / rc. vdi efterfølgendis Gestalt oc Ordning / met den Anden Inuention ankom oc opdrog:

1. 2. 3. 4. 5.
Kong: Maiets: Kedeltrommer oc Trometere.
6.
Magistri de Campo, som vaare:
Hertug Vlrich til Slesuig/ Holsten.
Hertug Hans/ den Yngre/ til Slesuig/ Holsten.
Hertug Magnus til Brunsuig oc Luneborg.
7.
Jacob Seefeld/ Rigens Raad.
Jdel Henrich/ Offuerster.
Haugold von Skønberg.
8. 9.
Sex Instrumentister, alle ens klædde vdi gule oc huide Kiorteler / paa it vnderligt Muster / oc met Liffarffue Ermer.
10.
It lidet Drengbarn / lige som Veneris Barn Cupido, som vaar met Vinger / oc met sin Flitzbue / herlige vdputzet / huilcken sig saare artigen viste at forholde/ i det hand gick her frem paa Banen/ vdi alle sine Facter.
11.
En vng Person/ klædt vdi gult/ huit oc Liffarffue/ denne bar paa Hoffuedet en stor Globum, eller Sphæram, (Verdsens Kreds/) der paa vaar en Slange/ oc paa samme Slangis Hoffuet Pythagoræ Bogstaff Y giort oc skreffuen. Paa Ryggen haffde hand Tuende Vinger/ tegnede met huer sit Naffn: Arithmetica oc Geometria. Vdi Haanden haffde hand en Staff / paa huilcken vaar en halff Maane/ vnder den stod skreffuit: Intellectus, (Forstand.)
12.
To Mend hos huer andre: Den ene / som en smuck gammel hæderlig oc vellærd Mand / vdi en lang brun Kiortel/

tel / met en Bog vdi Haanden / paa huilcken vaar skreffuit: Honor, (ære.) Paa Hoffuedet vaar skreffuit: Sapientia, (Visdom.) Den anden / som en Krigsmand / met en bred Skiold paa Armen/der paa vaar oc skreffuit: Honor, (ære/) paa hans Hielm: Fortitudo,(Styrcke/eller Mandelighed.)

13.

En gammel Person / met langt graat Haar oc Skeg/ haffde paa Ryggen Tuende Vinger / siuntis ellers meste Parten nøgen/haffde vdi den høyre Haand en Høler at føre/ vdi den anden it Timeglas / met Tuende Vinger / der paa vaar skreffuit: Tempus, (Tiden.)

14.

En høy oc vjt begreben Bygning / skicket som it Fire-hiørnet Bierg / dog flux smal op at giort. Denne droge To Heste: Den ene vaar huid / met it gult Silcke Decken/ paa huilcket vaar en Seygeruærcks Skiffue oc Visere: For paa/ imellem Ørenen/ opsæt en forgyldet Soel/ met denne Titel: Dies, (Dag.) Den anden sort / met it huid Decken/ paa huilcket oc vaar en Seyger Skiffue oc Visere: Haffde for paa Hoffuedet en forsøllet Maane/ vnder den stod skreffuit: Nox, (Nat.)

Bag disse Heste sad en Quindis Person/ offuer alt blaa klædt/ haffde paa Hoffuedet en Stierne/ oc der hos teg-net Aër, (Lufften/) denne vaar Vogndriffuere. Paa den fremmer Part aff Bierget/ næst effter Vogndriffueren/ sad en forfærdelig mager Quinde / met it langt Haar / haffde vdi Hænderne To Slanger eller Hugorme/ huilcke hun icke ophørde/ hid oc did at vrie oc vende. Hos hendis Fødder stod en Reff/ huilcken støtte Hugorme i en Mortere / oc vaar der paa skreffuit: Inuidia, (Affuind.) Paa den høyre Side paa Bierget stod en leffuendis vng Mand / vdi Italianiske Klæder / vaar til Bierget bunden met Lencker: Neden for

 han-

hannem laa en vng Person/ vdi Tydske Klæder/ oc vaar død/ denne truede den Leffuendis stedse oc altid met det blote Rapir/ som hand haffde vdi Haanden/ at ville hannem igennem stinge/ oc stod vnder hannem skreffuit: Truculentia & Furor, (Grumhed oc hastig Vrede.) Paa den venstre Side paa Bierget laa en deylig nøgen Doffuen eller ladferdig Quinde/ ocsaa til Bierget met Lencker anbunden/ hun haffde en Speyel i Haanden/ vnder den stod skreffuit: Libido & Superbia, (Løsactighed oc Hoffmod.) Bag paa Bierget stod den Gud Bacchus, haffuendis baade om Hoffuedet oc Liffuet/ Krantze aff Vintergrøn oc atskillige Løff samlede: Neden for hannem lod sig tilsiune it Asenhoffuet/ met denne Vnderskrifft: Ebrietas & Pigritia, (Druckenskab oc Ladhed.) Offuen paa Bierget stod Fama, (Rycte/) som en Person vdi en lang huid Silcke Klædning/ met en Basune vdi Haanden/ met en Fane/ met Oyen oc Oren offuermalet/ huilcken samme Basune hun blæste vdi for Iudicirer Huset oc for Fruentømmeret.

15. 16.

For Iudicirer Huset kom vdaff Bierget Virtus, (Dyd/) vdi en herlige Quindis Skickelse/ haffuendis for sig Fire vnge Drenge/ som lysteligen siunge/ huilcke oc vaare skickelige vdi Liffarffue/ gult oc huit beklædde. Oc haffde samme Quinde en Scepter eller Spjr vdi Haanden/ der offuen paa it Hierte vnder Solen giort vaar: Met den anden Haand kastede hun paa atskillige Stæder/ oc mange sinde/ iblant Folcket/ nogle tilsammen suøbte Seddeler/ paa huilcke vaare Latiniske oc Tydske Vers prentede.

17.

Marggræffue Christian/ etc. skicket som en Romerske Stridshelt/ met en herlige Hielm oc Skiold/ paa huilcken vaar skreffuit: Amor virtutis, (Lyst til Dyd oc ære.) Hans

F. N.

F. N. førde vdi Haanden en Scepter met en aaben Haand: Vaar hans N. Klædning efter Romerske Skick / vdskaaren offuer Brystet / neden met stacket Skørt / oc halffue Støffle / meget kaanstelige met ædel Stene / saa vel som oc Hielm / Sabel oc Hesten / kaastelige beprydet.

Paa hans F. N. varede Tre Lackeyer / som ocsaa haffde fornæffnde Inuentions Farffuer.

18.

Effter hans F. N. følgede Ni Græffuer oc Junckere / alle paa det næste lige som Førsten klædde paa Romerske Maniering / met vdskaarne Liffkiortler / skøne Hielme / Skiolde / oc anden Smycke / paa sig oc Hestene beprydede / oc lod huer aff dem sig næffne effter en aff de gamle berømmede Romere / oc haffde ladet met skøne Bogstaffue paa Skioldene skriffue deris Naffn / oc vaare Naffnene disse:

Græffue Johan Casimir zu Linar.	C. Mutius Scæuola.
Richart von Skulenborg.	M. Curtius.
Bernt von Arnim.	T. Manlius Torquat⁹.
Caspar Stwolintzsky.	M. Valerius Coruinus.
Ernst von der Groeben.	M. Attilius Regulus.
Joachim von Skulenborg.	P. Cornelius Æmilius,
Abraham von Grunenborg.	C. Fabius Maximus.
Guntzel von Bartensleben.	C. Fabricius.
Abraham Bellin.	M. Furius Camillus.

Oc bleffue Ti Liffheste / met skøne Saddele oc Tøy / effter huer andre / effter treckede.

Effter at denne Inuention nu haffde faret op oc neder at Banen / oc giort baade for Iudicirer Herrer oc det lofflige Fruentømmer tilbørlige Reuerentz, vende Kong: Maiet: met Høybemelte Marggræffue / oc siden met huer aff de andre Aueturirer, met huer Tre sinde / eller Tre Currer.

Marggræffuen rende met Kong: Maiet: om it forgyldet Begere: Oc endog Marggræffuen haffde vdi sine Tre Currer Fem Treffende / oc førde alle Tre sinde Ringen bort paa Stagen: Saa rammede dog Kong: Maiet: vdi det Første oc Andet Currer huer gang mid vdi Ringen / oc fick vdi det Tredie Currer endnu it halff Treffende der til / oc haffde vdi saa maade halffandet Treffende mere end Marggræffuen: Oc vant saaledis fra hans F. N. saa vel som fra alle de andre Auenturirer, alt hues opsættet bleff. Vndertagen Abraham Bellin / huilcken fick it halff Treffende mere end Kongen / vdi Tre Rendende.

Effter de nu alle haffde rendt / drog hans F. N. igen op oc ned aff Banen / met denne sin skøn Inuention, for huilcken hand oc fick der effter Danck eller æreskenck / oc begaff sig heden vdi Doctoris Nicolai Theophili Hus igen / ved vor Frue Kircke / der som hans F. N. sig tilforne staffiret oc iklædt haffde.

Men efferdi Marggræffuens Inuentor, Johannes Maria / Nosenius Architectus, selffuer haffuer ladet vdgaa / huad samme Inuention haffde at betyde / ville wi ickun kaartelige noget der aff her hos indføre.

1.

Sex Musici, klædde vdi huit / gult oc Liffarffue / som ginge for denne Inuention.

2.

Pueritia, Barndom / lige dannet som Cupido, Begierlighed / bemercker Menniskens Leffnet / indtil det Tiende Aar / vdi huilcket allehaande Børneleeg begæris / begyndis oc bedriffuis.

3.

Iuuentus, Vngdom / som nu er kommen til Forstand / oc vil see sig om i Verden / men veed dog icke / huilcken Vey hand

hand skal tage vd met sin Vandel oc Løb: Lige som Poeten skriffuer om Hercule, at hand først bleff aff Vellyst tilskyndet / vdi sin Vngdom / at følge hende effter: Men gaff sig dog heller til / at tiene Dyd oc Fromhed / oc bekom der ved en vdødelig Prjs oc ære. Den Sphæra paa Hoffuedet betyder Verden oc hendis Løb. Den Hugorm / som der er omsuøbt / bemercker / at mand der vdi skal oc maa vandre forsiunlige oc varlige. Den Bogstaff Y, paa Hugormens Hoffuet / effter Pythagoræ Beskriffuelse / giffuer tilkiende / at en Menniske vdi sit Leffnet haffuer Tuende Veye for sig: Den paa den høyre Side fører til Dyd. Den paa den venstre Side viser til Laster. De Tuende Vinger mercker Arithmeticam oc Geometriam, thi ved disse Tuende Kaanster (som Plato lærer /) kand en Menniskis Forstand opløffte sig / oc opkomme til Himmelen: Som betydis met den Scepter / som haffuer en Maane offuen til. Saa at en Menniske icke alleniste bliffuer ved Verdslige eller Jordiske Tings Beskuelse: Men ved samme fornæffnde Tuende Vinger ocsaa de Himmelske Ting (Himmelens Løb oc Natur /) kand randsage oc vdgrunde.

4. 5.

Sapientia oc Fortitudo, Visdom oc Mandelighed / som en lærd Mand oc en Krigsmand skickede / betyder / at den allerstørste ære / vdi Verdslige oc timelige Handel / ved Visdom oc Mandelighed / met Skrifft oc Vaaben kand forhuærffuis. Derfaare ocsaa vnge Herrer vdi saadanne Tuende Stycker sig skulle flittelige øffue / oc søge der ved Honorem, (ære oc Loff /) som er tegnet baade paa den lærde Mands Bog oc Krigsmandens Skiold.

6.

Tempus, Tiden / paaminder / at Vngdommen skal flittelige holde sin Tid vdi act / oc den icke vnyttelige fortære:

Men

Men (saa fremt som de ville bekomme Kaanst / Loff oc ære/) være Dag oc Nat flittelige oc vaagen.

7. 8.

De Tuende Heste for Bierget mercke/at Tiden er skiffte vdi Dag oc Nat / huilcken derfaare paa Deckenen er affdelet vdi 24. Timer / de 12. til Dagen / de andre 12. til Natten regnede: Oc ere atter vdi Fire Parter delede/ som ere: Aurora, Morgenstund / Meridies, Middag/ Vespera, Afften/ oc Nox, Nat.

9.

Aër, Lufften / er Kiøresuend/ som driffuer Bierget/ betyder / at den gantske Jord / met alt hues paa eller i hende er/henger vdi Lufften: Saa oc at alle leffuendis Creatur ingenlunde Lufften miste kunde.

10. 11. 12. 13.

Paa Bierget ere nogle Laster / som ere Dyd oc Fromhed imod/ huilcke hun ocsaa haffuer offuervundet/oc dennem til Bierget smede ladet/ som ere: Libido & Superbia, Løsactighed oc Hoffærdighed. Ebrietas & Pigritia, Druckenskab oc Ladhed. Truculentia & Furor, Grumhed oc Tyranny. Odium & Inuidia, Had oc Affuind.

14.

Derfaare ocsaa Fama, Rycter / øffuerste paa Bierget forkynder oc vdraaber saadan herlige Seyervinding / som Virtus offuer forbenæffnde Laster bekommet haffuer: Paa det at alle mand der met til Dyd / at elske oc følge/ kunde opueckis oc tilskyndis.

15.

Virtus, Dyd/ eller Mandelighed / kommer met en liden Musica, ved Fire Personer / vd paa Banen aff Bierget/ som sig aabner / holder sig met all ærbødighed / haffuer vdi Haanden en Scepter met it Hierte / offuer huilcket

Solen

Solen henger: Der met at betegne / at Dyd oc Fromhed haffuer it oprictigt Hierte: oc endog hun er indelucket / saa lader hun dog sit Skin oc Straler liuse oc aabenbaris. Aff den anden Haand kaster hun Seddeler iblant Spectatores, (Almuen / som seer her paa /) indholdendis Latiniske oc Tydske Vers/ som til Dyd kunde oc skulle formane.

16.

Der effter følger Venturir Herren/vdi Horatij Coclitis Person/ (dog hans Naffn icke næffnis/) huilcken haffuer befrjt sit Fæderneland fra Kong Porsenna: Fører i sin høyre Haand en Spjr/ met en aaben Haand / der met at bemercke deris Oprictighed / som Dyd oc Mandelighed elske. Paa Skiolden staar skreffuit: Amor virtutis, Lyst oc Vilie til Dyd/ etc.

17.

Tre Lackeyer / som varer paa Auenturirern, deris Herre.

18. 19. 20.

Nj Patrini / vnder nogle fornemmeste Romerske Stridsherrers Naffne/ huilcke met loffligе Gierninger haffde indlagd stor ære for deris Fæderneland / som de Romerske Historier bære Vidnisbyrd om: De vaare deris Naffn skreffne paa Skioldene/ som efterfølger:

1. C. Mutius Scæuola.
2. M. Curtius.
3. T. Manlius Torquatus.
4. M. Valerius Coruinus.
5. M. Attilius Regulus.
6. P. Cornelius Æmilius.
7. C. Fabius Maximus.
8. C. Fabricius.
9. M. Furius Camillus.

Nu effterfølger de Vers/ som bleffue kastede iblant Almuen.

Virtutis alloquium. (Disse ere Dyd oc Mandelighedz Ord.)

Først til Herculem.

Huc Ioue nate gradum flectas, hâc itur ad astra,
Horres principium, finis Olympus erit.

Det er:

Kom hid du kiere Iouis Søn/
Saa faar du i Himmelen Løn:
Tungt er det naar du begynder/
Men dog til Himmelen skynder.

Dernæst til alle unge Herrer.

Illustri quondam prognati sanguine Diuûm,
Præcipiti vigiles huc properate gradu.
Ardua sit quamuis via, non inuicta recuso
Per cautes Arete scandere Laudis iter.

Det er:

I som er fødd' aff høy Stamme/
Mercker denne Vey at ramme:
Værer der til icke seene/
Om Modgang det vild' formeene:
Endog min Vey giøris mig trang/
Jeg kommer dog vel fort min Gang.
Ingen Hindring mig skal holde/
Medn ieg søger æren bolde.

Paa det sidste til menige Mand.

Quisquis se totum Virtuti consecrat, eius
Inculpata graui crimine vita vacet:

Cum

Cum primis calidi Bacchi, Venerisq; malignæ
Illecebras fugiat, deditus vsq; DEO.

Det er:

Huo som Dyd gierne vil tiene/
All Ondskab skal hand formene:
At de hannem ey foruende/
Groffue Last oc Skam tilhende.
Dog mest Hoer/ oc store Dricke/
Som forspilder mangis Lycke:
Huo som Gud gierne vil tiene/
Saadant Ont skal hand formene.

End anderledis.

Vt sit laudatæ grauis ad pinnacula sudor
Virtutis primò, difficilisq; labor:
Post tamen hæc requiem præbet per saxa petitam,
Inuia, peruigiles nobilitatq; viros.

Det er:

Endog det tungt er at vinde/
Til Dydens Hoff ræt at finde:
Oc det stort Arbeid oc Møye/
Først visselig vil tilføye:
Dog kand den vel samme Vey naa/
Som ey frycter paa Klippen gaa:
Hand finder vel Vey oc Maade/
Ære/ Ro oc euig Baade.

Endnu anderledis.

Musarum amicus miles ab inclyta
Pindi Palæstra qui brabion petit:
Multum molesti deuorauit
Pluribus abstinuit cupitis.

Det er:
Den som Visdoms Ven vil være/
Som Loff oc Løn vil begære/
Oc giør der om tilbørlig Flid/
Dag oc Nat/ sin gantske Liffs Tid:
Meget Ont hand skal fordrage/
Som hannem trenger tilbage/
Meget oc skal lade bliffue/
Som hannem Lyst kunde giffue.

III. INVENTIO.

Den Tredie Optog eller Inuention førde den vnge Herre Volffgang Vilhelm Pfaltzgræffue/ etc. som haffde met sig Herr Henrich Reusses den Femtis Søn/ en Herr zu Plawen/ etc. Oc fore vdi denne Ordning:

1. 2. 3. 4. 5.
Kong: Maiets: Kedeltrommer oc Trometere.

6.
De Herrer/ som vaare Magistri de Campo:
Hertug Christian til Brunsuig oc Luneborg.
Hertug Augustus til Brunsuig oc Luneborg.
Hertug Frantz til Stetin/ Pommern.

7.
Manderup Parsberg.
Axel Gyldenstiern.
Absolon Gøye. Alle Rigens Raad.

8.
Tre Trometere/ met lange Trometer/ met blaa oc huide Faner/ oc vdi blaa oc huide Klædning/ effter Vngerske Maniering.

Pfaltz-

9.

Pfaltzgræffuen oc Herr Reusse / som To gamle Romerske Helde eller Krigsherrer / effter gammel Hedniske Skick / vdi blaat oc huit / vel vdstafferet.

10.

To Patriner / paa det næste lige saa vdflydde.

Fra disse begge vant Kong: Maiet: det som at rende om vaar opsættet.

IIII. INVENTIO.

Den Fierde Inuention skulde vel Hertug Alexander aff Holsten / etc. Hertug Hansis den Eldris Søn / effter som Forordningen giort vaar / haffue opførd: Men efftterdi det forhalede sig noget met hans F. N. Tilkommelse / oc det stundede imod Afften / saa at der vaar icke lang Tid at tøffue / da bleffue vdi midler Tid opførde / Peder Munck / Rigens Marskalck / met Breide Rantzow / Rigens Raad oc Lensmand paa Møen / oc Gert Rantzow / Kong: Maiets: Land-Raad oc Høffuitzmand paa Hadersløff / vdi denne effterskreffne Ordning:

Effter Kong: Maiets: Kedeltrommer oc Trometere komme Magistri de Campo, som vaare:

1.

Jacob Seefeld / Rigens Raad.
Jdel Henrich / Offuerster.
Haugold von Skønberg.

2.

Venturirernis Tre Trometere / vdi røt Hednisk Klædning.

3.

Tre Patriner / met Hielme / som vaare met Sølff Skir offuerdragne / røde oc huide Fiære der paa / vdskaarne Hedniske Kiortler / oc aff Sølff Skjr.

Pallas, den Gudinde / met en forgylt Stormhuffue/ met hendis Skiold/ Rendstage/ forgylte Harnisk oc Hedniske Verie: Hendis Haar hengde neder paa Ryggen/ saadan som mand pleyer denne Krigs Gudinde at male oc beskriffue. Haffde hos sig løbendis en Lackey / vdi en sort blommet Fløyelsk Klædning/ met Sølff Border besættet.

5.

De Tre fornæffnde Auenturirer, ocsaa met skøne Hielme / oc gammel Hedniske Riddere eller Krigsherrers Klædning/ met Guld Skjr offuerdragne/ met gule Fløyelske Hoser. Hestene vaare met Fiære oc Tøy statelige beprydede. De haffde Pusicaner (Tyrckiske Stridshamre/) i deris høyre Hænder. Disse Tre Riddere førde den Gudinde Pallas effter sig/ vdi Kæder bundne / lige som hun dennem til Krig vilde vdføre.

6.

Venus, den Gudinde/ meget deylige beprydet/ vdi røt oc huit/ met Guld oc Sølff Skjr/ huilcken haffde fattet disse Tre Riddere (som for hende rede/) vdi røde Silcke Baand/ lige som hun vilde affuende dennem fra Krigs Gudinden/ oc drage dennem til sig / oc met hendis Tre Jomfruers (som hende/ denne Kierligheds Gudinde/ ridendis efterfølgede/) lystige Musica dennem laacke oc hedenføre vdi sin Vold oc Leyer. Haffde hos sig løbendis en Lackey/ vdi en gul Fløyelsk Klædning.

7.

De fornæffnde Tre Veneris Jomfruer / vdi Lifstycker aff Guld Skjr/ oc røde Silcke Kiorteler.

8.

En gammel Mand/met en Høleed/som bemerckede Tiden: Denne hug met samme Høleed alle Baande i Stycker/ som

som Auenturirerne vaare bundne met / saa at de vaare smuct ledige oc vbehindrede til at rende / oc huad de skulde giøre / etc.

Disse Auenturirer lode sig næffne for Iudicirerne, Amadis, Peridon oc Florida. Huer aff dem rende met Kong: Maiet: Tre Currer / oc vant Rigens Marskalck fra Kong: Maiet: men hans Maiet: vant igen aff begge de andre, det som vaar opsættet.

V. INVENTIO.

Vdi midler Tid / oc førend disse Auenturirer haffde affrend / opkom Høybemelte Hertug Alexander til Holsten / etc. met en von Bartensleben / met den Femte Inuention, vdi Polniske Maniering oc Klædning. Haffde effter Kong: Maiets: Kedeltrommer oc Trometere / oc Magistris de Campo, for sig ridendis:

1.

Fire Polniske Spillemend / vdi blaa Kiorteler / oc met røde smaa Hatte: Disse spillede paa store Polniske Sæckpiber / giorde aff hele Buckeskind / oc paa en liden Tromme.

2.

Begge Auenturirer, met kaastelige Polniske Kiorteler / oc smucke smaa Hatte / som vaare met Madeyen oc Spitzstære herlige beprydede: Førde deris Stridshamre vdi Hænderne.

3.

Tuende Patrizer / oesaa vdi smucke røde oc blaa Polniske Klædninger / Hatte oc Sabeler / huilcke haffde Rendesparen at føre.

Oc vant Kong: Maiet: fra begge Auenturirer det opsætte Clenodie.

VI. IN-

VI. INVENTIO.

Den Siette Inuention opførdis ved Predbiørn Gyldenstiern/ Axel Brahe oc Oluff Rosenspar/ alle Tre Rigens Raad/ oc Høffuitzmend paa Malmø/Helsingborg oc Landskrone / met Jørgen Brahe / Høffuitzmand paa Varbierg/ vdi efterskreffne Ordning:

Effter Kedeltrommer / Trometere / oc Magistris de Campo:

1.

Fire Instrumentister, vdi gult Tafft / paa Rydsk Skick klædde.

2. 3.

De Fire Auenturirer, vdi blaa Vnderkiortler / oc Liusrøde vederskinnende Offuerkiortle/ beklædde/ oc paa ræt Muscouiterske / met Huffuer/ Buer/ Køger oc Sabeler vdrystede.

4. 5.

Deris Patriner/ met Rendestager/ vdi Klædninger/ oc andet/ lige som Auenturirerne vdstafferede.

Disse Auenturirer lode sig næffne: Nicolaus Iuanouitz / Peder Iuanouitz / Philip Iuanouitz oc Feder Iuanouitz. Fra disse alle vant Kong: Maiet: Precia, (det er/ den opsætte Skantze.)

VII. INVENTIO.

Met den Siuende Inuention opkomme/ Steen Brahe/ Rigens Raad/ oc Lensmand paa Callundborg/ met Steen Maltessøn/ Rigens Offuerster/ oc Lensmand paa Bahus vdi Norge/ vdi saadan Orden:

Effter Kedeltrommer / Trometere/ oc Magistris de Campo:

En sort

1.

En sort oc huit Vogn / bag paa huilcken vaar sættet Fortuna, met hendis Segl vel beskicket.

Denne samme Vogn droge Sex Personer / allesammen vdi huit Tafft / vdi store Suaners Skickelse / met lange Halse / røde Næb / oc brede Fødder / vnderlige giorde. Vdi samme Vogn sadde for oc bag / oc vdi begge Sider / Fem Jomfruer / vdi sort oc huit Silcke oc Fløyel beklædde / met Guld Kæder oc Perle Huffuer / lige som Adels Fruer / huilcke Musicirte oc siunge meget lystelige / der de op oc igen vd bleffue førde.

2.

To Patriner / som førde Rendstagerne / haffde paa Hoffueden Stormhuffuer / met Guld oc Perler stickede / met huide oc Liffarffue Fiære beprydede / vdi sorte blommede Fløyelske Liffkiorteler / met Guld Snorer besætte / oc huide Armer der igennem stungen.

3.

Begge Auenturirer selff / paa Romanisk / oc saa met Stormhuffuer / stickede met Guld oc Perler / met huide oc Liffarffue Fiære besmyckede: Liffkiortle aff Fløyel / met Guld Border besættet: Huide Silcke Atlask Trøyer / oc smale opskørtede Ridehoser / met smucke Rondeler eller trinde Skiolde paa Armene.

Der hos løbe Tuende Lackeyer / vdi sorte Fløyelske Lackey Kiortler / met flyende Ermer oc huide Silcke Trøyer / etc.

Steen Brahe vant fra Kong: Maiet: Men Kong: Maiet: vant fra Steen Maltessøn / hues op vaar sættet.

VIII. INVENTIO.

Vdi den Ottende Inuention opkomme / Henrich Lycke / Kong: Maiets: Rigens Raad / oc Lensmand paa Colle /

Woldemar Parsberg/Lensmand paa Ribe/ oc Erick Lycke til Prum/ vdi efterskreffne Ordning:

1.

Effter Kedeltrommer / Trometere / oc Magistris de Campo: Tre Instrumentister, met Harper / Lutten oc Fiole/ i lange sorte Kiortle/met gule Snorer besættede: Ermerne vaare tilbage slagne: De haffde paa Hoffueden sorte Hatte/ met gule Snorer.

2.

De Tre Auenturirer, vdi Østerrigiske Klædeskick/vdi sorte Fløyelske Liffkøllerte/ besættede met gule Snorer/ røde Atlaske Trøyer/ met Guld indlagd: Velske Hoser / met Guld Border: Fløyelske opslagne Hatte / met Guld Stiffter / oc Hattebaand aff Guld/ Perler oc Demanter / met Brandgule Fiære.

3.

Tre Patriner/ vdi lige maade paa Østerrigiske/vdi sorte Køllerte aff Tafft/met gule Snorer/ oc tilbage slagne Ermer/sorte oc gule Trøyer/ smale Ridehoser/oc opslagne Hatte/ met Brandgule Fiære.

Oc vant Kong: Maiet: fra alle Tre Auenturirer.

Der nu denne Dag paa det næste vaar forløben/ oc det begyndede at bliffue mørckt/ foer denne sidste Inuention aff igen/lige som de andre/den ene effter den anden giort haffde. Icke lenge der effter bleff Kong: Maiet: baaren langs op oc ned om Banen / vdi lige saadan Procefs oc Ordning/ som hans Maiet: tilforne opkommen vaar / oc begaff sig igen til Mynten/ der at affklæde. Oc haffde saa der met denne Første Dags Ringrenden sin Ende: Oc siden alle Herrerne igen til Slottet/ til Afftens Maaltid/ sig lode finde.

Den

Den Løffuerdag der næst effter / den 4. Septembris, imellem Ni oc Tj Slet/den Tid Iudicir Herrerne/oc Dronningen oc Førstinderne/ met deris Fruentømmer / saa oc de andre Førster oc Legater, haffde igen deris Platz oc Vinduer/til vdseende/ indtaget: kom Kong: Maiet: met en anden Inuention op fra Mynten paa Platzen / vdi denne efterfølgende Maniering oc Ordning:

Effter hans Maiets: Kedeltrommer oc alle Trometere:

1.

H. Christian til Luneborg.
H. Augustus til Luneborg.
H. Frantz til Pommern.

2.

H. Vlrich til Slesuig/ Holsten.
H. Johannes til Slesuig/ Holsten.
H. Magnus til Luneborg.

3.

Manderup Parsberg.
Axel Gyldenstiern.
Absolon Gøye.

4.

Jacob Seefeld.
Jdel Henrich.
Haugold von Skønberg.

5.

En Cameel/ som bleff fremled aff en blaa Mand/ met Tyrckisk Klædning oc Verie. Offuen paa denne Cameel vaar giort som en trind Stoel/met grøne offuerbøyede Buffuer / paa huilcke fantis allehaande Fruct oc Løffuerck omsuøbte. Allerhøyest/ der som Buffuerne ginge Kaarsuis offuer huer andre / stod Cupidinis Billede / met en spender Flitzbue.

Vdi denne Stoel / som vaar neden til paa begge Sider ved Camelet/ met smucke Silcke beklædt oc behengt/ sadde Fire Sanger Drenge / vdi huide Silcke Jomfru Klædninger/ oc Musicirte.

6.

Jt stort høyt Bierg/ skicket som en grøn Klippe/met allehaande Vrter oc Blomster offuergroed / paa den samme

vaare Tre atskillige Græsbencke offuer huer andre hugne: Paa den nederste Benck sadde Tre Instrumentister, met To Sølff Basuner / oc en Sølff Zincke. Paa den Anden endnu Tuende: En met en Sølff Basune / den Anden met en Sølff Zincke. Paa den Tredie / som vaar øffuerst / en Instrumentiste, met en Sølff Zincke / oc vaare alle Sex vdi huide Silcke Jomfru Klædninger. Men alleršffuerst paa Klippen stod it leffuendis Drengbarn / met forgyldede Vinger / kruset Haar / oc en Fennicke vdi Haanden / paa huilcken stod Fortuna malet. Neden vnder / ved fremmer Parten paa Bierget / tuert vd fra de nederste Instrumentister, vaar en liden Kircke / met it høyt Taarn / saare vel beskicket.

7.

Tre Patriner / oc saa vdi saadanne huide Silcke Jomfruers Klædninger / vdi Tuersaddeler siddendis. Jblant dennem haffde den mellemste en Rendestage aff idel Sølff at føre.

8.

Kong: Maiet: selff / lige som en Dronning / vdi huit trycket eller blommet Sølffuer Stycke / som vaar met brede Guld Border meget kaasteligе bebremmet: Paa Hoffuedet met en dyrebar Huffue oc Hoffuetsmycke / met Guld / Perler oc ædel Stene prectelig besmycket / paa huilcken sættet vaar it lidet røt Fløyelsk Bonnetken / eller som en liden Hat / met Fiære oc anden Prydelse. Om Halsen it kaasteligt Halsbaand / aff dyrebar Stene. Vdi Haanden en Guld Spir. Hesten vaar met Tøy / Sadel / Fiære / oc all anden Behøring / gantske Kongelige stafferet.

9.

En Patrine allene / vdi lige saadan huit Silcke Jomfru Klædning / som de første Tre.

10. End-

Endnu Tre Patriner / lige saadan som de andre / vdi Klædning oc Smycke. Alle Hestene vaare met røde oc huide Fiære stafferede.

Der effter Sex Heste / som Kong: Maiet: som en Mantenador, kunde bruge. Karlene / som førde Hestene ved Tøylen / saa oc Kongens Lackeyer / oc alle Personer / som hørde til denne Inuention, vaare alle ens / vdi huide Silcke Jomfru Klæder / met lange Effterslæb oc smale Ermer / som hengde neder til Jorden / vdflydde.

Som nu Høystbemelte Kong: Maiet: met denne herlige Inuention, haffde faret op oc ned paa Banen / oc indtaget Rum paa Forplatzen / oc vaar affstigen aff Tuersaddelen / oc sættet paa en anden Hest: Da kom Herr Administrator til Magdeborg / etc. met hans F. N. Søn / Marggræffue Johan Sigismund / etc. oc andre metfølgendis Auenturirer, opfarende / vdi efterskreffne Inuention oc Ordning:

I. INVENTIO.

Effter Kong: Maiets: Kedeltrommer oc Tolff Trometere:

1.	2.
Hertug Christian til Luneborg.	Manderup Parsberg.
Hertug Augustus til Luneborg.	Axel Gyldenstiern.
Hertug Frantz til Pommern.	Absolon Gøye.

3. 4. 5. 6.

Herr Administrators Kedeltrommer oc Tolff Trometere / alle klædde vdi røt oc blaat / paa Polniske Skick / blæste ocsaa deris Trometer paa Polniske Art.

7.

Tre Patriner / met røde oc blaa Faner / i røde Fløyelske oc huide Atlaske Klædninger.

8.

Tre Lackeyer / ocsaa vdi rødt oc blaat / paa en synderlig Manicring klædde.

9.

Herr Administrator, &c. met Marggræffue Johan Sigismund / etc. met skøne Hielme paa Hoffuedcn / oc ellers offuer alt / efter gammel Hedniske Ridder Art / meget præctelig oc statzelig vdstafferede.

10. 11. 12. 13. 14. 15. 16.

Siu Leed Auenturirer, allesammen paa det næste lige som Herrerne / vdi Hedniske Klædedract. Hestene met skøne Tøy / oc blaa Decken / (paa huilcke stod met Sølff malet en huidØrn / met vdstreckede Vinger) offuerhengde.

Effter alle disse bleffue Siu Heste opførde / etc. Oc vaare disse Siu Leed Auenturirer, disse efterskreffne Græffuer / Friherrer oc Junckere:

1.

Græffue Hieronymus Slick / Kammerherre oc øffuerste Staalmester.
Græffue David til Mansfeld / etc.
Herr Henrich Reus / Herr til Plawen.

2.
Richart von Skulenborg.
Wolff Marskalck.
Bernt von Arnim.

3.
Caspar Stwolintzky.
Baltzer von Stuffel.
Georg von Carluitz.

4.
Joachim von Skulenborg.
Adrian Arnt Stammer.
Jacob von Arnim.

5.
Hans von Rotkirck.
Maxim: von Løben.
F. Sittich von Berleps.

6.	7.
Jobst von Carluitz.	Hieronymus von Disskow.
Ernst von der Groben.	Jacob von Saldern. (dorff.
Guntzel von Bartensleben.	Wolff Ernst von Wolframs-

Kong: Maiet: rende met begge Førsterne / imod huer om it forgylt Begere / oc siden fremdelis met Græffuer oc Herremend / huer Tre Rendende: Oc vant Kong: Maiet: fra dem alle / vndertagen de Tuende Græffuer / von Slick oc Mansfeld / etc. oc Guntzel von Bartensleben.

II. INVENTIO.

Met den Anden Inuention opfore Kongens Hoffmarskalck / Henning Gøye / vdi saadan Klædeskick oc Ordning:

Effter Kongens Kedeltrommer oc Trometere / oc Magistris de Campo:

1.

Tre Instrumentister, vdi Englers Skickelse / met forgylte Vinger / smucke Laruer eller Scabeller / vdi Liffarffuede oc blaa Silcke Klædninger.

2.

Hoffmarskalcken / som en skøner Engel / vdi en blaa Vnderkiortel / met Guld induæffuet: Der offuer vaar Guld Skjr draget. Paa Ryggen met store forgylte Vinger. Førde it forgylt Suærd vdi Haanden / om huilcket hengde it Baand aff blaat gyldene Tobin flyendis. Reed paa en statzelig graa Hest / som met huide / blaa oc Liffarffue Fiære vaar vdputzet / oc Tøyet alleuegne aff røt Fløyel / met Guld bestickeт.

3.

Patrinen / oc som en Engel / vdi Liffarffue Silcke Klædning / offuer en blaa Silcke Vnderkiortel / ocsaa paa en graa Hest / met Vinger / Fiære oc Tøy i alle maade lige som Auenturirerne.

4. Tre

Tre Engle / som treckede huer effter anden en sorte-brun Hest / met Sølffstickede Saddele / Tøy oc Fiære / vel besmyckede.

Met denne Auenturirer rende Kong: Maiet: Tre Currer/ oc vant Precium, (det som de rende om.)

III. INVENTIO.

Den Tredie Inuention, (som siuntis / at haffue en synderlige Vdtydning oc god Atuarsel/ om Venus (det er/ Løsactigheds/) Leffnet/ huordant det er/ oc huad for en ælendig Ende det pleyer at bekomme/) opførde Eske Brock/ Rigens Raad/ Niels Skram/Frantz Rantzow oc Knud Brahe/ Lensmend paa Dronnigborg / Silckeborg oc Haffuerballe/ vdi efterskreffne Ordning:

1.

Tre Instrumentister, vdi brune oc huide Hedniske Klædninger/ met Hielmenet paa Hoffueden.

2.

En Vogn/ for huilcken vaare spende To Hiorte: Paa Vognen sad Venus, met hendis Søn Cupidine, oc lod fly nogle huide Duer / met røde oc grøne Baand om Fæderne/ i det hun for op oc ned at Banen. Vd met Vognen ginge/ paa den ene Side en Munck / oc en Krigsmand / met en røe oc huit Fennicke: Paa den anden Side en Tyrcke / oc en Vognmand: Effter dennem følgede en gammel haltendis Quinde/ eller Horekrugerske / met en røe Kande / oc haffde effter sig ridende en Person paa en Hest/ som bemerckede Tiden / lige som Saturnus skicket / vdi en huit Klædning oc røt Kaabe / effter huilcken kom Døden / met sin Bue oc anden Rusting.

Auen-

3.

Auenturirerne, vdi herlige Krigsherrers Klædning oc Maniere/ met Hielme oc Kiortle meget herlige prydede.

4.

Deris Tre Patrikker/ aldelis som Auenturirerne klæd-de oc vdrustede.

Met huer aff disse Auenturirer rende Kong: Maiet: ocsaa Tre Currer. Eske Brock bleff vdi Treffen lige ved Kong: Maiet: saa at ingen aff dennem fick Precium. Frantz Rantzow vant fra Kong: Maiet: Men hans Maiet: vant igen fra begge de andre.

IIII. INVENTIO.

Den Fierde Inuention, som vaar besynderlige artig oc skøn/ oc bekom ocsaa derfaare Jomfruen Danck der effter/ opførde Kongens Kammer Juncker / Friderich Rosenkrantz/ oc Jacob Lycke/ Kongens Hoffjuncker/ vdi de Siu Planeters Skickelse/ som efterfølger:

Effter Kedeltrommer / Trometere / oc Magistris de Campo:

1.

Mercurius, vdi en rød lille (aff Pap samlet/) Storm-hat/ met en Hanekam oc Tuende smaa Vinger / vdi en blaa Kiortel oc rød Kaabe: Haffde vdi Haanden en Staff / met Tuende Slanger Snode imod huer anden: Haffde paa Be-nen halffue Støffle/ oc smaa Vinger neden paa Fødderne.

2.

To Patriner til Heste/ aff huilcke den ene vaar dannet om Hoffuedet / lige som en forgyldet Soel / vdi en Brand-gul Tobiask (er Silcke Cammelot/) Kiortel/ effter de gamle Forfædris Maniere skaaren / oc førde en Rendestage / som vaar met Sølff oc grøn Farffue anstrøgen. Den Anden vaar

om Hoffuedet som en forsølffuet Maane / vdi en blaa Kiortel / bemalet met Sølff Stierner / oc førde en rød oc huid Rendestage.

3.

En stadtelig Rytter / saare artelig / effter Hedniske Maniering / vdi en blaa oc rød vdskaaren stacket Kiortel / Hielm oc halffue Støffle vdstafferet / huilcken førde it brendende Hierte vdi Haanden / der vdi vaar it Fyrværck saa beredt / at det gaff fra sig en stor sussen / Røg oc Damp / all den stund de fore op oc ned at Banen.

4.

De Tre Charites, vdi Jomfru Klædninger / huilcke fremtis at sidde paa Tre store Strudsfule / huilcke haffde huer en forgylt Hestesko i Næbbet at føre. Disse Charites legte herlige paa Lutte / Harpe oc Fiole.

5.

Disse Strudsfule droge effter sig en liden behendig Vogn / vdi den sad den Gudinde Venus, met en lang Frue Kiortel / aff rødt blommet Fløyel / met it langt gult Haar paa Ryggen vdslaget / oc en Krone paa Hoffuedet. Offuen paa Vognen stod Cupido, met en spent Bue / oc en paalagt Pjl. Paa den ene Side hos Vognen løb en Lackey / vdi røde oc huide Klæder. Paa den anden Side reed den Gud Mars, (denne vaar Kammer Junckeren Friderich Rosenkrantz / oc Venus vaar Jacob Lycke /) vdi it forgylt Kyritz / paa Hielmen met skøne røde oc huide Fiære stafferet / paa en graa vel affrettet Hest / som oc met Tøy oc Fiære vel vaar besmycket / førde vdi Haanden it draget Suærd / met huilcket hand truede / lige som hand vilde sønderhugge den Guld Kæde / vdi huilcken Venus førde hannem fangen / oc saa at bliffue løs aff hendis Baand.

6. Effe-

6.

Effter Vognen reed den Gud Iupiter, vdi en blaa Silcke Kiortel/ met en forgylt Krone paa Hoffuedet/ oc haffde gyldene Tordenstraler vdi Haanden. Hos hannem reed Saturnus, i en gul Silcke Kiortel / haffde paa Hoffuedet en lille Huffue aff Sølffuer Dug / som vaar sticket met blaat Silcke/ oc haffde it Barn vdi Haanden. Aldelis paa den vjs/ som mand vdi herlige gamle Malninger disse Planeter eller Hedniske Guder pleyer at male/ eller see affmalede.

7.

Der effter kom en vdi en lang huid Kiortel/ oc haffde it Hoffuet som en Hane/ denne treckede en sortebrun Hest/ met brandgul Tøy oc Decken / met Sølff besticket: Oc betydde samme Person Dagen.

8.

Siden end en Person / som bemerckte Natten / vdi en lang sort Kiortel/ met forgyldede Stierner/ oc it Vgle Hoffuet / treckede oc en sortebrun Hest / vdi rød Tøy oc Decken/ met Sølff besticket oc beslaget.

Met begge Auenturirer (som dog haffde vanskeligt at rende/ for den sneffre Kyritzers/ oc de smale Fruer Klæder/) rende Kong: Maiet: oc vant begge Precia.

V. INVENTIO.

Vdi den Femte Inuention vaare/ Ditloff Holck/ Lensmand paa den Festning Kroneborg / Claus Podebusk/ Preben Bilde oc Tage Krabbe / huilcke oc met alle deris Instrumentister oc Patriner opkomme vdi meget statelige Tyrckiske Rytterie oc Klædninger / oc vaare alle i røde Tyrckiske Silcke Kiorteler / haffde huide Tyrckiske Hatte paa Hoffueden / met skøne Fiære / Sabeler/ Pilckaagre/ oc andet/ som store Tyrckiske Herrer pleyer at være vdrystede / met Pusianer

ner (Tyrckiske Regimentstocke/) vdi Hænderne: Saa vaare oc Hestene met alle slags Tyrckiske Prydelse besmyckede.

Disse Auenturirer lode sig kalde for Iudicirerne, Sinan Bassa / Ferrat Bassa / Mehemet Bassa oc Vezier Bassa. Rende oc saa met Kong: Maiet: huer Tre Currer / oc tabte alle / vden Preben Bilde / som fick it halfft Treffende mere end Kong: Maiestat.

VI. INVENTIO.

Den Siette Inuention, vaare / Christoffer Parsberg / Lensmand paa Dragsholm / Otthe Christoffer Rosenkrantz / oc Christian Bernekow / Lensmand paa Lunde Biscopsgaard / huilcke oc saa komme lige som Tre Tyrckiske Herrer / vdi efterfølgendis Ordning:

Effter Kedeltrommer / Trometere / oc Magistris de Campo:

1.

Fem Trometere / vdi røde Tyrckiske Silcke Kiortle oc høye Hatte / (huilcke mand pleyer vdi Tyrckiet at kalde Samoglan Hatte /) med huide Fiære beprydede.

2.

De Tre Auenturirer, met Janitzskær Hatte / Nilckebrune Silcke Atlaske Kiortle / met huide Vnderkiortle / smucke Sabeler / oc met smaa Øxer / som Stridshamre vdi Hænderne: Hestene vaare oc saa effter Tyrckisk Skick preetelige vdstafferede.

3.

Tre Lackeyer / oc paa Tyrckiske / i Silcke Kiortle oc huide Samoglan Hatte.

4.

En Galeye / heden ved Ni eller Ti Alne lang / som en Venedisk Skibs Galeye / met Otte Aarer / oc Sex Stycker Skyt/

Skyt/met it huit Silcke Segel. Fremmen for Galeyen vaare To store Haffheste/ saa store som rætte Heste/ huilcke sinntis/ at suømme vdi Vand: Dennem regærede Neptunus, huilcken stod nøgen met sin Tridente, oc en forgylt Krone paa/ oc haffde Kæder/ met huilcke hand styrede disse Haffheste. Den bagerste Part paa Galeyen vaar offuerdraget met Indianiske Silcke Duge/ som vaare paa Siderne noget opslagne/ at mand kunde see oc høre de Musicanter, som der sadde vnder/ vdi røde Tyrekiske Silcke Klædninger. Mit vdi Galeyen sadde der Slauer/ (det er/ Fanger eller Liffegne/) som rode Skibet frem met røde Aarer: Offuer huer aff dennem vaar malet en blaa Skiold/met Guld trint omkring farffuet.

Der disse fore op oc ned hos Iudicirer Haset/ocsaa der som det Kongelige oc Førstelige Fruentimmer stode i Vinduerne/ naar de giorde Reuerentz, nedstrøge de ocsaa Seglet/ paa huilcket vaar skreffuit met store Bogstaffue: PORTVS IN IGNOTO EST: oc lode ocsaa Skyten affgaa.

5.

Tre Patriner/vdi røde oc huide Tyrckiske Silcke Klædninger.

6.

Tre Heste/ som bleffue førde effter huer anden ved Tienere/ som ocsaa vaare vdi Tyrckiske Klædning.

Disse Aventurirer kaldede sig/ Ochiali, Hali oc Cigala. Rende ocsaa huer Tre Currer met Kong: Maiet: vdi huilcke Hali vant/ men de andre begge taffte.

VII. INVENTIO.

Den Siuende Inuention, vaare/ Offue Lunge/ Lensmand paa Aalborg/ Vlrich Sandberg oc Matz Sandberg/ oc fore op vdi vilde Mends Lignelse/ som efterfølger:

Effter Kedeltrommer / Trometere / oc Magistris de Campo:

1.

Sex Instrumentister, som vilde Mend / ridendis paa smaa Heste / huilcke vaare offuerklædde met Hiortehuder / oc met Hiortetacker vdputzede.

2.

Tre vilde Mend / met langt Haar oc Skæg / disse vaare gangende til Fods.

3.

Auenturirerne, effter samme Skick / dog met grøne Krantze aff Løff / lange Haar oc Mus offuerklædde.

4.

Deris Patriner i lige saadan Skickelse oc Klædning.

Disse kaldede sig / Valdførsten / Valdgræffuen / oc Hans vom Hartze. Valdgræffuen (Skougræffuen/) vant vdi sine Tre Currer fra Kong: Maiet: Men de andre begge tabede Precium.

VIII. INVENTIO.

Den Ottende Inuention, vaare / Peder Basse / Kong: Maiets: Mundskenck / Jacob Beck oc Albret Skeel / Kong: Maiets: Hoffiunckere / huilcke opkomme lige som de hellige Tre Konger / som efterfølger:

1.

Effter Kedeltrommer / Trometere / oc Magistris de Campo, bleff opførd it Hus / offuer huilcket hengde en forgylt Stierne / oc vaar giort / at skulle betyde den Stald vdi Bethlehem. Inden vdi Huset vaar en herlige Musica, som lod sig høre paa Banen.

2.

De Tre Auenturirer, vdi gammel fremmet Manering / met lange mørckegrøne Offuerkiorteler / oc Liffarffue

Vnderkiortler/alle aff Silcke: Met Guld Kroner paa Hoffueden/ lange Skæg. Førde deris Skenck vdi Haanden. Oc vaar den ene aff dem lige som en sort Blaamand vnder Ansictet.

3.

Tre Patriner/ vdi lige saadanne Klædninger/ dog paa Hoffueden Arabiske Hatte/ met omsuøbte Baand.

4.

En Cameel/met en stor Packe at bære/offuer den vaar hengd it grønt Silcke Decken/ denne bleff ledt ved en Blaamand/ vdi Tyrckisk Klæder. Oc saa vaar Camelen affrettet/ at den fald paa Knæ/ naar Reuerentze skulde giøris for Iudicirerne oc Fruentømmeret.

Kong: Maiet: rende met huer Tre Curter/ oc vant fra dennem alle Tre.

IX. INVENTIO.

Den Niende Inuention opførde Christian Munck/ Lensmand paa Rugaard/ Ebbe Munck/ øffuerste Skenck/ Steen Matzen/ oc Andreas Sincklar/ Kong: Maiets: Hoffiuncker: Oc vaare alle Fire lige som Malteser Riddere klædde/ vdi sorte Fløyelske Casiacker/ met tilbage slagne Ermer/ huide Atlaske Trøyer/ sorte Fløyelske Buxer. Haffde paa det venstre Bryst it huid Kaars: Paa Hattene oc Hestene røde oc huide Fiære.

Deris Fire Patriner fulgde dennem effter/ vdi lige saadanne Fløyelske oc huide Atlaske Klædninger/ dog de haffde ingen huide Kaars.

Fremmerst for dennem alle reed Postrytteren/som blæste vdi sit lille Posthorn: Effter hannem komme Auenturirer oc Patriner/ alt den ene effter den anden/ vdi fuld Rend/ op oc ned at Banen rendendis.

Kong: Maiet: vant fra dennem alle Fire.

X. IN-

X. INVENTIO.

Den Tiende Inuention førde Lauritz Brockenhus/ Lensmand paa Nyborg/ Knud Rud/ Lensmand paa Kaarsør/ oc Henning Valckendorff: Disse fore op vdi lange Persianiske gule Silcke Klædninger/ vdi Guldfarffue: Met Hatte/ som vaare paa Siderne opslagne / men langt tilbage offuer Ryggen hengendis / met Guld Bind / som hengde langs neder at Ryggen. Oc vaare deris Musicanter oc Patriner i alle maade som Auenturirerne vdklædde.

Kong: Maiet: vant oc saa fra alle Tre / det som de rende om.

XI. INVENTIO.

Den Ellefftę Inuention, vaar Børge Trolle / Kong: Maiets: Ammiral/ huilcken opfoer vdi Fortuns Skickelse/ som efterfølger:

Effter Kedeltrommer / Trometere / oc Magistris de Campo:

1.

En Patrin / met en Rendestage / vdi huide Silcke Baadsmands Klæder/ met en blaa Skibs Hat / oc vaar vdflyd vnder Charontis Person/ huilcken Poeterne holder/ at være Gudernis Feriemand.

2.

It herligt vel vdtacklet Skib / heden ved 16. Alne langt/ paa huilcket vaar Segel / Flagge/ oc all anden Tilbehøring / som bør at findis paa it vel vdrustet Orlogs Skib/ oc met Tolff Stycker Skyt besættet.

Fremmen for/ neden vnder Galeonten/ siuntis det lige som Skibet haffde gaait i Vand: Der sad en Haff Mand oc en Haff Frue hos huer andre / saare smucke til at see/ lige som mand pleyer at male saadanne vnderlige Sirenes eller Creature i Haffuet.

Manden

Manden slog met den ene Haand paa en liden Tromme/ met en Sticke/ oc pibede der hos vdi en Fløyte/ huilcken hand modulerede met den venstre Haand/ som hand holt Trommen met. Haff Fruen slog paa en Lutte. Offuen vdi Skibet vaare Masicantere, Blaamend/ Aber/ oc andet mere/ som pleyer at findis paa de Skib / som kommer lang Veyes fra fremmede Land oc Rige. Paa det store Mastsegel vaar Soel oc Maane. Paa de andre Segel/ Fock/ Mysaner/ Blinde oc Topsegel/ Planeterne/ oc andre Stierne/ met Sølff oc Guld malede. Bag paa Skibet stod Auenturirern, vdi Fortuns Skickelse/ vdi huit Silcke Tøy/ paa en stor rund Bold. Der de fore op oc vdaff Banen / oc giorde Reuerentz for Iudicirer oc Fruentømmer / bleffue alle Tolff Stycker affskotte/ disligeste ocsaa Racketer oc Fyruærck kastede.

3.

Tuende Morianer eller Blaamend / met braaaede Skørt / aff mangenslags Farffuer / behengde paa Arme oc Been met Bielder. Huer aff disse førde Auenturirern en Hest effter.

4.

Der nu Fortuna vaar gangen aff Skibet / oc giffuet sig til Hest / rende Kong: Maiet: met hende Tre Currer/ oc vant hues opsætet vaar.

XII. INVENTIO.

Den Tolffte Inuention vaar Christen Hardenbiergs/ Jøraen Kaases oc Eske Bildes/ alle Tre Kong: Hoffiunckere/ skickede som Tre S. Jacobs Brødre/ som effterfølger:

1.

Tre Instrumentister, vdi lange Liffkiortle / met side Skøt / neder til Knæene / aff Sølffarffue Tafft/ met brede Hætte/ fremmen til opslagne/ oc en stor forsølffuet Strandskal.

2.

Auenturirerne, vdi Sølffarffue Tafftes Vnderkiortle/ met lange sorte Atlaske Kaaber/ oc saa brede Hatte/ fremmen til opslagne/ alleuegne behengde met Strandskaler aff Sølff/ oc S. Jacobs Staffue vdi Hænderne.

3.

Tre Patriner / vdi Sølffuerfarffuede Tafftes Kaaber oc Vnderkiortle/ met lige saadanne Hatte oc Strandskaler.

4.

Tre Heste / dennem treckede Tre S. Jacobs Brødre/ lige saa klædde som Instrumentisterne.

Disse Auenturirer næffnde sig S. Jacob/ S. Michael oc S. Nicolaus. Rende oc huer met Kong: Maiet: Tre Currer/ vdi huilcke S. Nicolaus vant/ de andre tabede.

XIII. INVENTIO.

Den Trettende Inuention opførde Magnus Gøye oc Morten Venstermand / huilcke opkomme vdi lange røde Silcke Vngerske Kiortle/ besættede met Guld Snorer/ der vnder saae mand gule Vnderklædninger : Oc haffde paa Hoffueden smaa røde Vngriske Hatte/ met herlige Smycker oc Fiære beprydede. Oc vaare deris Fire Musicanter, som for dem ginge / saa vel som Patrinerne / som førde deris Rendstager effter dem / met de Tre / som treckede Tre Heste effter/ alle vdi saadan Manier oc Farffue beklædde.

Kong: Maiet: vant Preciæ fra begge Auenturirer.

XIIII. INVENTIO.

Den Fiortende Inuention vaar Hannibal Gyldenstierns. Hand opkom lige som Actæon, om huilcken Poeterne skriffue / at den Gudinde Diana skulde haffue forskabt oc foruend hannem til en Hiort/ saa at hans egne Hunde reffue han-

hannem ihiel: Fordi hand haffde vdi Jacten fundet hende oc hendis Nymphas nøgne vdi Bad / oc haffde dennem met Vand offuerstencket.

1.

En Firekanted Kiste eller Kar / som vaar omkringhengd met Grœne / May oc Løffuerck / vdi denne sad Musicanterne, lige som det skulde været Diana, met hendis Jomfruer eller Nymphis.

2.

Tre Jegere / i grøne Klœdninger / som blœste i deris Jegere Horn / oc haffde nogle Kobbel Hunde at føre.

3.

Auenturirern, vdi it stort Hiortehoffuet / met Hiortetacker met mange Ender / ellers vaar hand klœdt vdi grøne Fløyel / oc haffde sit Jeger Horn at føre.

4.

Patrinen / oc effter hannem en Jegere / som førde en Liffhest / alle effter Jegeris Skick / met Klœder oc Hatte.

Fra denne Auenturirer vant Kong: Maiet: ocsaa.

XV. INVENTIO.

Den Femtende Inuention, vaare Jørgen oc Erick Brite / Brødre / oc Kong Maiets: Hoffjunckere / vdi Italianisk Maniering / sorte Fløyelske Casiacker / oc huide Siden Atlask Trøyer / sorte Fløyelske Ridehoser / met Sølff Snoner besœtte / høye smale Hatte / faare til met opslagne Skygge / met sorte oc huide Fiœre besmyckede. Deris Musicanter oc Patriner vaare paa den samme Vis vdstafferede. Oc vant Kong: Maiet: Precia ocsaa fra begge disse.

XVI. INVENTIO.

Den Sextende Inuention, vaare Jacob Rosenkrantz / Otthe Lindenaw oc Knud Gyldenstiern / alle Tre Kong:

Maiets: Hoffjunckere/ huilcke opkomme vdi Arabiske Klædning oc Rustning/ som efterfølger:

1.

Tre Instrumentister, met Skalmeyer/ i blaa oc røde lange Kiorteler / bundne om Liffuet met røde Baand / oc haffde lodne Arabiske Hatte paa Hoffuedet/ aff røde Uld.

2.

Auenturirerne, vdi lange blaa Damaske Kiortler/ met røde Offuerslag vd paa Skuldrerne / oc faare ved Hænderne: Haffde sortebrune Laruer for / oc røde lodne Arabiske Silcke Hatte paa Hoffueden/ lange Kastespiud vdi Hænderne/ vaare omgiordede met røde Silcke Baand / haffde deris Sabeler paa Siderne/ vdi røde Støffle aff Rysk Lær.

3.

Tre Patriner/ paa samme Arabiske Maniering/ i blaa Silcke Kiortle oc lodne Ulden Hatte.

Fra disse Auenturirer, som kaldede sig Emulad, Maruan oc Abilaram, vant Kong: Maiet: alle Tre Precia.

XVII. INVENTIO.

Den Syttende Inuention førde Peder Brahe oc Knud Grubbe/ vdi saadan Klædning oc Ordning:

1.

Tre Trometere/ vdi sorte Fløyelske Køllerte/ gule Taffetes Trøyer/ oc Fløyelske Buxer / met Guld Border besættede/ sorte Hatte/ met gule Baand/ oc sorte oc gule Fiære.

2.

To Ryttere/ vdi sorte Køllerte/ gule Trøyer oc Buxer/ met sorte Snorer besættede / huilcke førde To Fahner/ huer sin Auenturirers Anherrs Vaaben paa samme Fahne malede.

Auen-

Auenturirerne, vdi ſorte Fløyelſke Caſiacker / met Guld Snorer: Gule Atlaſke vdhugne Trøyer oc Buxer/ den enis met Guld / den andens met Sølff beſættede: Cordubaniſke Støffle met Guld Knappe: Gyldene Knæbaand/ bundne neden for Knæene: Sorte Hatte / met ſkøne Hattebaand/ aff Demanter/ oc andre ædel Stene/ ſaa oc met ſorte oc gule Fiære beſmyckede. Tøyet paa Heſtene beſættet met Guld Frøntzer: Alt Jerntøyet paa Sadlene forgyldet / oc paa Heſtenis Stiernbaand ædel Stene / oc ſorte oc gule Fiære.

4.

Begge Patriner / Auenturirerne paa det næſte lige vdi Klædning/ de førde huer en forgylt Rendeſtage.

Met diſſe Auenturirer, ſom vaare de ſidſte / rende Kong: Maiet: oc met huer Tre Currer / oc vant fra dennem begge.

Der nu alle diſſe Inuentiones, (huilcke ſaa ræt egentlige at beſkriffue / met alle Farffuer oc Tilbehøring / icke vel mueligt vaar: oc dog ellers inden en kaart Tid / vden tuil/ bliffue affcontrafeiet/) den ene effter den anden vaar affdragen aff Banen / oc dette Ridderſpil vaar lyſtelige oc lyckeligen fuldendet: kom Kong: Maiet: vdi hans Maiets: Jomfru Klædning / vdi huilcken hand haffde rendt den gantſke Dag / ridendis for Iudicir Huſet / tumlede der/ Herrerne Iudicirer til ære / en ſkøner Heſt / paa alle Sider gantſke Ridderlige oc ſkickelige/ lod oc paa det ſidſte ſamme Heſt/ſom ſaa vaar affrettet / endnu til mere ære at beuiſe/ falde i Knæ imod Herrerne: Giorde oc ſelff / met Haand at Credentze/ oc met Hoffuitz Nedbøyelſe / Høfflige ære oc Tackſigelſe/ imod Herrerne / for deris Møye oc Venligheds Beuiſning. Reed ocſaa frembeder i den anden Platz / giorde imod hans

Maiets: Fru Moder/oc det gantske Førstelige Fruentømmer/ vdi samme maade. Sætte sig der effter igen paa en anden Hest/ vdi sin Tuersaddel/ oc foer aldelis vdi saadan Procesſ igen til Mynten/som hans Maiet: tilforne opkommen vaar.

Der effter begaffue sig Herrerne oc Fruentømmer op paa Slottet/ til Afftens Maaltid.

Kong: Maiet: vdi disse Tuende Dagers Ringrenden/ fuldkom 340. Currer: Førde dis imellem Ringen bort paa Stagen 206. gange. Oc sandelige en gang continuè, eller effter huer anden paa Reid 17. gange. Huor met hans Kong: Maiet: icke alleniste bekom en herlige Hob statzelige forgylte Begere/ oc anden Vinding: Men synderlige oc saa hos huer mand/ aff høye oc ringe Stamme/ vant oc indlagde stor Loff oc Berømmelse.

Den næstfølgende Søndag/ den 5. Septembris, effter Prædicken oc Gudstieniste haffde Ende/ bleff holden Kongelig oc Førstelig Maaltid: Oc der effter bleffue Danckene (æreskenck for forgangne Ringrenden/) aff Kongelige oc Førstelige Fruentømmer vddelet/ effter Iudicirernis, de gode Herrers/ Dom oc Sigelse.

Oc endog Iudicirerne vel allesammen bekiende/ at Kong: Maiet: som haffde vdi disse begge Dage igennem (som huer maatte bekiende oc efftergiffue/) saare skickelige vdi Rendende sig forholde/for alle burde met rætte/at haffue en aff disse Dancke: Saa vndskyldede hans Maiet: sig dog meget høffuiskelig/ at ville gierne vnde oc tillade/ at en aff de fremmede Herrer den maatte bekomme. Huor vdoffuer da strax siden Zirath Dancken bleff tildømt Herr Administratori til Magdeborg: Thi hans F. N. næst Kong: Maiet: paa det skickeligste sig vdi Rendende forholdet haffde. Marggræffue Christian/ etc. bleff Inuention Danck: Græffue Slick/ etc. den meste Treffende Danck: Kongens Cammerjuncker

juncker Friderich Rosenkrantz/ oc Jacob Lycke/ Jomfruernis Danck / tildømt. Oc strax disse Høybemelte Førstelige oc Græffuelige Personer ved den fornemeste Kongelige oc Førstelige Frøicken: Men disse begge Junckere ved Dronningens Kammer Jomfru/ met sedvanlige Stats oc Pral offuerantvordet. Der effter bleff holden Dantz oc anden Glædskab. Oc saa paa denne Dag intet synderligt andet bestellet/end at en Chartel bleff paa Slotsporten opslagen / oc siden Efftermiddagen ved Kongens Trometere vdblæst/oc paa alle Tuergader vdi Byen ved Kongens oc Rigens Herolder / Johan Mariaborcht oc Peder Frantzsøn/forkyndet oc oplæst/om den Tornering oc Ballien Renden/som paa næstkommende Mondag bestellet vaar/ oc lydde samme Chartel/som efterfølger:

WJ Alexander/ Scipio/ Hannibal oc Hector/ Riddere aff Dardania/oc Tornerings Brødre aff det ædele Orden vdi Caledonia: Tilbiude alle / oc huer serdelis/ Geistlige oc Verdslige Førster/ Græffuer/ Herrer/ oc Ridderlige Mend aff Adel/ som paa denne Tid vdi denne vitberømde Kongens Hoff eller Gaard vdi Danmarck nærværendis ere/eller ocsaa endnu vdi disse Dagers Tid her kunde tilkomme/effter huer Stands tilbørlige ære/vor tilbørlige Tieniste: Giffuendis alle oc huer serdelis at vide/ huorledis wi ingenlunde twile / at det jo/ aff almindelige Skrig oc Tidende / skal være mange faarekommen oc vitterligt/ huordan den Stormectige Første oc Herre/Herr Triton/Konning vdi Dardania/Larissa oc Magnesia/etc. stedse oc altid/icke alleniste vdi Feides Tid sine Fiender mectelige offueruundet / oc ved mange ypperlige Gierninger it vdødeligt Naffn bekommet haffuer: Men ocsaa vdi fredelig Tid altid haffuer Indseende / at det vnge Mandskab vdi hans Kongeriger / Lande oc Gaarde / til Ridderlig Dyd oc ære (for huilcke voris loffige

For-

Forfarne tit oc offte deris Blod vdgiffuet oc tilsættet haffue/) kunde fremskyndis oc opueckis/oc lige som ved Leeg oc Skemt vdi alle Ridderlige Kaanster saaledis vnderuisis / øffuis oc affrettis/ at mand dennem der effter / naar fornøden vaare/ til Krig oc Aluorlighed dis bedre oc gaffnligere bruge kunde. Huorfaare ocsaa hans Kong: Maiet: vdi sine Riger allestedne / dog synderlige vdi sin Kongelige Hoff / icke alleniste forordnet mange atskillige Ridderspil oc Ordener / oc dennem met synderlige Priuilegier oc Frjheder benaadet haffuer: Men ocsaa vdvald oc tilskicket nogle ypperlige Ridere oc Ridderlige Adels Personer/ aff ypperlige Sleet oc Herkomme / huilcke sig en Part ind vdi Asiam, en Part vdi Europam, vdi it vist fornæffnd Antal / skulle begiffue / der met flid at forfare/om oc maa skee vdi de Lande saadanne Ridderspil / hos Potentater / Konger oc Herrer / vdi Brug oc ære monne holdis: Oc effter Leyligheden sig vdi saadanne Herrers Hoff at angiffue/oc vdi allehaande Ridderspil, met Dyst/ Tornering/Galgen oc Ringrenden/bruge lade. Der met hos huer / baade aff høye oc ringere Stand/ dog besynderlige oc allermest hos Høylofflige Kongelige / Førstelige/ Græffuelige oc ædele Fruentømmer / Prjs / Loff oc ære at bekomme oc indlegge / rc. Met naadigste Tilsagn / at huosomhelst met sig hiemfører visse Tegn oc æregaffuer / for deris velbeuiste Mandelighed/ oc dennem hans Maiets: Høybaarne Hiertekiere Daatter / Frøicken Deianiræ, offuerantuorder/ dennem skal baade aff hans Maiet: selff/ saa oc aff Høybemelte Frøicken / for deris lange Reise oc Møye / som de der paa vent haffuer / vederfare saadan Naade / at de det ingenlunde skulle haffue der offuer at fortryde / men altid for de ypperste Riddere/ vdi de gantske Kongeriger/ at holdis oc actis.

Effterdi da ocsaa wi / som ere aff Ridderlige Sleet oc Stamme / oc oss (dog vden wtilbørlige Roes sagd/) fra vor

Vng-

Vngdom op vdi Ridderlige Kaanster oc Gierninger beflittet haffue / oc ere vnder samme Vdkaarne oc Vdskickede ocsaa begrebne oc regnede: Oc haffue/effter som oss befalet oc paalagd er / vor Reise ind vdi Europam lyckelige begyndet oc faaretagen. Ere oc dis imellem ved den menige Ryete / som vjt oc bret vdi alle Land er vdraabet / komne vdi Forfaring/ at Stormectige/Høybaarne Første oc Herre/Herr Christian den Fierde / Danmarckis/ Norgis/ Vendis oc Gottis Konning/ etc. paa den 29. Dag Augusti, den Kongelige Krone skulde annamme / oc paa fornæffnde Tid hos hans Kong: Maiet: mange ypperlige Geistlige oc Verdslige Førster/ Græffuer/ Herrer / oc andre vjtberømde oc velforsøgte Riddere/ skulde være oc ankomme.

Saa haffue wi hos hans Kong: Maiet: oss vnderdanigst angiffuet: Oc effter wi voris Leylighed tilkiende giffuet haffue / oss for hans Kong: Maiet: tilbiudet/ der som hans Maiet: det naadeligst lide oc tilstæde kunde/ at wi hans Kong: Maiet: oc sine næruærendis Gæster til Tieniste / oc synderlige det Høylofflige/Kongelige/ Førstelige oc Velbyrdige Fruentømmer til vnderdanigst / vnderdanige oc tienistactige ære/Lyst oc Glædskab/at ville holde it Ballien Rendende oc Tornering / som vdi vort Fæderne Rige brugeligt er. Vnderdanigst bedendis / at oss der til maatte næffnis Tid oc Stæd / saa oc vdi saadanne Ridderspil velforfarne oc Rætferdige Iudicirer forordnis/ paa det at baade Auenturirerne selff / oc oss/ som fremmede oc Vdlendiske Mantenadorer, hues ræt oc billigt er/ vederfare kunde.

Her paa hans Kong: Maiet: allernaadigst haffuer ladet sig befinde / at haffue der til en naadigst Velbehagelighed: Oc derfaare oss Gammel Torffuet / her vdi hans Maiets: Kiøbstæd Kiøbenhaffn/ til Stæden: Men Mondagen/ som er den 6. Septembris, til Tiden ladet næffne. Hues ocsaa

vor Begæring / om Iudicirer at forordne / anlanger / sig gantske naadeligen erkleret / for huilcket wi hans Kong: Maiet: tilbørligen oc vnderdanigst betacke.

Huorfaare wi ocsaa endelige ere tilsinds/paa fornæffnde Dag/ naar Klocken er Ni / paa fornæffnde Torffuet at lade oss finde/ Platzen at indtage / oc den samme for alle Riddere oc Auenturirer, som imod oss opkommendis vorder/ saa meget som oss oc vore Heste (som dog aff langt Reisende ere halff trette/) allerbest mueligt/ Ridderlige oc Mandelige at forsuare. Oc der som paa fornæffnde Dag kunde sig tildrage / at flere Auenturirer opkomme paa Banen/ end wi/ for Tidens Kaarthed/ paa en Dag kunde bestaa: Da ere wi offuerbødige / oss den næstkommendis Dag igen paa samme Platz at lade finde / oc der de offuerbleffne Auenturirer at bie oc fortøffue.

Paa det oc en huer Auenturirer saa meget dis bedre kand sig vide at rette / huor effter / oc huorledis hand sig skal forholde / haffue wi dette Ridderspils Articuler ladet befatte/ oc her hos sætte/ som effterfølger:

For det Første. Skulle alle Auenturirer, som denne Ridderlige Offuelse ville hielpe at fuldende / være aff god Ridderlige gammel Adelske Slect oc Herkomst: oc naar de komme paa Banen / sig for de tilforordnede Iudicirer angiffue/ en huer sin Skiold oc Vaaben offuerantuorde oc ophenge lads/sig oc siden effter disse følgendis Articuler oc Forordninger at forholde.

For det 2. Mantenadorer tage sig for vd/altid at maa/ baade førend de opfare til Banen/eller effter/at haffue mact/ sig aff Auenturirerne en eller flere til Metbrødre at vduele.

For det 3. Skal ingen tilstædis / at rende met andre Spær/ end dennem aff Iudicirerne giffuis/ oc ellers aldelis ingen Spær i denne Renden brugis skulle.

For

For det 4. Auenturirerne, som imod Mantenado-
rerne komme / skulle rende effter huer andre / vdi den Ord-
ning/ som dennem tilforne er beskicket/ oc de paa Banen op-
komme: Men huilcken som denne Ordning icke holder/han-
nem skulle hans Treffende intet gielde / oc aff Iudicirerne
icke for gaat regnis.

For det 5. Skal vdi denne Renden ingen Auenturi-
rer tilstædis mere end Tre Currer at giøre.

For det 6. Skal det staa vdi huers frj Vilie / at bruge
Guardi Bryst eller Terſketta: Oc der som nogen kommer
paa Banen / som icke nocksommelige er berustet eller forna-
ret/ vndertagen Skinebenene / da skulle Mantenadorerne
intet være plictig met hannem at rende.

For det 7. Naar nogen Auenturirer sig hos Iudici-
rerne haffuer ladet angiffue/maa hand paa Banen icke haff-
ue flere Patriner / end en til Hest / oc en til Fods at bruge.
Dog skulle Førstelige Personer her met icke være meente.

For det 8. Huor som mister sit Spær/ naar hand ren-
der/oc kommer der met vnder Skrancken/om hand end skønt
fick det op igen/inden hand skulde treffe/oc bryt det der effter/
skal det hannem dog icke giøris gaat: Men hand skal haffue
fortabt alt det hand tilforne haffde treffet: Der som hand
dog haffde flere Currer at giøre / da maatte hand dennem
fuldende.

For det 9. Skal ingen Auenturirer vdi de Tre Cur-
rer tilstædis / at skiffte Hest: Vden Iudicirerne kunde for
Ræt bekiende / at hand der til haffde nocksom oc redelig Aar-
sage.

For det 10. Der som nogen mister sit Spær/i det hand
render / oc den anden / som imod hannem render / tager sit
Spær op/ at ville hannem forskaane: Da skal hans (som sit
opløfftede/) Spær regnis bryt at være.

For det 11. Huo som lader sit Spær falde / oc hans Patrin haffuer ingen skyld der vdi/hand skal icke vjdere rende hans Tre Currer/ men haffue aldelis tabt.

For det 12. Huo som vdi de Tre Currer met sit Spær rører Skrancken / hannem skal det huercken for Treffend eller Bryt tilregnis.

For det 13. Huo som bryder sit Spær imod Skrancken/ hannem skal icke tilstædis/ vjdere at rende.

For det 14. Naar Tuende rammer tilsammen met Kronerne / da skal den / hues Spær bryt vorder/ regnis for To Spær/ oc den/ som icke brydis/ ickun it tilregnis.

For det 15. Huo som rammer met sit Spær / saa at mand vel kand kiendet paa Krønicken / at hand haffuer rammet / om hand end icke bryder / skal det hannem dog regnis for it heelt Spær. Men om nogen ickun reblede met sit den andens Spær / oc der vaar intet Treffende kient paa Krønicken/ det skal regnis lige som intet.

For det 16. Der som en rende den anden met Spæret it Baand eller en Fiær bort aff Hielmen / den skal regnis/ at haffue bryt it Spær.

For det 17. Der som nogen bryder sit Spær vdi Skrancken/ hannem skal det regnis for ingen Spærbryden.

For det 18. Der som nogen render oc rammer en andens Hest/ den skal ingen Danck bekomme.

For det 19. Huo som vdi disse Tre Currer rammer den anden neden Beltet/ den kand ingen Danck fortiene.

For det 20. Huilcken Auenturirer, som bliffuer rend vdaff sin Hest / vden all anden Hendelse / den skal den Dag ingen Danck fortiene: Men hand skal gaa paa sine Been/ vdi sin gantske Rustning/ heden til sit Herbere/ vden saa er/ at Jomfruerne/ til huilcke Iudicirerne hannem heden viser/ giffue hannem Forloff/ igen at opsidde. Icke skal heller hans

Mod-

Modstandere være skyldig / vjdere met hannem at rende. Men der som saadant Mantenadorn vederforis / at hand bleffue rend aff Saddelen / skal oc Auenturirern icke være skyldig / ydermere met hannem at rende.

For det 21. Der som nogen mistede it Stiglær / oc det ginge icke i Stycker for hannem / da skal hand haffue mist det samme Currer / om hand end skønt bryder Spæret.

For det 22. Der som nogen render sin Modstandere Bidzelet løs / met frj Stød / oc icke vnder Armen / da skulle hannem To Spær tilregnis / oc der imod den anden it affregnis / der som hand tilforne haffde it eller flere.

For det 23. Der som nogen Auenturirer vdi sit Currer kunde saa bliffue forhindret / at hand samme Currer icke kunde fuldende / da maa hannem tilstædis / at giøre it andet Currer / oc skal Mantenador hannem det at vdstaa skyldig være.

For det 24. Magistri de Campo skulle optage de brudne Spære / oc icke Patrinerne: Men naar en allene rammer / det Spær maa Patrinerne vel tage aff Auenturirern, oc vise den for Iudicirerne.

For det 25. Om der saa mange Auenturirer til forneffnde Ballien Renden ankomme / at de paa en Dag icke alle kunde affrende / da skulle Mantenadorer plictige være / om anden Dagen at rende met dennem / som offuerbliffue.

For det 26. Der som der komme nogen Wenighed imellem nogle / om Dancken / huilcken den haffue skulde / da skulle de samme / effter Iudicirernis Sigelse / end en gang rende / indtil saa lenge den ene rættelige bekommer Dancken for den anden.

For det 27. Naar dette Ballien Renden haffuer Ende / oc Mantenadorerne met deris Hob ere skifftede imod Auenturirerne, skulle de der effter skinde imod huer andre

met stackede Haandrør / oc saa gribe til Suærden oc Tor-
nering.

For det 28. Skal ingen Tornerer føre eller bruge no-
get andet Suærd / end det / som hannem aff Iudicirerne
bliffuer antuordet / oc skal huer vddrage sit Suærd foruden
Methielp.

For det 29. Der som nogen mister eller lader falde sit
Suærd / hannem skal intet andet Suærd giffuis / ocsaa haff-
ue fortabt Suærd Dancken. Men der som nogen sloge sit
Suærd i Stycker / den skal det være frjt / (om hand kand kom-
me vd oc ind i Hoben /) at vise Iudicirerne de beholdne Sty-
cker aff hans brudne Suærd / oc at begære it andet: Oc skal
vdi midler Tid hans Genpart intet ydermere hugge paa han-
nem / førend hand met it andet Suærd bliffuer forsørget.

For det 30. Skal ingen gribe den anden vdi Suær-
det eller Tøyelen / vden hand vil miste Dancken: Vden det
skede / at mand bleffue vdi Kryßet ved huer anden hengendis.

For det 31. Skal huer Auenturirer være saa beru-
stet / at hans Patrin paa Banen eller vdi Tornering icke skal
haffue behoff / at hielpe paa hannem / vden hand bleffue løs
rendt eller slagen.

For det 32. Maa ingen bruge nogen wtilbørlig For-
deel: Der som nogen der met bleffue befunden / oc for Iudi-
cirerne angiffuen / da skulle Auenturirerne haffue Forloff
til / at vare vel paa den samme vdi Følgendet / oc andre til Ad-
uarsel hannem tæt at affklappe.

For det 33. Skal ocsaa huer være skyldig / at være
vdi Følgendet til stæde: Vden hand vaar saa forrendt eller
slagen / at Iudicirerne vilde holde hannem nocksom vndskyl-
det at være.

For det 34. Paa det at huer maa vide / naar hand vdi
Følgende eller Tornering skal igen ophøre / da skal Løsen
giffuis

giffuis met nogen store stycker Skyt oc Trometerne / huor effter huer kand vide at holde op igen / oc hos sin Hob sig at lade finde.

Danckene skulle vdgiffuis / som efterfølger:

Den Første Danck / huilcken er Jomfruers Dantk / skal giffuis den / som bryder sit Spær paa det høyeste oc beste / til huilcken Danck Mantenadorerne ocsaa maa tilstædis: Oc Iudicirerne, som der til forordnis / skulle sige der om / huo Danckene haffue skulle.

Den Anden Danck / huo som vdi Tre Rendende bryder flere oc bedre Spær / hannem skal giffuis Spær Danck / huilcken Mantenadorerne ocsaa kunde vinde.

Den Tredie Danck / skal ved Iudicirerne tildømmis / den / som paa det beste oc skickeligste fører sit Spær / vdi de Tre Currer / om hand skønt icke bryder dennem.

Tornerings Første Danck / skal giffuis den / som vdi Følgendet holder sig met huggen allerfrimodigst oc Mandeligst / oc bliffuer wfordreffuen paa Platzen: Oc skal være det Kongelige / Førstelige oc ædele Fruentømmer frit faare / huilcken de denne Danck tildømme oc giffue ville.

Den Anden Tornerings Danck / skal giffuis den / som næst effter denne Første paa det Mandeligste tager imod sin Genpart / oc lengst bier paa Platzen.

Huilcket altsammen wi saaledis huer oc alle vilde kundgiøre oc vide lade / at de her effter kunde sig vide at rette / etc. Giffuet / etc.

Der dette Ballien Rendende / effter fornæffnde Chartels Lindelse / om Mondagen skulde gaa for sig / lod Kong: Maiet: om denne Søndag Afften hos disse efterskreffne Førster / ved ypperlige Adels Personer / forhandle / at deris Førstelige Naade vilde lade sig finde wbesuærede til / at være

Iudi-

Iudicirer vdi oc offuer dette samme faarestandende Ridderspil/ som vaare:

Marggræffue Joachim Friderich/ Administrator til Magdeborg/ etc.

Hertug Johan Adolff/ Archibiscop til Bremen/ Hertug vdi Slesuig/ Holsten/ etc.

Marggræffue Christian til Brandenborg/ etc.

Hertug Hans/ den Eldre/ til Slesuig/ Holsten/ etc.

Huilcke allesammen lode sig/ Kong: Maiet: til Behagelighed/ findis villige oc offuerbødige.

Om Mondagen/ den 6. Septembris, imod Middag/ effter at Dronningen oc Førstinderne/ met deris Fruentømmer/ vaare fra Slottet opkomne paa Raadhuset/ oc de Herrer/ som skulde være Iudicirere, deris tilforordnede Platz haffde indtaget/ oc stode vdi Vinduerne/ der Klocken vaar ved 10. Formiddag/ komme de Fire Mantenadorer, fra Herr Cantzellers/ Christian Frjsis Gaard/ huor de sig haffde rustet oc iklædt/ met Kedeltrommer oc Trometere/ vdi besynderlige herlige Prydelse/ op til Banen ridendis: Oc vaare alle Fire (dog allermest Alexander/ huilcken met ædel Stene/ oc andre Kongelige Smycke/ paa Skørt/ Decke oc Baand/ gick de andre langt offuer/ oc ellers vel lættelige fra de andre vaar at kiende/ aff de Sex Lackeyer/ som vdi sortblommet Fløyel/ paa gyldene Baand klædde/ for hannem ginge/) met skøne Kyritzer/ Decken/ Skørt/ ot Fiære paa Hielme oc Hestene/ kaastelige stafferede.

Magistri de Campo, Manderup Parsberg/ Axel Gyldenstiern/ Absolon Gøye/ oc Jacob Seefeld/ alle Fire Rigens Raad/ rede strax tilbage igen fra Banen/ at hente Auenturirerne, fra Peder Munckis/ Rigens Marskalckis Gaard. Dis imellem holte Mantenadorerne paa Torffuet/

oc vaa-

oc varede paa Auenturirernis Tilkommelse. Oc vaare samme Mantenadorer disse:

Alexander. Kong: Maiet: til Danmarck/ etc.
Scipio. Peder Munck/ Rigens Marskalck.
Hannibal. Gert Rantzow/ Landraad.
Hector. Andreas Sincklar / aff Skotland/ Kong: Maiets: Hoffjuncker.

Icke lenge der effter komme efterfølgende Auenturirer allesammen / met Kedeltrommer oc Trometere for sig/ ocsaa offuer alt / met skøne Decken offuer Hestene / Fiære/ Baand / vdi herlige Kyritzer oc Skørt / huer effter sin egen Farffue/ meget herlige opridende/ som efterfølger:

1.

Hertug Vlrich til Slesuig/ Holsten / etc. Kong: Maiets: Broder.

Rigens Raad.

2.	3.
Steen Brahe.	Axel Brahe.
Breide Rantzow.	Henrich Lycke.
Preben Gyldenstiern.	Oluff Rosenspar.

Landsaatter.

4.	Knud Rud.
Steen Maltessøn.	Claus Podbusk.
Jørgen Brahe.	7.
Voldemar Parsberg.	Vlrich Sandbierg.
5.	Erick Lycke.
Offue Lunge.	Henning Valckendorff.
Lauritz Brockenhus.	8.
Knud Brahe.	Frantz Rantzow.
6.	Christian Bernekow.
Mogens Gøye.	Børge Trolle.

9.	10.
Hannibal Gyldenstiern.	Matz Sandbierg.
Christen Munck.	Steen Matzsøn.
Otto Christoffer Rosenkrantz.	Ditleff Holck.

Hoffjunckere.

11.	Jacob Lycke.
Henning Gøye.	Christian Hardenberg.
Ebbe Munck/ øffuerst Skenck	14.
Friderich Rosenkrantz/ Cammer Juncker.	Albret Skeel.
	Erick Vrne.
12.	Jørgen Kaas.
Peder Mund/ Kiøgemester.	
Jørgen Vrne/ Drost.	15.
Peder Basse/ Mundskenck.	Eske Bilde.
13.	Otto Lindenow.
Jacob Beck.	Knud Gyldenstiern.

Førend de nu begyndede at rende / lode baade Mantenadorer oc Auenturirer allesammen offuerantuorde til Iudicirerne, huer sin Skiold / paa huilcke huer deris Vaaben met deris tilbehørende Farffuer vaar malet/oc bleffue samme Skiolde ordentlige hengde paa Iudicir Huset/ lige vd imod Torffuet. Der strax effter begyndis dette Rendende oc Spærbryden. Oc rende først Alexander / met Hoffmarskalcken/ Henning Gøye. Scipio/ met Hertug Vlrich. Hannibal/ met Steen Brahe. Hector / met Breide Rantzow. Oc saa alt fremdelis / en Mantenador effter anden / met en aff Auenturirerne, oc bleff der vdi holden denne Ordning/ at næst effter Hertug Vlrich/rendede de Ser aff Rigens Raad/ der effter altid huer anden sinde en Landsaatte / huer anden sinde en Hoffjuncker/effter som deris Naffn her tilforne for-

tegnede

tegnede ere / indtil saa lenge de allesammen haffde rendet oc ladet sig finde. Oc da paa det sidste det Følgende (vdi huilcket de vaare skiffte vdi To Hobe / oc rende saa en Hob imod den anden / dog paa rad effter huer andre/) ocsaa skeet vaar / oc saa der met det gantske Ballien Rendende (Gud skee Loff/) vden Skade vaar fuldkommet.

Oc endog der vdi Chartelet ocsaa vaar benæffnd Tornering/ oc alting/ som der til behørde/ laa alt ferdigt/ oc paa Torffuet til stæde: Saa bleff dog paa det sidste / for synderlige Aarsager / besluttet / at det paa denne gang maatte forholdis oc efferbliffue. Huorfaare ocsaa først Auenturirerne, oc siden Mantenadorerne, bleffue heden til de Losementer / som de tilforne vdrede / førde oc ledsagede. Dernæst holt Dronningen oc Førstinderne/ met deris Fruentømmer / saa oc de Herrer / som vaare Iudicirer, sig igen op til Slottet.

Der Afftens Maaltid haffde Ende / bleffue Danckene / som til dette Ballien Rendende vaare forordnede/ effter Dronningens / Førstindernis / oc Iudicirernis Sigelse oc Dom/ vddelet. Oc bleff den Første Kong: Maiet: den Anden Hertug Vlrich: siden de Tre Mantenadorer: der effter Kong: Maiets: Cammer Juncker / Friderich Rosenkrantz/ oc Albret Skeel/ Hoffjuncker / met seduanlige Herlighed offuerantuordet. Der effter bleff dantzet en tidlang. Oc bleff saa den Dag lyckeligen fuldendet.

Effter at Kong: Maiet: nu haffde vdi Kiøbenhaffn/met fornæffnde Ridderspil / forlystet de nærværendis Førstelige Gæster / oc alle som met dennem vaare ankomne: oc dennem allesammen / huer effter sin Leylighed / det beste vdi saadan stor Forsamling muligt vaar/ ladet tractere. Til huilcket hans Maiet: tilforne forordnet haffde/ paa atskillige Gader i Byen/ serdelis Kieldere / vdi huilcke der vdskenckedis Vin

 oc Pl/

oc Øl / saa meget som huer begærede. Haffde oc tilforne alworlige befalet lade / vdi Herbererne alleuegne at forskaffe Gæsterne fuld op / huer effter deris Vilie. Oc intet heller vilde haffue / end at der ingensteds noget skulde fattis : Men heller / at der kunde være til Offuerleffning / end at der skulde være for lidet / etc. Om Tisdagen / den 7. Septembris, førde oc fulgede hans Kong : Maiet : met hans N. Fru Moder / Dronningen / etc. alle de fremmede Herrer / Førstinder oc Frøickener / fra Kiøbenhaffn / oc heden til det herlige Slot oc Festning Kroneborg ved Øresund / sig ocsaa der met deris F. N. noget at forlyste. Oc bleffue dersaare alle deris F. N. hos hans Maiet : den næstfølgende Onsdag.

Oc efftterdi Archibispen aff Bremen / etc. met hans N. Fru Moder / Hertuginden aff Holsten / etc. Saa oc de begge vnge Herrer aff Brandenborg / Churførstens Sønner / Marggræffue Christian / oc Joachim Ernst / etc. sig endelige haffde faaretaget / den anden Dag der effter at skillies fra hans Maiet : oc sig paa Hiemreisen at begiffue. Holt derfaare hans Maiet : denne Onsdag offuer / sig gantske venlige oc glædelige imod alle deris N. met Kongelige oc Førstelige Disk oc Dantz : Oc vnder andre Glædskabs Tegn / lod hans Maiet : alle Skyt / som staar runt omkring Festningen / mange sinde affskiude / disse fremmede Herrer til ære. Hans Maiet : ocsaa forærede / icke alleniste Førstinderne oc Frøickerne / met statelige Clenodier : Men ocsaa Marggræffuernis metfølgende vnge Førster / Græffuer / Friherrer / oc alle Archibispens oc Maraggræffuernis ypperligste Raad / Marskalcke / Kammer Junckere oc Officirer, met Guld Kæder oc Contrafeyen / huer effter sin Stat oc Leylighed. Oc lige som hans Maiet : paa den Tid sig bewjste imod for oc Høybemelte Herrer oc metfølgende Fremmede : Saa giorde hans Maiet : ocsaa der effter imod alle Herrernis Førstinder /

Frøicke-

Frøickener/vnge Herrer/Græffuer/Frjherrer/Raad oc Officirer/naar huer aff dennem hedenreisede. Huor imod ocsaa Høybemelte fremmede Herrer sig imod Kong: Maiets: ypperste Raad/ Marskalck/ Officirer oc Tienere/ met skøne Forœringer/ paa Førstelige Maniere/ lode rundeligen oc Førsteligen befinde: Saa at mand der aff/ baade Kong: Maiets: venlige Vilie imod de fremmede Herrer/ oc deris igen imod hans Maiet: nocksom kunde formercke. Saa at mange Tienere paa alle Sider/ ved saadanne Kongelige oc Førstelige Naadis oc æris Tegn/ icke alleniste haffde Aarsage/ sig at glæde: Men ocsaa det hos huer mand met rætte at berømme oc loffue.

Den samme Onsdag at Afften/ den 8. Septembris. imellem Ni oc Ti/ bleff antend paa den store grøne Plats/ lige vd for Slottet/ it statzelige Fyrnærck/ huilcket vaar giort oc skicket lige som it Castell/ eller fast Slot/ met Fire Pasteyer: Paa huer aff disse Fire stod en stor Tyrcker: Men offuen paa Taarnet stod en Fennickedragere: Oc vaar alt dette inden vdi met Skud oc Fyrnærck tilberedt. Den gantske Bygning vaar 56. Fødder vjt oc bret/ oc 30. Fødder høyt. Haffde offuer alt vdi sig Tresindstiue Tusinde vdfarende Ilde oc Skud/ smaa oc store.

Om Torsdagen/ den 9. Septembris, om Morgenen vel betimelige/ toge begge de vnge Herrer/ Churførstens Sønner aff Brandenborg/ Marggræffue Christian/ oc Marggræffue Joachim Ernst/rc. hos Kong: Maiet: Droninngen/ oc de andre nærværendis Førster/ oc Rigens Raad/ deris Affskeed/ hilsede oc velsignede huer anden paa alle Sider saare venlige/ oc begaffue sig vdi den Allmectigste Guds Naffn igen tilbage paa Hiemreisen: Fore igen til Kiøbenhaffn/ oc siden fremdelis igennem Sieland oc Falster til Gidzør/huort de bleffue heden ledsagede ved Kong: Maiets:

 Leds=

Ledſmend / paa det ſtatzeligſte / oc der fra ved Kongens Orlogs Skib lyckeligen til Varnowmynde offuerførde: Oc fuldendede der effter fremdelis ſaaledis deris Reiſe/at de paa den 25. Septembris, ſunde oc met god Lycke / vdi deris N. Herre Faders Hoff / til Cøln an der Sprew / glædelige (Gud være loffuet/) hiemkomme.

Den ſamme Dag / heden ved halffanden Time effter Marggræffuerne vaare aff farne / ſkildis ocſaa fra Kong: Maiet: Archibiſcopen til Bremen / Hertug Johan Adolff til Sleſuig / Holſten / ꝛc. met hans F. N. Fru Moder/ ꝛc. toge deris Vey til det Kongelige Slot Friderichsborg / der at haffue Natleyer. Fore anden Dagen der fra / met Kongens Ledſmend / til Roſkilde / oc ſiden den rætte Vey igennem Sieland/ Fyen/ oc komme til Colding: Oc der de paa det ſeduanlige Stæd paa Bierget/ Synden for Colding/aff Kong: Maiets: Ledſmend haffde annammet Hilſen oc gode Nat / ſiden reiſede igennem det Sleſuigiſke Førſtedom / oc komme til Gotorp/den 21. Dag vdi ſamme Maanet/ lyckeligen oc met Helbrede tilbage. Men hans F. N. vnge Gemahl eller Brud / Hertuginde Auguſta / bleff paa ſamme Tid hos Kong: Maiet: oc hendis N. Fru Moder tilbage: Effterdi det imellem Kong: Maiet: oc hans F. N. vaar beſluttet / at hendis F. N. ſtrax effter S. Michaelis Dag/ effter Førſtelige Skick/ hiemført bliffue ſkulde.

Effter at diſſe Høybaarne Herrer vaare affreiſede / giorde Kong: Maiet: ſig endnu lyſtig/ paa Kroneborg/ den Dag offuer / met de nærværendis Herrer: Oc iblant anden Glædſkab oc Tidsfordriff / bleff endnu it andet ſkønt Fyrværck anſtucket / huilcket Kong: Maiets: Tøymeſter paa Feſtningen/ ved Naffn Hans Bautz / haffde giort oc ſtellet/ ſom efterfølger:

Førſt

Først vaar giort it Castell/ effter den Festning vdi Per-
sia, som hed Tauris, huilcken Tyrcken belægrede/ oc skiød
Ild paa/ Anno 1535. Oc vaar denne Bygning vdi Fyre-
kant halfftrediesindstiue Fødder vjt oc bret/ oc Sex oc Tre-
sindstiue Fødder høy. Paa denne Castell stod it stort Fire-
kantig Taarn/ paa huert Hiørne paa samme Taarn vaar en
Rundeel. Offuen paa Taarnet vaare Fire Velske Gauff-
le/ huilcke vaare paa Plader oc Rylder forgyldede. Paa
Hiørnerne paa Taarnet/ hos Gaufflene/ stode store hulede
Klodder/ som haffde lige som forgylte Straler omkring
sig. Offuen paa stod en stor Brendekolb/ met Skud oc flyen-
dis Ild tilredt. Offuen paa denne Brendekolbe vaar en
lang Stang/ offuen paa huilcken vaar en stor huled forgyl-
det Knap: oc der allerøffuerst paa Stangen/ det Persia-
niske Vaaben/ en rød Løwe/ met it gyldene Kaars vdi
Kløwerne. Paa samme Castells Vehrn stode nogle Per-
sianiske Krigsfolck/ oc Hundrede Storm Stycker/ som met
Schwerme vaare ladde. Inden for Bryst Vehrn/ oc runt
omkring/ stode Sex oc halfftrediesindstiue Fyr Mørser/ som
vaare ladde met Fyr Bolde. Paa hver Pastey stode To Per-
sianer vdi Harnisk/ met forgyldede Stormhuffuer oc Mu-
sketter. Runt omkring paa samme Castells Streckmuer/ vaa-
re nogle Tusinde Skud oc vdfarendis Ilde/ huert Skud paa
it Pund. Neden i Grunden/ runt omkring/ vaare Fem
Hundrede Skud/ huert til Tre Pund.

Dette Castell bleff/ der Fyruærcket skulde angaa/
stormet aff nogle vdstafferede Tyrckiske Krigsfolck/ oc vaa-
re giorde der til Hundrede Tyrckiske Copier/ oc Hundre-
de Musketter. Aff dennem haffde huer Copie Tolff/ oc
huer Muskette Fem Skud/ huert Skud paa en Fierding
Pund.

Aff

Aff Vehrnen paa Castellet kastede de Persianiske Krigsfolck Fyrbolde / oc de andre paa Pasteyerne skude deris Musketterne løs iblant Tyrckerne / som stormede til Festningen: Saa ginge ocsaa de Fyr Mørser løs / som inden for Castellens Bryst Vehr / skude brendende Klodder eller Bolde høyt op i Lufften / huilcke siden falde ned vdi Vandet / oc brende der vdi lang Tid. Saa at det altsammen vaar meget lystigt at ansee. Vdi det gantske Værck vaare Sex oc Firesindstiue Tusinde Skud oc flyendis Ilde / smaa oc store / met de opstigendis Racketter / iblant huilcke somme vaare paa it / somme paa To / eller Tre / men de største paa Fire Punde.

Om Fredagen / den 10. Septembris, reisede Kong: Maiet: oc Dronningen / hans Maiets: Fru Moder / met Administrator til Magdeborg / etc. Marggræffue Johan Sigismund / etc. oc Hertug Hans / den Eldre / til Holsten / etc. oc alle deris F. N. Førstinder oc Frøickener: der til met ocsaa de Tre Hertuger til Brunsuig oc Luneborg / etc. oc den vnge Pfaltzgræffue / (thi Hertug Frantz aff Pommer vaar nu forheden met Marggræffuerne affreised /) fra Kroneborg til Friderichsborg.

Hertug Hans til Slesuig / Holsten / etc. tog denne Afften sin Affskeed aff Kong: Maiet: efftersdi hans N. haffde sig endelige faaretaget / at ville om anden Dagen vel betimelige giffue sig paa Reisen / oc foer om Løffuerdagen / den 11. Septembris, met hans F. N. vnge Herrer oc Frøickener / god Tid til Roskilde / oc siden fremdelis sin Vey igennem Sieland oc Fyen / til hans N. Lande Als oc Arrø / oc saa til hans N. Hoffleyer til Synderborg at forreise. Men de andre Herrer / vden Pfaltzgræffuen / (som den Dag hos Kong: Maiet: ocsaa tilbørlig vis afftackede / oc saa vel som Hertug Frantz aff Pommern aff Kong: Maiet: haffde bekommet Foræring /) bleffue endnu ocsaa den efftefkommendis Søndag

dag hos Kong: Maiet: paa Friderichsborg. Der giorde hans Kong: Maiet: oc deris F. N. sig gantske lystige hos huer andre/ vdi den herlige Diurhaffue/ vdi Kongens Lysthus Frydenborg.

Om Mondagen/ den 13. Septembris, følgede Kong: Maiet: oc Dronningen/ met Hertuginde Augusta oc Frøicken Hedeuig/ Administratoren aff Magdeborg/ oc hans N. Søn/ Marggræffue Johan Sigismund/ oc begge deris F. N. Førstinder/ oc methaffuende Frøickener/ igen fra Friderichsborg til Kiøbenhaffn. Men Hertugerne aff Luneborg toge deris Affskeed hos Kong: Maiet: paa Friderichsborg/ oc reisede der fra til Roskilde/ huort heden de tilforne haffde fra Kiøbenhaffn for heden skicket deris N. meste Reise Tøy oc Folck: Droge saa siden deris rætte Vey igennem Sieland/ Fyen/ oc Førstendømmen Slesuig oc Holsten/ til deris egne Lande.

Den 14 Septembris, tilige om Morgenen/ effter at Administrator icke vilde lenger lade sig oppeholde/ men haffde sig faaretaget/ at ville paa den Dag/ met hans F. N. Søn/Marggræffue Johan Sigismund/oc begge deris Førstinder oc Frøickener/ fra Kiøbenhaffn at vdreise: Oc Kong: Maiet: met sin Fru Moder oc Systre/ haffde besluttet/ at giffue deris F. N. Geleid vdi Marcken: Da effter der vaar tilige omblæst/ komme opridende for oc paa Slottet/ icke alleniste disse fremmede Førster/ Græffuer/ Herrer oc Adel: Men ocsaa de Tre vnge Herrer/ Kong: Maiets: begge Brødre/ Hertug Vlrich/ oc Hertug Johannes/ den Yngre/ til Slesuig/ Holsten/ etc. met Hertug Magnus aff Luneborg/ alle Rigens Raad oc Ridderskab/ (vndertagne de/ som tilforne met de andre fremmede Førster til Ledsmend vaare forreisede/) allesammen vdi deris herlige Prydelse oc Ordning/ som de tilforne met Kong: Maiet: til at tage imod disse

fremmede Herrers Tilkommelse haffde vdfaret: Saa nu oc vdi lige Maade vnderdanigst vdi deris Vdførelse at vare paa. Dissligeste vaare ocsaa Borgerne oc Krigsfolcket opkallede / oc stellede sig vdi deris Rustning/ vdi sedvanlige Ordning: Der hos ocsaa befalet / at alt Skyttet paa Valdene oc Orlogs Skibene skulde løs skiudis / naar Herrerne vdfore. Der nu Klocken vaar Otte / Formiddag / reisede Kong: Maiet: oc Dronningen / met alle deris F. N. aff Slottet/ igennem Byen/oc vd i Marcken/ oc dennem ledsagede til det Stæd ved Pas / som deris F. N. tilforne vaare bleffuet annammede: Der hilsede de huer anden / ynskede huer anden paa det venligste gode Nat oc Velsignelse / skildis saa met hiertelige velmeent Venskab fra huer andre.

Deris F. N. toge deris Vey igen igennem Sieland/ til Falster / oc der fra offuer Vand til Varnowmynde oc Rostock: Huor til (lige som tilforne / der de indkomme / oc alle de andre Herrer vaar vederfaret/der de igen vdreisede/) aff Kong: Maiet: paa alle Stæder vaar forordnet/ hues til Geleid/ Tractation oc Offuerføring behoff giordis/ det allerbeste mueligt vaar.

Kong: Maiet: vende met sin Fru Moder ind igen paa Kiøbenhaffns Slot: Oc bleffue snart der effter Raadet/ Lensmend oc Landsaatter / met huer deris Heste/ met huilcke de vaare forskreffne/ oc haffde opuaret / naadelige forløffuede/ huer sig igen til sit Hus at forføye.

Men Dronningen tøffuede endnu hos Kong: Maiet: vdi Sieland / indtil den 18. Dag Octobris, paa huilcken Dag baade Kong: Maiet: oc Dronningen/ met Hertuginde Augusta / gaffue sig paa Reisen til Judland / hendis N. til den Førstelige Hoff paa Gottrup at hiemføre. Der heden deris Maiet: oc N. paa den 4. Dag Nouembris lyckfaligen fremkomme: Oc effter de der nogle Dags Tid haffde

fore-

fortøffuet / begaffue sig igen met huer anden tilbage til Colding. Oc paa den 15. Dag Nouembris (paa huilcken Dronningen heden reisede til hendis N. Liffgedings Land Falster/oc Slot Nykiøbing: Men Kong: Maiet: bleff tilbage/ at holde Vinterleyer vdi Judland/) paa denne Tid met Moderlige oc Sønlige Hilsen skildis fra huer andre.

Huor met saa denne Kongelige Kroning / ved Guds naadige Hielp oc Bistand / saa gantske lyckelige er skeet oc fuldendet / at (vndertagen den Ild oc Brand / om huilcken forbemeldet er: oc at en fremmet Kutzk bleff aff sin Junckcr vdi Druckenskab ihielslagen: oc at en Bysseskytter paa Kongens Orlogs Skib bleff dødslagen / ved it Stycke / som sprengdis vdi Skibet/) vdi saadan en gantske Hob/ oc mange Tusinde Menniskers Forsamling/ ingen Wlycke sig haffuer tildraget: Men altingest/ alleuegne/ iblant høye oc ringere Personer / er saa fredsommelige/ venlige oc vel affganget / at mand jo tilbørligen er plictig / derfaare den Allmectige Gud aff Hiertet at loffue/ære oc tacke.

Huilcken Barmhiertige Gud oc fremdelis naadeligen værdis at forlæne/ at lige som Kongelige Maiestat/ vor naadigste Herre/ til denne hans Maiets: Kongelige Regimente saare lyckeligen haffuer tiltrædet: det samme ocsaa kunde met Fredsommelighed oc Velfart faarestaa/indtil hans Maiets: Christelige oc salige Affgang: Til Guds hellige Naffns Loff oc ære: hans Maiet: selff til timelig oc euig Velfart/ oc alle hans N. Riger / Førstendømme / Lande oc Vndersaatter/ til Trøst/ Lycke oc Forbedring / for sin Søns Jesu Christi/ vor kiere Frelseris oc Himmelske Kongis skyld/

AMEN.

Her efterfølger alle fremmede Førsters oc Herrers/ som vdi denne Kongelige Kroning Personlige haffuer været til stæde/ deris Furir oc Foderzeddel/ saadanne/ som de aff huer Herre indskickede ere.

I.

Churførsten aff Brandenborg Legaters/ Marggræffue Christians/ oc hans F. N. Broders/ Marggræffue Joachim Ernstis/ etc. Furir Zeddel.

	Rideheste.	Vognheste.
Herr Christian oc Herr Joachim Ernst/ Brødre/ Marggræffuer til Brandenborg/ etc.	21.	7.
Hertug Alexander til Slesuig/ Holsten/ etc.	7.	6.
Hertug Friderich til Luneborg/	7.	6.
Græffue Volff Ernst aff Stollberg/	6.	6.
Græffue Christoffer aff Stollberg/	4.	4.
Græffue Johan Casimir til Lynar/	3.	6.
Græffue Hans Georg til hohen Zollern/		
Herr Erdtman/ Frjherre til Pudbus/	7.	7.
Reichard aff Skulenborg/ Marskalck/	9.	9.
Herr Johan aff Arnim/ Domherr vdi Magdeborg/ Landraad/		6.
Heine Pful/ Offuerster/	4.	4.
Christoffer aff Sanna/ Offuerster/	2.	4.
Isaac Kracht/ Offuerster/	2.	4.
Henrich aff Schwartzenholtz/ Ritmestere.	2.	4.
Bernt aff Arnim / Høffuitzmand paa Grambzow/ Landraad/	3.	4.
Otto Hacke/ Høffuitzmand paa Cotbus/ Landraad/	2.	4.

Abra-

	Rideh.	Vognh.
Abraham Kracht/ Høffuitzmand paa Beskow/	2.	4.
Baltzer Barseuisk/ Høffuitzmand paa Dresdorp/	1.	4.
Ernst aff Groben/ Høffuitzmand paa Zossen/	2.	4.
Abraham aff Bellin/ oc		
Nickel aff Kötteritz/ Hoffraad/		6.
Caspar Stwolintzky/ øffuerst Staldmester oc Cammerer/		4.
Joachim aff Skulenborg/ Cammerer oc Mundskenck/	3.	4.
Vlrich aff Schwerin/ Cammerer oc Mundskenck/	1.	4.
Arne Sparre/ Mundskenck/	1.	4.
Henning aff Arnim/ Jacob Søn/ Truchses/	1.	4.
Curd Friderich aff Borgsdorp/ Truchses/	2.	4.
Alexander Hacke/ Truchses/	2.	4.
Georg Molzan/ Truchses/		4.
Joachim aff Lossaw/ Truchses/	2.	4.
Hans aff Maruitz/ Truchses/		4.
Volff aff Nostitz Truchses/		3.
Herr Abraham aff Grønberg/ Commentur til Logow/	2.	4.
Achatius aff Quitzow/	1.	4.
Göntzel aff Bartensleben/	3.	4.
Bernt aff Arnim/ Hennings Søn/	1.	4.
Steffan aff Quitzow/	1.	4.
Philippus aff Quitzow/	1.	4.
Caspar aff Stoske/		3.
Ernst Luduig Malzan/		4.
Cammer Drenge/		3.
Adle Drenge/		4.
4. Enspendere/	4.	

Rideh. Vognh.

2. Furirer/ 2.
Vognmesteren/ 1.
Doctor Laurentius Faber, Liff Medicus, oc
M. Sebastianus Møller/ Hoffprædicant/ 4.
Hans Fritzke/ Cammerskriffuere/ 2.
Foder Marskalck/ 2. Mundkocke/ 2. Mundskencke/ 2. For Herrernis Caleske / 2. Hertug Alexanders til Holsten / etc. Rulluogn / 2. Sølffueruogn/ 2. Cammeruogn/ 6. Rustuogn/ 4. Stalduogn/ 4. Bardskærer / 2. Køckenuogn / 4. Kelleruogn/ 4. Tuende Juncker Vogne/ 8. Musica, 4. Johan Maria Nossein/ 14. Hertugens aff Luneborg Caleske/ 2. Græffue Volff Ernstis aff Stollberg Rustuogn/ 4. Herr Erdtman aff Pudbus Rustuogn/ 2.

Summa Summarum, alle Heste 373.

II.

Administrators til Magdeborg/ Herr Joachim Friderichs / Marggræffuis til Brandenborg/ etc. Furir Zeddel.

Herr Administrator, 27. 14.
Hans N. Førstindis Vogn/ 6.
Marggræffue Johan Sigismund/ etc. 12. 6.
Hans N. Førstinde/ 6.
Frøicken Anna Catharina til Brandenborg/
Frøicken Maria til Brandenborg i Pryssen/ oc
Frøicken Barbara Sophia til Brandenborg/ 6.
Administratoris Førstindis Jomfru Vogn/ 6.
Marggræffue Johan Sigismunds Førstindis Jomfruer/ 6.
Græffue Hieronymus Slick/ Cammer Herre oc øffuerst Staldmester/ 2. 4.

Græff-

	Ridch.	Vognh.
Græffue Otto aff Mansfeldt/	3.	4.
Græffue Dauid aff Mansfeldt/	2.	4.
Herr Adam Gans/ ædler Herr til Pudlitz/	1.	4.
Herr Henrich Skenck/Frjherre til Tautenberg/	1.	4.
Herr Henrich Reus/ den Yngre/ Herr til Plawen/	2.	6.
Herr Henrich Reus/ den Femtis Søn/ Herr til Plawen/	1.	4.
Friderich Herr aff Dohna/		4.
Friderich aff Vatzdorp/ Hoffmarskalck/	2.	4.
Volff Marskalck/ Krigs Høffuitzmand/	1.	4.
Jørgen Lange/ Høffuitzmand til Jerchaw/	1.	4.
Arnt Stammer/ Høffuitzmand til Querfurt/	1.	4.
Joachim aff Esebeck/ Høffuitzmand paa Sommer Skøneborg/Administratoris Førstindis Hoffmester/	1.	4.
Ludvig Rauter/ F. aff Pryssen Høffuitzmand paa Brandenborg/		4.
Hans aff Rotkirch/Høffuitzmand til Sandow/	1.	4.
Baltzer aff Stussel/ Øffuerst Skenck/	1.	4.
Jørgen aff Carluitz/	2.	
Stentzel Skafitzky/ etc		
Adrian Arnt Stammer/	3.	5.
Hartman Volff aff Gundenberg/ Ritmester/	1.	4.
Jørgen aff Vallenfels/ Ritmester/	1.	4.
Hans aff Gebisk/ Ritmester/	1.	4.
Volff Ernst aff Volframsdorp/	5.	7.
Augustus aff Asseborg/	2.	4.
Ludwig aff Asseborg/	1.	4.
Ludolff aff Altensleben/ Ludolffs Søn/	3.	4.
Frid: Sittich aff Berleps/Juncker: Marskalck/	1.	4.

Gøntzel

	Rideh.	Vognh.
Gøntzel aff Feldtheim/	1.	4.
Hieronymus aff Diskow/	1.	4.
Hans aff Verder/	1.	4.
Wolff aff Stechaw/	1.	4.
Pantaleon aff Køkeritz/		
Vicke aff Bulow/ oc		
Jobst aff Carluitz/		4.
Gotskalck aff Gunterode/	1.	
Hans Christoff aff Rosenhagen/		
Baltzer aff Hauguitz/		4.
Jacob aff Saldern/	3.	4.
Albert aff Aluensleben/	1.	4.
Albert aff Arenstæd/	1.	4.
Frantz aff Trotta/	2.	4.
Hans aff Skulenborg/		4.
Hans aff Treskow/	1.	4.
Joachim aff Treskow/	1.	4.
Daniel aff Treskow/	1.	4.
Frantz aff Königsmarck/	1.	4.
Maximilian aff Pedersdorp/	2.	

Hans Beringer aff Bernheim.
Gotfried aff Rechenberg.
Rudolff Fuchs.
Hans Christoff aff Amsdorp.
Nickel aff Lictenheim.
Burchard aff Burchardsrode.
Eckert Stammer.
Curd Køge.
Henrich Vinde Land.
Melchior Katte.

Philip aff Berleps.
Hans Gøtze.
Moritz Alnbeck.
Hieronymus aff Dragsdorp.
Wolff Friderich Marskalck.
Christoff aff Wolframsdorp.
Henrich aff Asseborg.
Volradt aff Krossig.
Jobst Henrich aff Besem.
Christoff aff Moring.
Samuel Plesse.

Marg.

Marggræffue Johan Sigiſmunds Hoffjunckere.

	Rideh.	Vognh.
Hans aff Mingeroda/ middelſte Hoffmeſter.	1.	4.
Gerhard Keſſel/		4.
Jacob aff Arnim / Staldmeſter oc Cammer Juncker/	2.	
Maximilian aff Løben/	2.	
Carl Sigmund aff Hütten/	1.	
Matthias aff Gulow/		
Pouel Zart/	1.	
Hans Otto aff Skaumborg / hans F. N. Secretarius,		

Herr Administrators Raad oc Cantzley.

Johan aff Løben/ Vice Cantzler oc hemmelige Raad/		5.
Albert aff Slieben/ Hoffraad/		4.
Hans Ernſt aff Aſſeborg/ Landraad/	2.	4.
Leuin aff Borſtel/	1.	4.
Doctor Simon Gødecke/ Hoffprædiger/		4.
Doctor Auguſtinus Dulcius, Medicus,		4.
Auguſtinus Hildensheim/ Cammer vnd Cantzley Secretarius,		4.
To Cammerſkriffuere/ oc en Køckenſkriffuere/		3.
Førſtens ædele Drenge/		4.
Adrian Skaumburg/ Quartermeſter/	2.	
Furirer/	2.	
Enſpendere/	5.	
Trometere oc Kedeltrommer/	14.	
Vognmeſteren oc Foder Marſkalck/	4.	
Falckføreren/	2.	
Poſtrytter/	1.	

Cammertienerinders Vogn/	4.
Herr Administrators Cammervogn/	4.
Hans F. N. Skiudvogn/	6.
Marggræffue Johan Sigismunds oc hans Førstindis Cammervogn/	6.
Sølffvogn/	4.
To Køckenvogne/	8.
Kellervogn/	4.
Herr Administrators Tre Rustvogne/	8.
Hans F. N. Førstindis oc Frøickernis Rustvogne/	12.
Marggræffue Johan Sigismunds/ etc. Rustvogn/	6.
Hans F. N. Førstindis Rustvogn/	4.
Frøicken Mariæ Rustvogn/	4.
Platenslagerens Vogn/	4.
To Staldvogne/	8.
En Junckernis Rustvogn/	4.
En Spisevogn/	4.
Herr Administrators To Juncker Kutske/	8.
Marggræffue Johan Sigismunds Juncker Kutske/	4.
Apotecker Vogn/	4.

Summa Summarum, vaare alle Heste 507.

Andre Personer/ som vaare met deris Førstelige Naade.

Frøicken Mariæ Adelske Dreng oc Lackey/ 2. Personer. Foder Marskalck/ 2. Drauanters Hopmand/ Hans Reddel/ 2. Johan Møller/ Mathematicus, 1. Johan Dreher / Contrafeyer / 5. Johan Gippel / Hoff Guldsmed/ 3. Jubilirer/ 2. Hoff Bardskærer/ 3. Hoff Skreddere/ 3. Herr Administrators Førstindis Skreddere/ 5.

Sølff-

Sølffpop/ 4. Spisemester/ 6. Herr Administrators Lackeyer/ 4. Hans F. N. Førstindis Lackeyer/ 3. Drabanter/ 24. Marggræffue Johan Sigismunds oc hans N. Førstindis Lackeyer/ 2. Hoff Platenslager/ 2. Den som varer paa Bøsserne/ 1. Herr Administrators Mundskencke/ 3. Marggræffue Johan Sigismunds Mundskencke/ 2. Hoffskencke/ 4. Mundkocke/ 3. Ridderkocke/ 3. Huskocke/ 2. Mundkockens Suenne/ 5. Ridderkockens Suenne/ 5. Huskockens Suenne/ 2. Junckernis Tienere/ 4. Jomfruernis Tienere/ 3. Cantzelj Bud/ 3. Kockedrenge/ 10. Køckens Døruoctere/ 1.

III.

Archibispens til Bremen/ Hertug Johan Adolffs til Slesuig/Holsten/ etc. Furir Zeddel.

	Rideh.	Vognh.
Hertug Johan Adolff til Slesuig/ etc.	64.	12.
Herr Didrich aff Galen/ Domprobst vdi Bremen/ Raad/	12.	4.
Ditloff Rantzow / Raad / oc Lensmand paa Oytin/	12.	4.
Claus von der Visk/ Raad/ oc Lensmand paa Trittow/	9.	4.
Didrich Blome/Raad/oc Lensmand paa Tønderhus/	6.	4.
Friderich von Alefeld/Raad/	7.	3.
Herr Frantz Marskalck/Raad/oc Domherre til Bremen/		4.
Erick Hans von Mønnickhausen / Raad / oc Drost paa Peina/	6.	4.

	Rideh.	Vognh.
Simon Verpup/ Raad/oc Drost paa Pinnenberg/	4.	4.
Johan Marskalck / Raad / oc Land Drost paa Vhørde/	5.	4.
Otto von Qualen / den Yngre / Lensmand til Kyel/	5.	4.
Siuord von der Visk / Lensmand til Lügum Kloster/	7.	3.
Ditloff Brockdorp/ Lensmand til Morkirck/	5.	3.
Keye Rantzow/ Lensmand paa Obenrade/	8.	6.
Emmecke von Dam/	7.	4.
Pouel Rantzow til Proda/	5.	4.
Jørgen Rantzow/	7.	4.
Otto Reuentlow/ til Stockfee/	7.	4.
Bartram Rantzow/ til Kohoffuet/	5.	3.
Hans von Buckuold/ til Girisbeck/	5.	3.
Claus von Buckuold/ til Nystad/	4.	3.
Johan von Buckuold/ til Borstel/	5.	4.
Claus Rantzow/ Markorts Søn/	4.	3.
Thomas Blome/	4.	4.
Heidenrig von Bunenborg/	5.	4.
Follard von der Decken/	5.	4.
Jørgen Marskalck/	4.	
Herman von der Decken/	3.	
Henrich von der Decken/	3.	
Hennicke von der Decken/	3.	
Clement von Isendorp/	4.	
Bernt von Rimmershusen/	3.	
Claus von der Visk/ til Askenberg/	4.	4.
Keye Rumor/	4.	3.
Ditleff Rumor/	5.	3.

Dit-

	Rideh.	Vognh.
Ditleff von Alefeld/ til Hasseldorp/	5.	3.
Markort von Alefeld/ til Hasselow/	5.	3.
Vnge Dirich Blome/	6.	
Henrich Levin aff Halle/	4.	3.
Breide Rantzow/ til Botkamb/	4.	3.
Rasmus Alefeld/ til Nøhr/	4.	3.
Henrich von der Visk/ Claussen/	5.	4.
Ditloff Brockdorp/ til Gartz/	5.	3.
Henrich Rantzow/ til Klompe/	3.	3.
Henrich Ratlow/	3.	
Henrich Rantzow/ til Eskelsmarck/	4.	3.
Markort Rantzow/ til Eskelsmarck/	4.	3.
Vnge Ditloff Brockdorp/	3.	
Joachim Brockdorp/ Ditloffs Søn til Skrevenborn/	4.	
Hans Regendanck/	4.	
Keye Ratlow/	3.	
Adam von Bulow/	5.	4.

Hoffjunckere.

Melchior von Steinberg/ Hoffmarskalck/	5.	
Lüder Marskalck/	3.	
Joachim Zitznitz/ Cammer Juncker/	3.	
Johan von Rodenhausen/ Staldmester/	3.	
Christoffer Poguisk/ Køckemester/		3.
Matthias Rantzow/	3.	
Bartram Poguisk/	4.	
Melchior Rantzow/	4.	
Claus Skacke/	3.	
Parm Søhe/	3.	
Moritz Ratlow/	3.	

	Rideh.	Vognh.
Ditleff von der Visk/	3.	
Jacob Beher/	3.	
Emmecke Skacke/	3.	
Wulbrand von Stocken/	3.	
Otto von der Hude/	3.	
Henrich Bremer/	3.	
Jørgen Dupow/	3.	
Claus Damitz/	3.	
Clammer oc Johan von Busk/	5.	
Christoffer Dupow/ Drabanters Hopmand/		4.
Eiler Peterssøn/	3.	
Friderich von Doyendal/	2.	
Jobst von Ruden/	2.	
Philippus Ralspil/	2.	
Daniel Ditzen/	2.	
Hans Speyel/	2.	
Tobias Pogrell.		
Fabian von Munster.		
Dauid von Kircken.		
N. von Indorp.		
Hennicke Rantzow.		
Andreas Ilfeld.		
Hans Henrich von Kragen.		
Drenge aff Adel/ 13. Personer.		
Enspendere/	29.	
Trometere/	9.	
Puckenslager/	1.	

Cantzeli.

Doctor Caspar Kock/ Cantzler/		4.
Doctor Ludwig Pfinziger/ Dom Decan til Lybeck, Raad		4.

Vognheste.

Doctor Philip Meurer/ Vice Cantzler/ 4.
Johan Culman/ Raad/ 3.
Bernt Soltow/ Cammermester/ 3.
Doctor Matthias Cornarius, Medicus, 3.
Doctor Peter Hollander/ Medicus, 3.
M. Iacobus Fabricius, Hoffprædiger/ 3.
Hieronymus Møller/ Cammerskriffuere/
Abel Spies/ Rentskriffuere/ oc
Jacob Moers/ 3.
Didrich von Horneberg/ Hoff Bardskærer/ 4.
Henrich Gotzgerod/ Apotecker.
Musicanter, 10. Personer. Henrich Geisler/ Cammer-skreddere. Vilhelm Vinskenck. Mundkocke / 4. Sølff-kammer Tienere/ 2. Lackeyer/ 5. Trabanter/ 24. Cantzelj Bud/ 2.
For Siu Rustuogne. 28.
For Cantzelj Vognen/ 4.
For Senge Vognen/ 4.
For Sølffuognen/ 4.
For Drengenis aff Adel Vogn/ 4.

Summa Summarum, Heste 674.

IIII.

Hertuginde Kirstines aff Slesuig/ Holsten/ indfødt Landgræffuindis aff Hessen/ Furir Zeddel.

Hertuginde Kirstina/ etc.
Frøicken Anna.
Frøicken Agnes.
Fire Fruer aff Adel.
Sex Jomfruer.

Fire

Fire Cammer Piger.
Fem Piger vdi Fruentømmeret.

Hoffiunckere.

Otto von Bestenborstel/ Hoffmester.
Keye Ratlow.
Køne Karberg.
Euold Brusehofer.
Keye von Alefeld.
Sigfried Skacke.
Volff von Alefeld.
Sex Drenge aff Adel.
Doctor Stephan von Skønfeld.
Cammer Secretarius.
Furirer.
Tre Lackeyer.
Sølffpop.
Vognmester.
Mundkock.
To Fyrbødere.
Klein Michael.
Skrædderen.
Hiulmanden.
Smeden.
Fire Karle/ som vaare forordnede/ at være hos Rusknognene.

Vogn Zeddel.	Hestene.
For Førstindens Vogn/	6.
For Jomfru Vognen/	4.
End for en Jomfru Vogn/	4.
Hoffmesterens Vogn/	4.
To Juncker Vogne/	8.
Pigernis Vogn/	4.

To Russ-

To Rustuogne/	8.
En liden Vogn/	2.
Summa, Heste	40.

V.

Hertug Hansis/ den Eldris/ til Slesuig/ Holsten/ etc. Furir Zeddel.

	Rideh.	Vognh.
Hertug Hans/ etc.	33.	8.
Hans F. N. Førstinde oc Frøickener/ etc.		6.
Første Rudolff til Anhalt/	10.	
Hertug Christian oc Hertug Johan Adolff/ hans F. N. Sønner/	8.	
Fruentømmer/		6.
Pouel Rammel/ Hoffmester/		3.
Burchard Daldorp/ Marskalck/		3.
Didrich Høcke/		3.
Claus Stoientin/ Jegermester/	2.	
Henrich vom Broke/ Staldmester/	2.	
Joachim von der Herbrige/	2.	
Jacob Reibnitz/	2.	
Benedicht Poguisk/	4.	
Henrich von Heesten/	1.	

Emmecke Rode.
Jacob Lindenberg.
Baltzer von Zernhausen.
Augustin Verner.
Volff Rotkirch.
Claus Zitzuitz.
Caspar Bendamer.
Magnus Verner.
Joachim Reinstein.
Sex Drenge aff Adel.

Anhaldiske Junckere.

	Rideh.	Vognh.
Gotfred Winckel: Hans Raske: Philip Rider.		
Cammer Secretarius, Johannes Hildensheim/		3.
Friderich Clot/ Cantzelj Skriffuer.		
Peter Skarenberg/		2.

Bardskærer/ 2. Personer. Hoff Skredder/ 6. Vinskencke oc Sølffpop/ 5. Mundkocke/ 4. Lackeyer/ 3.

Furirer/	1.	
Trometere/	3.	
For Pigernis Vogne/		6.
For Senge Vognen/		4.
For Rustuogne/		6.

Summa Summarum, Heste 118.

VI.

De Tre Hertugers aff Luneborg/ Hertug Ernstis/ Hertug Christians oc Hertug Augustus/ deris Furir Zeddel.

Hertug Ernst/	30.	6.
Hertug Christian/	15.	6.
Hertug Augustus/	15.	6.
Otto Grote/ Raad/	3.	4.
Friderich von Bothmar/ Raad/	3.	4.
Vilhelm von der Vense/ Raad/	5.	4.
Curt von Mandesloh/ Raad/	5.	4.
Didrich von Honsted/ Hoffmarskalck/	4.	
Claus von Bothmar/ Cammer Juncker/	4.	
Didrich von Staffhorst/	3.	
Erdtman von Arensdorp/	3.	
Vilhelm von Hudenberg/	4.	

Christof-

	Rideh.	Vognh.
Christoffer Preus/	3.	
Jørgen von Campen/	3.	
Hieronymus Rietz/	3.	
Albert von Partey/	2.	
Christian Mundt/	2.	
Jørgen Friderich Offner/	2.	
Herman Clammer von Mandesloh/	3.	
Henning von Gilten/	2.	
Assuerus Skeele/	4.	

Herman von Mandesloh. | Frantz Otto von Offnessen.
Curt von Hasberg. | Vicholo Quitend.
Curt von Honsted. | Henrich Hohegraff.
Joachim Somnitz. | Ludolff von Estorp.
Stephan von Heimbruch. | Augustus von Marenholtz.

Land Junckere.

Hartuig von Gausenbuttel/	3.	4.
Claus Friese/	4.	
Gunter von Bartensleben/	5.	4.
Marquort von Hudenberg/	3.	3.
Vasmund von Medingen/	3.	3.
Burchard Beher/ oc		
Achatius von Skulenborg/	4.	4.
Johan von Oberhusen/ oc		
Vilhelm Spørcke/	5.	4.
Barteld Bock/	4.	4.
Ludolff von Bodendich/	3.	4.
Henrich von Heimbruch/	3.	3.
Claus Freytag/	3.	4.
Bernt von Dannenberg/	3.	
Jobst Philip von Hardenberg/	4.	4.

	Ridth.	Vognh.
Christoffer von Ahlden/	3.	3.
Parum von Plate/	3.	3.
Andreas von Kisleben/	2.	

Enspendere.

Eggeling Prønen/ Foder Marskalck/	2.	
Georg Dickman/ Furirer/	1.	
Villem Slütter/	2.	
Daniel von Bauenten/	2.	
Christoffer Vtermarck/	1.	
Baltzer Reinecken/	1.	
Christoffer Fyrbøder/	1.	
Jørgen Bostel/	1.	
Curt Honsted/	1.	
Hans Beyer/	1.	
Jobst Rømer/	1.	
Peder Franck/	1.	
Vognmesteren/	1.	
Postrytteren/	1.	
Trometere/	4.	
Skencken/		3.
En Kutsk/		3.
To Lacheheuser/		4.
En Rustuogn met		6.
For Fire Rustuogn/		16.

Summa vaare alle Heste 307.

Hofftienere oc Folck.

M. Christoffer Silberman/ Hoffprædicanter.
Førstens Liff Medicus.
Cammer Secretarius oc Skriffuere : Rentemester : Elleffue Drenge aff Adel : Tre Lackeyer : Tre Instrumentister: Bard-

Bardskærer : Contrafeyer : To i Sølffkammer : Mundkocken selff Ottende : Vin oc Ølskenck Fire Personer : Hoff Skomager : To Fyrbødere : Sadelmageren : Smeden : Axelmageren : Hiulleren.

VII.

Pfaltzgræffuens Volffgang Vilhelms Furir Zeddel.

	Heste.	Personer.
Pfaltzgræffue Volffgang Vilhelm/	12.	
Herr Vilhelm Skenck/ Frjherr von Limborg/	4.	
Hans Luduig von Speruers/ Eckraad oc Landrichter/	4.	5.
Osuald Suaue/ Hoffmester oc Raad/	3.	3.
Theodoricus Hesse/ Raad/	3.	2.
Joachim von Damitz/ Plegere til Laugum/	3.	4.
Augustin von Flersheim/ Cammer Juncker/	2.	3.
Georg Peter von Satzenhouen/	2.	3.
Erasmus Skenck/ Frjherr von Limborg/		2.

Lemble Helmstetter : Johan Rummel / Cammertiener : Alexander Rolluogn / Cantzlieskriffuer : Berideren : Furirer : Sadelknecten : Smeden : Schredderen : Lackeyen : Tre Stald Drenge.

For Kutskuognen/	3.	3.
For Rustuognen/	4.	3.

Summa Personer 46. Heste 40.

VIII.

Hertug Frantzis til Stetin/ Pommern/ etc. Furir Zeddel.

	Rideh.	Vognh.
Hertug Frantz/	16.	4.
Caspar Fleming/ Hoffmester.		

	Rideh.	Vognh.
Adrian Rexin/ Staldmester/	3.	
Henning von der Osten/ Cammer Juncker/	4.	
Christoffer Nykirck/	4.	
Zacharias Rosike.		
Tre Drenge aff Adel.		
To Stald Drenge.		
Sølffpop.		
Henrich Første.		
Fire Hoffmend.		
Kocken.		
Skencken.		
For Rustuognen/		4.

Summa, Heste 35.

Churførstens aff Sachsen oc Hertugens aff Meckelborg Legater, haffde met sig 56. Heste.

De Tuende Stæders/ Hamborg oc Dantzig Legater, (thi de Lybske komme til Skibs/ foruden Heste/) haffde 50. Heste.

Summa Summarum, paa alle disse fremmede Herrers oc Legaters, som vdi denne Kongelige Kroning til stæde vaare/ Ride oc Vogn Heste/ vaare 2200.

Soli DEO gloria.

Prentet i Kiøben-
haffn / aff Henrich
Waldkirch:

Paa hans egen Bekaastning /
oc findis hos hannem
til kiøbs.

Anno

M. D. XCVIII.

